Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 231

Ljubljana, petek 30. septembra 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 29. septembra.

Govor g. Davidovića v Bijelini je kljub svoji previdnosti in očividnem taktiziranju silno razburil vladne kroge. G. Vukičević se je zato tajno peljal v Topolo, da se pritoži vladarju proti šefu druge vladne stranke. Očividno je poskušal izvedeti, kaj bo, ko se pojavi ofenziva, ki jo napoveduje Davidović v svojem govoru. G. Laza Marković, ki je naenkrat intimus kleroradikalskih «čistilcev» korupcije, je močno potožil v Zagrebu, da so demokrati verolomni, in hudo pretil, če pojde tako naprej . . .

V Beogradu je oficijozna polemika proti g. Davidoviću izšla v «Politiki». Ta polemika je nenavadno ostra in skuša zavrniti ost na drugo polje. Radikale brani obtožb g. Davidovića s tem, da trdi, da so demokratski ministri za vsa početja g. Vukičevića vedeli, ž njimi soglašali in da torej zanje odgovarjajo solidarno. G. Davidović, zaničljivo označen kot »čičica», naj torej napada svoje kolege, ne pa radikale.

Napram temu je seveda prav lahko ugotoviti, da je radikalni del vlade in zlasti notranji minister bore malo vprašal za svet demokratske kolege, kadar je kaj ukrenil. Večinoma so radikalni veliki župani pod figovim peresom ministra notranjih stvari uganjali nasilja na svojo pest in minister jih je pustil v miru. Nad demokratske velike župane pa je spuščal inspektorje, sproti jim razveljavljal ukrepe ter potegnil vse važnejše odločitve nase.

Govor g Davidovića je z velikim zadovoljstvom zabeležila celokupna opozicija in vsi poznavalci položaja so prepričani, da je Davidović slej ko prej odločen g. Vukičeviću in njegovi kombinaciji s klerikalci zaviti vrat.

V tej zvezi je naravnost užitek čitati glavni organ SLS, ki se je odločil raje markirati zadovoljstvo, da more vsaj še nekaj časa vzdržati fikcijo o državniški modrosti blejskih pogodbenikov. «Slovenec» hvali g. Davidovića kot velikega državnika in se dela, kakor da je ves iz sebe samega veselja nad bijelinskim govorom. Očitke g. Davidovića, da so bile volitve nasilne in nezakonite, in njegovo izjavo, da stojimo pred Demokratskim blokom z nad 160 poslanci, so v resnicoljubnem škofovem organu zamolčali in iz napovedi, da bodo demokrati zahtevati večji vpliv v vladi, izvira vsa skromna tolažba gospoda Korošca.

Uboga SLS! Ena in druga fraza, ki ji je bila volilna krilatica, leži danes v blatu. Strašni dogodki na bolgarski granici in zelo nelojalni komunike gospoda Ljapčeva o razgovoru z našim poslanikom g. Nešićem so sedaj tudi formalno potrdili dejstvo, da je celo hvalisanje o zboljšanju odnošajev do Bolgarske po potovanju g Korošca čisto običajen humbug in nesolidna politična reklama. Blejski pakt se je zreduciral na ministrstvo socijalne politike, ki ga je SLS sama okrnila na minimum, zdaj pa ga mora strmečim svojim volilcem prikazati kot najvažnejše ministrstvo. V nizu teh blamaž mora uboga SLS Davidovićev govor, ki je napoved vladne krize in se je kot tak sprejel i v radikalni stranki in v Topoli, označiti kot — uspeh SLS.

Mi vemo, čemu to. SLS stoji pred težkim moralničnim in številčnim porazom pri občinskih volitvah v Ljubljani. Treba vzdržati vsaj še par dni fikcijo o «trajnosti» klero-radikalskega režima in držati v strahu ljudi, ki se boje mokre cunje. In za to mora škofovo glasilo brce beležiti kot zmage, grenke obtožbe pa kvitirati z navidezno zahvalo. Takega obnašanja so pač sposobni samo profesijonalni demagogi, ki zaupajo v nekritičnost svojih bralcev.

Vukičevićev režim pa medtem s strastno besnostjo polemizira z g. Davidovićem. Podzemno in javno hoče uničiti moža, ki ga danes (seveda le za Ljubljano) označuje «Slovenec» «državnika v najboljšem pomenu besede». Dovolili si bomo prav v kratkem klerikalni organ spomniti na to besedo. Vladna gospoda naj besni kakor hoče, Demokratska zajednica s 102 in Demokratski blok s 163 člani bo v kratkem tu in to brez ozira na zabavno epizodo, da škofov list to stvar razlaga starim tetam kot «utrditev vlade g. Vukičevića». Še ena taka «utrditev» in g. Vukičević s celim blejskim paktom pojde v zasluženi pokoj.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 29. septembra. p. Za jutri popoldne je sklicana seja ministrskega sveta. Na dnevnem redu je samo razprava o proračunu.

Nemški novinarji v Beogradu

Beograd, 29. septembra. p. Jutri dospe v Beograd skupina nemških novinarjev, ki so na študijskem potovanju po Jugoslaviji. Beograjski novinarji pripravljajo gostom svečan sprejem.

Volitev zagrebškega župana

Zagreb, 29. septembra. n. Volitev zagrebškega župana je sedaj definitivno določena za prihodnji četrtek. Prvotno bi se bila morala izvršiti že na včerajšnji seji, pa je bila odgodena na soboto in zdaj zopet na četrtek.

Vznemirjenje radi Davidovićevega govora

Umljivo razburjenje med radikalnimi ministri. — Neprevidne izjave ministra Kocića. — Mobilizacija pašićevcev

Beograd, 29. septembra. p. Tudi današnji listi obširno komentirajo govor g. Davidovića v Bijelini. Radikalno »V r e m e« tolmači izjavo g. Davidovića, da bo Demokratska zajednica ostala na vladi kot dokaz, da je g. Davidović opustil svoje prvotne namene, da bi takoj zrušil Vukičevićevo vlado. Toda iz ostalega dela njegovega govora je razvidno, **da Davidović ni zadovoljen s sedanjo koalicijo in da jo smatra le za začasno.** Iz govora dr. Behmena pa se da sklepati, da so muslimani popolnoma solidarni z g. Davidovićem in da stoje mnogo bliže njemu kot pa dr. Marinkoviću.

»P o l i t i k a« piše, da je **povzročil govor g. Davidovića v vladnih krogih veliko razburjenje.** Beleži pa obenem izjave poštnega ministra g. Kocića, ki je skušal Davidovićev govor ironizirati, naglašajoč, da je vlada po tem govoru popolnoma stabilna . . .

Izjave ministra Kocića, ki je v ostalem naglašal, da mora postati predsednik radikalnega kluba g. Vukičević, so izzvale v ostalih radikalnih krogih veliko nezadovoljstvo. Zlasti centrumaši naglašajo, da se hoče Vukičević z lastnim ukazom imenovati za naslednika pokojnega Pašića. O g. Kociću pravijo, da pač mora tako govoriti, saj ga je le Vukičević spravil na površje. »Politika« poroča nadalje, da je opozicija najbolj zadovoljna z govorom g. Davidovića in ga splošno tolmači kot bojno napoved režimu.

Pašićevci presojajo položaj v radikalni stranki, zlasti še z ozirom na ta govor g. Davidovića, zelo pesimistično in so danes brzojavno pozvali g. Marka Trifkovića, ki se mudi v Gasteinu, naj se nemudoma vrne v Beograd in to še pred sestankom radikalnega kluba. Četudi je g. Vukičević zatrjeval, da bodo pozvani na sejo vsi radikalni poslanci, se zatrjuje, da sedem pašićevcev ni prejelo povabila. V ostalem pa vukičevićevci pripovedujejo, da bo 12 pašićevcev z Nastasom Petrovićem, dr. Kojićem in dr. Stojadinovićem na čelu že na prvi seji izključenih iz radikalne stranke. Min. predsednik g. Vukičević je bil danes opoldne na dvoru, odkoder se je telefonično razgovarjal s Topolo. Pri odhodu z dvora je odklonil novinarjem vsako izjavo. Sicer pa danes v Beogradu ni bilo nikakih pomembnejših političnih dogodkov.

Konferenca oblastnih skupščin

Nadaljevanje debate o prenosu državnih poslov na oblastne samouprave. — Predlogi predsednikov obeh slovenskih oblasti

Beograd, 29. septembra. p. Danes dopoldne se je v finančnem ministrstvu nadaljevala konferenca zastopnikov vlade z zastopniki oblastnih skupščin. V glavnem se je na dopoldanski seji vršila debata o včerajšnjem referatu načelnika finančnega ministrstva g. Tosića glede prenosa državnih poslov na oblastne samouprave. Po daljši debati je bil Tosićev predlog v načelu sprejet. Zastopnik ljubljanske oblasti dr. Natlačen je predlagal, naj bi se prenos državnih poslov na oblastne samouprave izvršil zaenkrat samo začasno, tako da bi oblasti šele s 1. aprilom prihodnjega leta, ko napoči novo proračunsko leto, definitivno uredile svoj delokrog.

Zastopnik mariborske oblasti dr. Leskovar je v svojem govoru zagovarjal ukinjenje srednje kmetijske šole v Mariboru (?) Zahteval je, naj se uredi kompetenca raznih instanc tako, da bo vršilo sresko poglavarstvo nadzorstvo nad občinami, sreski poglavarji pa naj bi se v tem pogledu podredili oblastnim odborom. Istočasno naj bi se točno določil delokrog velikih županov.

Ostali zastopniki so razpravljali o tem, kateri posli bi najbolj konvenirali njihovim oblastem. Zlasti so zahtevali, da se oblastem prepusti bolnice, ceste, zdravilišča, skrb za poljedelstvo itd. istočasno pa naj država izroči oblastnim samoupravam vse s temi posli združene postavke iz državnega proračuna.

Na popoldanski seji se je vršila debata o finančni strani tega prenosa in so bili stavljeni tozadevno številni predlogi, ki bodo tvorili predmet študija posebne komisije.

Bolgarski komunike o zadnjih dogodkih

Naša vlada ni storila v Sofiji nikake demarše

Beograd, 29. sept. p. Dočim se je v naših vladnih krogih zanikala vest o jugoslovenski demarši v Sofiji, objavljajo bolgarski listi uradni komunike po sestanku našega poslanika g. Nešića z bolgarskim ministrskim predsednikom g. Ljapčevom. Glasom tega komunikeja je imel poslanik Nešić nalog, naj opozori bolgarsko vlado na resne posledice, ki lahko slede akciji bolgarskih komitašev, ki vrše z bolgarskega teritorija napade in atentate na naše ozemlje, če bolgarska vlada temu početju ne bo napravila energično konec. Jugoslovenska vlada je prepustila našemu poslaniku, da najde primerno formo za ta korak. Bolgarski uradni komunike pa se v ostalem mnogo obširnejše bavi z aretacijami nekih dijakov kot pa z napadi bolgarskih komitašev.

Bolgarski uradni komunike se glasi: Danes ob 11. uri dopoldne je poslanik kraljevine SHS posetil ministrskega predsednika. Ob tej priliki je bil tudi govor o žalostnih dogodkih, ki so se zgodili v zadnjem času v dveh državah na meji o atentatu na železniško progo pri Djevdjeliji na ozemlju SHS in o bombnem atentatu na selo Gorčevo na bolgarskem ozemlju.

Razgovor se je tikal tudi aretacij makedonskih dijakov, o katerih se je v zadnjem času mnogo pisalo v časopisju obeh držav. G. Nešić je ob tej priliki izjavil g. Ljapčevu, da ti dijaki niso bili aretirani zato, ker so bile najdene pri njih bolgarske knjige in bolgarski listi, ampak zato, ker so ostali v stikih z nedovoljenimi organizacijijami, ki so vršile nezakonita dela. Aretirani so bili izročeni sodišču, ki bo izreklo na podlagi zakonov svojo zadnjo besedo.

Razen tega je g. Nešić prečital g. Ljapčevu pismo, v katerem se mu jugoslovenski zunanji minister zahvaljuje za osvoboditev jugoslovenskega letala, ki je moralo pristati na bolgarskem teritoriju in izraža upanje, da bo med obema državama dosežen sporazum glede olajšanja zrakoplovne službe. G Ljapčev je ta predlog odobril.

Poljska ne dobi ameriškega posojila

Washington je dovolil 70 milijonov dolarjev pod pogojem, da se porabi posojilo izključno v gospodarske svrhe, toda pogajanja so se nepričakovano razbila

Varšava, 29. septembra. s. Pogajanja za veliko zasnovano stabilizacijsko posojilo, ki so se vršila že nad pol leta z Banker Trustom, so bila včeraj tik pred pričakovanim zaključkom prekinjena. Vladno časopisje je prejelo o tem v poznih nočnih urah uradno poročilo, ki pravi:

Nova pogajanja niso privedla do sporazuma. Višino emisijskega tečaja, nameravanega stabilizacijskega posojila, ki so ga predlagale banke, je vlada z ozirom na to, da ne odgovarja značaju posojila, odklonila. Zato so bila nadaljna pogajanja prekinjena. Brez ozira na ta neuspeh je vlada odločena izvajati v okvirju razpoložljivih sredstev tekom pogajanj izdelana načela stabilizacijskega načrta.

Konflikt med Vatikanom in francoskimi katoliki

Rim, 29. septembra. s. Za ravnateljem francoskega seminarja Santa Chiara patrom De Flochom bodo najbrže demisijonirali tudi ostali profesorji. V seminarju samem drže te stvari strogo tajno, priznavajo pa, da je postala situacija za pariškega nuncija Magliona zelo kočljiva. Ni izključeno, da bo papež Magliona odpoklical in ga povišal v kardinala. V kratkem je pričakovati objavo važnega papeževega dokumenta, ki bo vzbudil splošno pozornost. Najbrže bo že v oktobru izšla enciklika o nacijonalizmu. Kakor se čuje, čakajo v Vatikanu samo na ugoden trenutek, in sicer predvsem na to, da bi se verski položaj v Franciji izboljšal. Dejstva, da je pater Billot odklonil kardinalsko čast, da je pater De Floch odstopil in da mu bodo sledili še drugi profesorji, so jasni znaki resne situacije.

Sredozemska antanta pod angleškim protektoratom?

London, 29. septembra. s. Na skorajšnjem sestanku Chamberlaina s Primo de Rivero v Barceloni se bo razpravljalo tudi o načrtu ustanovitve antante ob Sredozemskem morju med Španijo, Italijo in Grško pod angleškim protektoratom.

Novi boji v Mehiki

Newyork, 29. septembra. (be.) Po poročilih iz Mehike, je prišlo v državi Jalisco do ponovnih nemirov med katoličani. V borbah med katoliškimi uporniki in vladnimi četami, je bilo 32 oseb ubitih, več sto pa ranjenih. Neki duhovnik je bil po prekem sodu obsojen na smrt. Justifikacija je bila takoj izvršena.

Preprečeni atentati bolgarskih komitašev v Solunu

Grška policija je aretirala trojico bolgarskih komitašev, ki so hoteli razstreliti naš konzulat in druga javna poslopja

Atene, 29. septembra. o. Vlada je izročila bolgarski vladi v Sofiji noto glede delovanja bolgarskih komitašev. Nota je sestavljena v zelo energičnem tonu in pravi, da ogrožajo ti neprestani incidenti na grško-bolgarski meji dobre odnošaje med obema državama. Kljub temu je grška vlada uverjena, da bo sofijska vlada pokrenila vse potrebne korake, da zatre to nevarno delovanje svojih komitašev. Grška vlada je prepričana, da bo bolgarska vlada napravila konec dogodkom, ki se preveč pogosto odigravajo na bolgarsko-grški meji.

Atene, 29. septembra, d. Policija je aretirala v Solunu tri makedonske komitaše, ki so zatrjevali, da so prišli le na industrijsko razstavo, ki se vrši te dni v Solunu. Policija jih je že več dni zasledovala. Preiskava je dognala, da so hoteli izvršiti bombne atentate na jugoslovenski konzulat, na Francosko-jugoslovensko banko in na palačo solunskega guvernerja. Med njihovo prtljago je bilo najdenih več bomb, kojih eksplozija se je dala regulirati s posebno konstruiranimi časovniki.

Glede na te aretacije je izjavil solunski guverner, da je to le dokaz, da pripravlja makedonski odbor v Sofiji novo akcijo v Jugoslaviji in Grčiji, s katero hoče vplivati na mnenje inozemstva. Vlada je podvzela obsežne varnostne mere.

O razkritju solunske policije se izvejo nastopne podrobnosti: Aretirance je izdal njihov četrti zaveznik, ki se je sprl z njimi zaradi razdelitve nagrad, ki jim jih je priznal makedonski odbor. V Solunu vlada veliko vznemirjenje in policija z vso vnemo zasleduje nadaljne zarotnike. Na meji so odrejene obsežne varnostne mere. Grško-bolgarska meja je popolnoma zaprta. Kljub temu pa se je pojavila na grškem ozemlju v okolici Florine nova tolpa bolgarskih komitašev.

Uradni komunike naglaša, da so oblasti že več dni zasledovale sumljive osebe, ki so prišle na solunsko razstavo ter včeraj aretirale najprej dve osebi, in sicer podčastnika Vasila Nanova in nekega Nikolaja Pandelija iz Sofije. Okrog polnoči je bil na cesti med Solunom in Serresom aretiran še neki Jurij Kulelič, ki je imel v svojem avtomobilu bombe, revolverje in mnogo municije. Preiskava je dognala, da gre za emisarje makedonskega odbora, ki so imeli nalogo, da razstrelijo jugoslovenski konzulat, Francosko-jugoslovensko banko, javna poslopja v solunski coni in del solunske razstave.

Atene, 29. septembra (pa.) Poveljnik tretje armade je potrdil vest, da so bili aretirani trije bolgarski komitaši, ki so hoteli razstreliti jugoslovenski konzulat v prosti solunski coni.

Problem ruskih predvojnih dolgov

Dočim se francoski industrijski krogi zavzemajo za sovjetsko ponudbo, je vlada precej pesimistična predvsem iz notranje-političnih razlogov

Pariz, 29. septembra d. Vest, da je francoska delegacija včeraj odklonila predloge Rakovskega glede ureditve ruskih predvojnih dolgov; se uradno demantira. V poučenih krogih zatrjujejo, da se bo ministrski svet šele jutri bavil s politično stranjo te nove ruske ponudbe. Prizadevanja sovjetske vlade se v splošnem ne vzamejo resno in domneva se, da gre le za manever, potom katerega bi hotela sovjetska vlada vzbuditi zanimanje lastnikov predvojnih obveznic, da bi pritisnili na vlado.

Kakor znano, je Rusija pristala na odplačilo svojih dolgov v 60. letnih obrokih po 60 milijonov zlatih frankov pod pogojem, da ji nudi Francija novo posojilo v skupnem znesku 600 milijonov zlatih frankov. To posojilo pa se nanaša v glavnem na dobave industrijskih proizvodov. Glede na stagnacijo v francoski industriji se gospodarski krogi zelo zavzemajo za realizacijo tega načrta.

Nasprotno pa se te ponudbe v vladnih krogih presojajo zelo pesimistično. Za postopanje vlade je v veliki meri odločilen tudi notranjepolitični položaj že glede na bližajoče se volitve in vlada že z ozirom na protikomunistične akcije ne želi navezati začasno pretesnih stikov s sovjetsko Rusijo.

Briand svari pred naglico

Velezanimiv predgovor francoskega zunanjega ministra k nemški knjigi «Nova Nemčija»

Berlin, 29. septembra d. V kratkem izide pod naslovom »Nova Nemčija« knjiga francoskega novinarja Mortanena, kateri je napisal francoski zunanji minister Briand predgovor o odnošajih med Nemčijo in Francijo po Locarnu. V svojem predgovoru naglaša Briand med drugim:

Mirovna politika ne stremi samo za odstranitvijo razlik med Francijo in Nemčijo, marveč mora biti usmerjena na to, da ustvari potom političnega in gospodarskega sporazuma v duhovnem in materijalnem smislu tako močno solidarnost, da je povratek minulih časov popolnoma izključen. Le tako bi s časom zavladal no vduh, da bodo narodi spoznali svoj pravi interes na skupnem delu. Treba bo odstraniti še mnogo ovir in mnogo ovir se bo še pojavilo.

Kljub temu pa sem prepričan, da bomo ta smoter s potrpežljivostjo in taktom, predvsem pa z odkritosrčnostjo na obeh straneh vendarle dosegli. Zadnje tri leta smo napravili velik korak naprej, toda ničesar se ne sme prehiteti. Kdor pozna, kar se je že doseglo, mora priznati, da se je stanje že bistveno spremenilo. Kljub temu pa so še v Franciji in v Nemčiji ljudje, ki si neumorno prizadevajo, da bi odnošaje med obema soesdnima državama poostrili in kjerkoli se jim nudi prilika, sejejo nezaupanje in nemir. To so najsigurnejši in najnevarnejši povzročitelji novih konfliktov. Zato se čuvajmo predvsem, kar prihaja od njih. Republikanska Nemčija pod vodstvom resnih mož, koje politični in socijalni razvoj ne bo niti na znotraj, niti na zunaj oviran, mora zasledovati svoj glavni interes, a to je, da živi s svojimi zavezniki, predvsem s Francijo v dobrih odnošajih. Da se je Nemčija orijentirala proti zapadu, je delo Locarna. To delo ni bilo lahko. Vedno sem si prizadeval, da govorim kot človek človeku. Le tako smo se mogli razumeti. Nato je prišel vstop Nemčije v Društvo narodov. Tudi to sem smatral za ugoden trenotek. Štirikrat na leto imajo zastopniki Nemčije priliko, da se razgovorijo z državniki ostalih zaveznikov. Potom teh sestankov in izmenjave misli se lahko vodi v resnici velika francosko-nemška politika. Sporazum brez tega — o tem je dr. Stresemann prav tako prepričan, kakor jaz — Evropa ne bo ozdravela. Naj se zgodi karkoli, sem vendarle prepričan, da vsak dan prinese izboljšanje odnošajev med obema državama. Če zahteva Nemčija izpraznitev Porenja, se temu ni čuditi.

Vstop nemško-nacijonalnih ministrov v vlado je vzbudil bojazen in zatrjevalo se je, da je to le manever, ki je naperjen proti zaveznikom, zlasti pa proti Franciji. Toda ali so ti nacijonalistični državniki nastopali proti dr. Stresemannovi politiki? Ali niso podpisali celo program, v katerem je prišla prvič do izraza odpoved revanže? Črnogledci se sicer še niso utrudili, da bi nas vznemirjali, toda treba je dobro premisliti: Nemci imajo prav tako malo interesa na obnavljanju sovražnosti, kakor mi. Če hočejo živeti, potem se morajo zavedati, kaj pomeni moderna vojna, iz katere prideta zmagovalec in premaganec oba enako izčrpana. Če pa bi Francija sistematično odklanjala idejo skupnega delovanja, bi značilo to vzdrževanje ognjišča neprestanih sporov in konfliktov v Evropi. To pa ne more biti naš smoter. Dokler bom imel čast zastopati zunanjo politiko Francije, se bom vedno odkrito boril proti taki, povsem napačni politiki. Če bi ravnal drugače, bi bil zločinec.

Napredek priključitvene akcije

Pariz, 29. septembra d. «Excelsior» objavlja poročilo svojega posebnega dunajskega poročevalca, ki ugotavlja, da je propaganda za priključitev Avstrije k Nemčiji v Avstriji vedno živahnejša in da vidno napreduje. Med Avstrijci in Nemci ni več nikake razlike. Običaji, obleka, način življenja in sploh vse je popolnoma izenačeno. V zunanjepolitičnih problemih zastopa Avstrija vedno isto stališče, kakor Nemčija. Duševno je združitev Avstrije in Nemčije že izvršena.

Gradec, 29. septembra. d. Včeraj se je vršila proslava društva Gustav Adolf. Proslava se je razvila v manifestacijo za priključitev Avstrije Nemčiji. Vsi govorniki, med njimi nemški generalni konzul dr. Rey, graški župan dr. Fitzi in predsednik avstrijskega vrhovnega sveta dr. Capesius so v svojih nagovorih povdarjali, da ni več daleč čas, ko se bodo te sanje uresničile. Za cerkvenim zedinjenjem mora slediti tudi državno zedinjenje.

Kanton v nevarnosti

Šanghaj, 29. septembra. (be.) Proti Kantonu koraka 40.000 komunističnih čet.

Könnecke v Bagdadu

Bagdad, 29. septembra. (be.) **Semkaj sta prispela nemška letalca Könnecke in Solms. Svoj polet nadaljujeta jutri.**

Ali še ne bo konca?

Brezvestni gonji SLS proti ljubljanski Mestni hranilnici se je snoči pridružil tudi sam dr. Korošec. — Ni pa hotel razjasniti kako je mogel dobiti klerikalni velekapitalist 25 milijonov Din posojila

Brezvestnost SLS je neograničena. Kadar gre klerikalcem za dosego njihovih političnih namenov, se ne strašijo nobenega, še tako podlega in še tako usodnega bojnega sredstva. To so pokazali pri sedanjih volitvah na posebno drastičen način s svojo gonjo proti Mestni hranilnici ljubljanski.

Kaj pomaga, če zahtevajo splošni in vseslovenski interesi, da se gospodarskih institucij ne vlači v vrtinec političnih bojev, kaj to, če je jasno kot beli dan, da se vsaka politična zloraba gospodarskih institucij maščuje na celokupnem slovenskem gospodarstvu. SLS je navzlic vsemu temu smatrala v interesu svojih političnih ciljev za potrebno, da potegne tudi Mestno hranilnico ljubljansko v volilni boj. Nič je ni srce bolelo, nič je ni bilo sram, da je v **oficijelnem volilnem proglasu začela** proti največji in najvzornejši slovenski hranilnici, ki je glavni steber slovenskega denarništva, brezvestno **politično gonjo** in povrh še politično gonjo, ki je **skoz in skoz lažniva in obrekovalna.**

Namenjeni smo bili, da na včerajšnje «Slovenčeve» izbruhe proti Mestni hranilnici sploh ne bomo odgovarjali, ker vemo, da Ljubljančanje poznajo klerikalne klevetnike in da smrdljivim volilnim bombam «Slovenca» in Gabrovška v Ljubljani **niti lastni pristaši SLS nič več ne verjamejo.** Da pa smo vendar prisiljeni reagirati, je **kriv sam dr. Korošec,** ki je kot formalni šef SLS imel drzno čelo, da je na sinočnjem grajskem shodu SLS stopil na čelo ostudne klerikalne politične gonje proti Mestni hranilnici. Kdor je čital «Slovenca» in kdor je sinoči čul g. dr. Korošca, ne more biti niti trenutek v dvomu, da SLS ne vodi obupnega boja le proti SDS, marveč istočasno iz **umazanih konkurenčnih motivov** tudi proti Mestni hranilnici.

Sinoči je dr. Korošec govoril še o posebnih namenih, ki naj jih ima SDS z Mestno hranilnico. Pripovedoval je strmečim Gradarjem, da hoče SDS «razdajati cenene kredite stavbenim zadrugam in konzumom. Tega pa vendarle ni hotel pojasniti, **kako je bilo, da je dobil tovarnar Pollak pri Mestni hranilnici 25 milijonov Din posojila takrat, ko je bil kot reprezentant SLS v sosvetu Mestne hranilnice g. dr. Adlešič, ki je bil istočasno tudi Pollakov advokat in pravni zastopnik.**

Tem bolj bi bilo to pojasnilo potrebno, ker je dr. Korošec tako energično nastopil proti cenenim kreditom za **stavbne zadruge,** a je znano, da g. Pollak niti ficka ni podpisal mestnega obligacijskega posojila, pač pa so se najemniki iz njegovih hiš javili za stanovanja v novih mestnih hišah, ker jim je g. Pollak odpovedal stanovanja.

Gospod Korošec! Tako ne nastopa mož, ki hoče biti prvi voditelj slovenskega naroda! Ako lahko uganjate demagogijo in nebrzdano volilno gonjo gospoda Pirc in Pust, naj bi se vsaj šef SLS dr. Korošec ne smel spozabiti, da prevzame in opravlja posle zadnjega klerikalnega agitatorja. Mesto da pomagate vlačiti Mestno hranilnico v politični boj, bi raje dajali podivjanim svojim priganjačem očetovske nauke. Tega niste storili, zato se nikar ne čudite, če ste se s snočnjim nastopom na ljubljanskem Gradu sami degradirali, sami pokazali, koliko so vam mar interesi ljubljanskega mesta. Baš snočnji vaš govor na ljubljanskem Gradu potrjuje, kako velika sreča je za Ljubljano, da ste pri zadnjih skupščinskih volitvah kot kandidat SLS propadli.

Polom akcije gg. Pirca in Pusta za zavojevanje Ljubljane

Tudi pri klerikalcih je odpor proti Pirc-Pustovi listi. — Strah vodstva SLS pred Gregoričevo listo. — Nezlomljiva disciplina v naprednih vrstah

Že več let sta znana »fokselmacherja« Pust in Pirc na vratu uboge bele Ljubljane. Že pod pokojnim Peričem sta streljala vse mogoče kozle na račun naše občine. Znano je, kako je bil razbit mesfni avto. Čudovita stvar je, kako g. Pirc z malo uradniško plačo živi po baronsko.

Gg. Pirca in Pusta tudi klerikalni volilci ne smatrajo za resna. Pač pa vedo, da sta nevarna vsakemu resnemu delu v občini in da se vrivata v vsako stvar s svojo prepotentno drznostjo. Gg. Pirc in Pust niti sama s svojim imetjem ne znato gospodariti, z imetjem občine pa bi delala kakor neka žival z mehom...

Ni tedaj čudno, da je Pirc - Pustova akcija doživela popoln polom. Vsakdo ve, da je dr. Gosar samo po imenu nosilec, da pa sta prava nosilca Pirc in Pust. Radi tega je tudi v vrstah klerikalnih volilcev nastal odpor proti tem ljudem. Klerikalni shodi so kljub velikim denarnim žrtvam slabo obiskani in vsem treznejšim ljudem se alkoholizirana taktika g. Pirca gnusi. V sami SLS je mnogo resnejših mož mišljenja, da je nespametno naskakovati Ljubljano, najmanj pa pod vodstvom takih ljudi, kakor sta gg. Pirc in Pust.

Pod vtisom tega občega razpoloženja med boljšimi volilci SLS je klerikalno vodstvo pograbil silen strah pred listo g. Gregoriča. Ta lista nima nobenega stika z listo SDS in je ob sebi umljivo, da bodo napredni volilci disciplinirano volili našo listo z g. dr. Pucom na čelu (3. skrinjica). Vendar je vpitje klerikalcev proti g. Gregoriču znamenje blaznega strahu, ki je Pirc - Pustovi stranki skočil v noge.

Zato pa nam je v toliko večje zadoščenje neomajna disciplina in borbeni elan v naprednih vrstah. Naši napredni volilci ljubijo Ljubljano in smili se jim, da bi padla v roke ljudem a la Pirc in Pust, ki ju pozna vse mesto kot neresna pustolovca in zasledovalca lastnih koristi. Zato se pa danes zbirajo v agitacijo tudi oni, ki jih doslej najostrejše politične volitve niso zdramile. Tako je prav! Vsi na delo brez razlike strank, da se znebimo Pirca in Pusta in da Ljubljana dobi delazmožno večino pod vodstvom dr. Puca!

G. Korošec se norčuje iz Ljubljančanov

Dr. Korošec je na svojem klavrnem shodu, ki ga je imel sinoči na ljubljanskem Gradu, omenil tudi redukcije gimnazij. Pri tem je prav po receptu g. Gabrovška drzno izjavil, da so vesti o redukciji III. realne gimnazije zlagane. »Mi, ki smo na vladi, ne vemo o tem ničesar, to vesta le »Narod« in »Jutro«. — Kaj misli g. Korošec res, da je govoril v kaki hribovski vasi, odrezani od vsega sveta? Ljubljančani imajo prilike dovolj, da čitajo tudi beograjske liste. In vsi ti so poročali o redukciji III. gimnazije v Ljubljani; ravnateljstvo ima v rokah povelje ministrstva, naj ukine pouk v petem razredu. Gospod Korošec pa proglaša vse to za izmišljotino! Da se bo gospod, ki hoče biti »vodja slovenskega naroda«, tako daleč spozabil, bi res ne verjeli. Ljubljanski volilci pa lahko na tem primeru sami presodijo, koliko je dati na besede g. Korošca.

Kdo nosi listo SLS

Nosilec klerikalne liste brez aktivne in pasivne volilne pravice v Ljubljani

SLS ima s svojo kandidatsko listo za ljubljansko občino hudo smolo. Ni si upala na prvo mesto postaviti pravih nosilcev svoje komunalne politike g. Pirca in g. Pusta, dasi spadata po svojem delovanju na prvo mesto in sta tudi namenjena, da vodita bodoče zastopstvo SLS na magistratu. Ni še odločeno, je li bo v slučaju klerikalne zmage župan g. Pirc ali g. Pust.

Navidez je moral nosilstvo liste SLS prevzeti g. dr. Gosar. Zgodilo se je to, da se zakrije spor SLS s krščanskimi socialci, ki so izgubili vsako moč v stranki in so jim pokazali vrata.

Mem tem pa je nosilec liste SLS g. dr. Gosar izgubil volilno pravico v Ljubljani. Po čl. 167 finančnega zakona za 1927-28, ki velja tudi za občinske volitve, državni nameščenci vseh vrst pridobe volilno pravico v občini, kjer stanujejo, že z dnem imenovanja. Dr. Gosar ima zdaj volilno pravico v Beogradu, v **Ljubljani pa jo je izgubil.** S tem je izgubljena tudi njegova pasivna volilna pravica v Ljubljani, **kandidatura g. Gosarja torej ni le navidezna, ampak tudi neveljavna,** kar bi moralo vplivati na veljavnost celokupne liste SLS.

Veliko županstvo liste SLS seveda ne bo razveljavilo, a ker je izvolitev g. Gosarja nemogoča, prihajata na prvo mesto sama od sebe gg. Pirc in Pust; kar so hoteli zakriti, je sedaj očito.

Ali bosta z Ljubljano res svoje šale zbijala gg. Pirc in Pust? Odgovor dobi SLS v nedeljo.

Gospod Gosar pred nedeljo ne pove ničesar...

Zagreb, 29. septembra. n. Danes zvečer je sprejel minister za socijalno politiko dr. Gosar, ki se je vrnil z otvoritve sanatorija na Klenovcu v Zagreb, deputacijo državnih in zasebnih uradnikov in društva stanovanjskih najemnikov, ki so mu predložili zahteve glede podaljšanja stanovanjske zaščite. Dr. Gosar je deputaciji izjavil, da je že izdelal tozadevni projekt in da se bo o tem že jutri posvetoval z ministrskim predsednikom g. Vukičevićem. Dr. Gosar tudi tej deputaciji ni hotel nati nikakih podrobnejših pojasnil glede svojega načrta, marveč jo je odpravil z zagotovilom, da skuša doseči kompromis med zahtevami hišnih posestnikov in stanovanjskih najemnikov. (Gosp. Gosar si pred nedeljskimi volitvami v Ljubljani ne upa s svojo barvo na dan!)

Trgovinska pogajanja z Ameriko

Beograd, 29. septembra. p. Kakor izve vaš dopisnik v ameriškem poslaništvu, se bodo prihodnje dni pričela pogajanja med Jugoslavijo in Zedinjenimi državami v svrho sklenitve trgovinske pogodbe. Ameriška vlada je že pred volitvami izročila naši vladi osnutek svoje trgovinske pogodbe, vendar pa so bila pogajanja radi volitev odgodena in se bodo šele sedaj pričela.

Ukinjenje medicinske fakultete v Ljubljani

Vladni list jo napoveduje, g. Korošec pa o tem noče vedeti ničesar in blati naše liste

Sinoči je imel dr. Korošec shod na Gradu Med drugim se je spravil tudi na »Slovenski Narod«, češ da poroča lažnjivo glede ukinjenja ljubljanske in zagrebške medicinske fakultete. »Mi, ki smo v vladi, ne vemo ničesar o takem sklepu, a »Slovenski Narod«, ki izhaja v Ljubljani, naj to ve bolje od nas!«

Da ne bo nadaljnega slepomišenja in nadaljnega zavijanja od strani dr. Korošca, ugotavljamo, da je »Slovenski Narod« svojo vest popolnoma resnično in točno posnel po beograjski »Pravdi«, torej po listu, ki je danes glasilo vlade in kjer stoji doslovno:

»Ukinjenje medicinskih fakultet v Zagrebu in v Ljubljani. Kakor doznava, bo ministrstvo narodnega zdravja ukinilo medicinski fakulteti v Zagrebu in v Ljubljani.«

To se nahaja v številki 264 z dne 29. septembra, ki je prispela v Ljubljano že včeraj popoldne. »Pravda« se dobi skoro po vseh ljubljanskih trafikah in jo lahko vsakdo kontrolira. **»Pravdino« poročilo o ukinjenju ljubljanske in zagrebške medicinske fakultete se nahaja na 2. strani, prva kolona.**

Vsak komentar je nepotreben. Čitatelji naj si odgovore sami, kaj je tako postopanje, ljubljanski volilci pa naj v nedeljo s kroglicami pokažejo, da tudi g. Korošcu ne dovolijo, da bi se iz njih norčeval.

Naprednjaki!

Danes zvečer vsi na

volilni shod

Naprednega bloka,

ki se bo vršil

ob 20. uri v veliki dvorani KAZINE

Govore: ljubljanski poslanec **dr. Albert Kramer** ter kandidati Naprednega bloka gg. **dr. Dinko Puc, Ivan Tavčar in drugi.**

Lepo uspela shoda Naprednega bloka

Snoči sta se zopet vršila dva lepo uspela shoda Naprednega bloka. V Šiški v gostilni pri Batiču (Reininghaus), kjer je bilo prejšnji dan na klerikalnem shodu komaj 50 ljudi, so bili obširni gostilniški prostori polni pristašev Naprednega bloka, ki so živahno odobravali izvajanja govornikov, zlasti burno pa pozdravili nosilca napredne kandidatne liste dr. Dinka Puca.

Prav tako dobro obiskan je bil shod v gostilni pri Zupančiču na Ahacljevi cesti, kjer je bilo najmanj 200 zborovalcev, ki so soglasno odobravali stvarna izvajanja kandidatov gg. Josipa Turka, Ivana Tavčarja, dr. Dinka Puca ter drugih. Stvarna kritika sedanjega občinskega gospodarstva pod kleroradikalnim režimom je izzvala splošno pritrjevanje, zlasti, ko so vsi kandidati Naprednega bloka na zgledih gospodarstva gospodov Pirca in Pusta dokazali partizansko postopanje na mestnem magistratu, ki je povzročilo mestni občini ljubljanski milijonsko, nepopravljivo škodo.

Tako shod v Šiški kakor shod pri g. Zupančiču je dokazal, da postaja v Ljubljani čim dalje večji krog onih mislečih ljudi, ki spoznavajo pogubnost klerikalne samopašne politike in gospodarstva v škodo splošnosti in vseh slojev ljubljanskega prebivalstva. Krajevni shodi Naprednega bloka za ljubljanske občinske volitve, ki so se snoči zaključili, so pokazali, da si Ljubljana od raznih Pircev in Pustov ne pusti komandirati, še manj pa gospodariti v lastno škodo. Ni dvoma, da bodo glasovi Naprednega bloka pri nedeljskih občinskih volitvah zopet narastli in da se bo zopet pokazala trdna volja večine ljubljanskega naprednega prebivalstva, da noče imeti nad seboj gospodarjev, ki skrbe s pomočjo svojega demagoštva samo zase.

Dva in pol milijona za dunajske žide

Sedaj prihaja na dan, da so klerikalci na magistratu oškodovali mestno občino in Ljubljančane **tudi s cestno električno železnico.** Bivši gerentski svet je ponujal zastopnikom cestne električne železnice za **popoln** prevzem **250.000 dinarjev,** ker je vedel, da je dunajska družba, koje last je ljubljanska električna železnica, po **pogodbi primorana** po gotovih letih prepustiti železnico mestni občini **po predvojnih** cenah. Gerentski svet se je tudi zavedel, da cestna električna železnica po 25 letni uporabi ni drugega kot samo **staro železo,** ki ga bo treba skoraj vsega odstraniti, ako naj se napravi res moderen tramvaj. Za tako obnovo so bili troški proračunjeni na **8 do 10 milijonov Din,** za razširjenje pa še na novih **30 do 40 milijonov.** Mestni gerentski svet je tudi dal dunajskim gospodom povohati, da bo, ako cestne električne železnice občini za ponudeno ceno ne prepuste, v Ljubljani uvedel moderno **avtomobilsko tramvajsko vožnjo,** kar bi mestno občino stalo **le par milijonov Din.**

Ko pa je prišel na magistrat komisar s svojim kleroravniharjanskim sosvetom, je bila kupčija z dunajskimi židi takoj sklenjena. Toda, **namesto 250.000 dinarjev,** kolikor je ponujal bivši gerentski svet za **celoten** prevzem cestne železnice, je občina obvezana plačati sedaj **2,500.000 Din,** reci in piši: **dva in pol milijona dinarjev** in pri tem mestna občina niti **ne postane sama lastnica,** ker so dunajski židi ostali še lastniki **skoraj polovice** delnic nove akcijske družbe.

Tako so klerikalci dunajskim židom **podarili 2 in pol milijona Din** za prazen nič. Predno se bo Ljubljančan vozil z modernimi električnimi vozovi, bo treba mestni občini napraviti **8 do 10 milijonov novega dolga,** ki bo zrasel še za nadaljnih **30 do 40 milijonov Din,** predno se bomo Ljubljančani vozili v Šiško, na Vič in v ostalo okolico.

Tako se je tudi pri cestni električni železnici pokazalo, da so klerikalci mestni denar zapravljali ter vse svoje špekulacije zidali na «puf». Ali in koliko so pri teh in drugih transakcijah igrale kako vlogo razne provizije, o tem se bo še posebej govorilo.

Stanovanjska demagogija

«Razmotrivajmo, ako bi se dalo morda, pa tudi na drug način, ustvariti teh par sto stanovanj, ki dandanes še primanjkujejo, da bi prišlo vse prebivalstvo bele Ljubljane, kot se kulturnemu človeku spodobi, pod streho, in sicer na način, ki ne bi obremenjeval že itak pod neznosnimi davščinami, državnimi in občinskimi, stokajočega prebivalstva in obrtništva bele Ljubljane z novimi bremeni.»

Tako čitamo v članku, ki se nahaja v zadnji številki «Gostilničarja» in ki se peča z obligacijskim posojilom gospoda Mencingerja in njegovega klerikalnega sosveta. List nadaljuje:

«Zamišljati si visoko leteče idejne projekte na račun križev in težav prbivalstva ni nakaka posebna umetnost, iskati in najti bi bilo drugačnih temeljev za izboljšanje stanovanjske krize in odpravo stanovanjske bede.»

Nato pozdravlja list okrožnico oblastnih odborov mariborske in ljubljanske oblasti, ki priznavata, da sama sicer ne nameravata zidati stanovanjskih hiš, da pa se bosta potrudila poskrbeti garancijo za potrebne kredite, s katerimi naj se pospešuje «delovanje občinskih stavbinskih zadrug itd.»

«S tem projektom je izključeno, da bi se bremena za nova stavbišča nalagala prebivalstvu, obrtništvu, sosebno pa še prav specijalno posameznim panogam gotovih obrti, kakor je to n. pr. zamislil vladni komisar s svojim sosvetom na mestnem magistratu nad gostilničarstvom in posredno tudi nad vsem konzumirajočim prebivalstvom mesta Ljubljane. Gornja ideja je mnogo dalekovidnejša ne le v socijalnem oziru, marveč tudi v popolnoma drugačnem gospodarskem, ker meri na to, da bodi tisti, ki zbira, varčuje, stavi in zida, tudi kdaj lastnik uspehov svojih žuljev, ne pa le večni plačevalec in najemnik. To je prava socijalnost, ki vodi do tega, da pride v doglednem času trpin in plačnik vendarle enkrat k svojemu cilju in postane lastnik hiše in zadovoljni prebivalec mesta, oziroma meščan pod lastno streho. Oblastva naj garantirajo takim socijalnim stavbinskim zadrugam potrebnih in cenenih kreditov, pa bodo stanovanja rastla iz tal res v blagor prebivalstva in mesta, a nikomur v breme. Po dosedanjih načrtih občinskega komisarja pa bo moralo samo ljubljansko gostilničarstvo prispevati najmanj 16 milijonov dinarjev, torej polovico vsega proračuna, postane tedaj na celi stvari največji akcijonar — brez delnic.»

Mnogo resnice je na teh izvajanjih «Gostilničarja». Akcija vladnega komisarja sama na sebi ne bi bila slaba in tudi mi smo jo takoj v začetku pozdravili in podprli. **V izvedbi te akcije pa je g. komisar s svojim klerikalnim sosvetom vred docela odpovedal in s tem prizadjal ljubljanskemu prebivalstvu neizmerno škodo.** Obetal je takrat, da bodo nove hiše že do jeseni pod streho. To se ni zgodilo in g. Mencinger si ni znal zagotoviti pravočasne odobritve posojila, čeprav sta bili na vladi obe njegovi stranki, klerikalna in radikalna. **Še manj si je znal zagotoviti denar, tako da zida sedaj skoro vse «na puf».** bodoči občinski svet pa naj si beli glavo s tem, kje bo dobil ogromne zneske, da bo pokril komisarjeve dolgove.

In še druga stvar je, ki je za Ljubljano izredne važnosti. **Vsako stanovanje iz akcije g. komisarja bo stalo povprečno 140.000 Din.** Za ta denar bi bilo mogoče sezidati že lepo enodružinsko hišo z vrtom. Gradnje stanovanjskih kasarn utemeljujejo po drugih mestih s tem, da so cenejše od malih stavb. V Ljubljani pa bodo dražje. Ali je to znak dobrega gospodarstva, naj presodijo ljubljanski volilci sami.

Koliko so prijatelji g. vladnega komisarja svojčas zabavljali na bivši gerentski svet, češ da je prevzemal garancije za razne stavbne zadruge, mesto da bi zidal sam. Predvsem je treba pribiti, da je občina tudi pod gerentskim svetom mnogo zidala, a **neprimerno bolj pametno in poceni, kakor zidajo danes kleroradikalni diktatorji.** Poleg tega pa je občina prevzela za stavbne zadruge jamstvo za okrog deset milijonov dinarjev. **To jamstvo ni stalo ljubljanske občine doslej še niti vinarja in je po človeški previdnosti tudi ne bo, zgradilo pa se je s pomočjo tega jamstva doslej že nad 300 stanovanj!** Na vsako stanovanje odpade torej 40.000 dinarjev **jamstva** brez obremenitve mestnih financ, dočim bo vsako Mencingerjevo stanovanje veljalo občino 140.000 Din v **gotovem denarju!**

Kdo je to?

Včeraj so ljubljanski Nemci dobili za občinske volitve s strojem pisani dopis, ki se glasi takole:

»Euer Wohlgeboren! Im vollen Einvernehmen mit der Parteileitung haben die Vertrauensmänner der deutschen Wähler einmütig beschlossen, es ihren Wählern nahezulegen, sich an der bevorstehenden Gemeindewahl vollzählig zu beteiligen und auch diesmal ihre Stimme für die slovenische Volkspartei abzugeben. Wir treten daher an Sie mit dem Ersuchen heran, am Sonntag, 2. Oktober l. J. zuverlässlich in Ihren Wahllokale zu erscheinen und die Stimmkugel für die slovenische Volkspartei (SLS) — 1. Kiste — abzugeben. Jede Stimme ist unbedingt nötig! Ljubljana, September 1927. Der Wahlausschuss.« Poziv, ki so ga dobili Nemci, je torej **anonimen.** Slične pozive so dobili ljubljanski Nemci tudi pri zadnjih skupščinskih volitvah. Proti pozivu ni nihče protestiral, dasi se je trdilo, da izvira iz tajništva SLS. Pri volitvah pa smo opazili, da so Nemci v Ljubljani skoro strnjeno glasovali za SLS. Baš zato bi radi vedeli, **kdo predstavlja ta »Wahlausschuss« in kdo so »Vertrauensmänner.«** Ako so to Nemci, naj stopijo z imeni na dan, kakor se to spodobi, ako pa tvori ta »Wahlausschuss g. kaplan Gabrovšek v tajništvu SLS, pa naj se tudi pove. Vsekakor je treba v tem pogledu jasnosti.

Protifašistična akcija v Ameriki

Newyork, 29. septembra, d. Protifašistična kampanja v Ameriki, ki jo vodi newyorški zdravnik dr. Fame, postaja od dne do dne ljutejša. Delovni minister Dawis je v zadnjem času sprejel celo kopico pismenih zahtev in resolucij raznih organizacij in korporacij, ki zahtevajo izgon vodje italijanskih fašistov grofa Revela. Minister je izročil zadevo priselitvenemu uradu. Ameriški krogi naglašajo, da je že samo dejstvo, da so grof Revel in drugi fašistični voditelji prisegli zvestobo Mussoliniju ameriškim oblastim dovoljni vzrok za njihov izgon. Več poslancev namerava na jesenskem zasedanju kongresa vložiti zakonski predlog kot dodatek priselitvenemu zakonu, s katerim naj bi se fašistom sploh zabranila priselitev v Zedinjene države.

Novinarska izobrazba policijskih uradnikov

Berlin, 29. septembra. (be.) Policijski ravnatelj je uvedel akcijo za izobrazbo policijskih uradnikov v novinarstvu. Zaenkrat je dodeljenih 10 policijskih oficirjev večjim berlinskim redakcijam, kjer bodo več mesecev sodelovali, da tako spoznajo praktične potrebe novinarstva, da bodo lahko pozneje pri raznih velikih prireditvah šli novinarskim poročevalcem na roko. Ob priliki proslave rojstnega dne predsednika Hindenburga bodo prvič nastopili policijski novinarski izvedenci, ki bodo nosili bele trakove z napisom «Tisk». (Vzgled berlinske policije bi priporočali tudi jugoslovenski policiji, zlasti pa ljubljanski policijski direkciji. Op. ured.)

Clemenceau 87letnik

Pariz, 29. septembra. s. Clemenceau praznuje danes svoj 87. rojstni dan.

Ludendorff proti prostozidarstvu

Berlin, 29. septembra. d. General Ludendorff objavlja sledečo izjavo: Glede na najnovejše prostozidarske izjave velikih lož in društva nemških prostozidarjev bom dne 9. oktobra v listu «Deutsche Wochenschau» rituelno tajnost prostozidarstva brezobzirno imenoval s pravim imenom, da nemški narod ne bo več vedoma izpostavljen prostozidarskim prevaram in da končno razpršim vsak dvom o popolnem požidenju nemškega prostozidarstva.

Velika železniška nesreča

Bruselj, 29. septembra. (be.) Pri Mechelnu je ekspresni vlak zadel ob osebnega. Ranjenih je 52 oseb, med njimi 14 težko.

Nesreča na morju

London, 29. septembra. (lo.) Na obali Nove Fundlandije se je potopil parnik «Unacordon». Utonilo je 21 oseb.

Nenavadna vožnja čez Ocean

Berlin, 29. septembra. (be.) Nemški mornar Hugo, ki je na trinajst metrov dolgem čolnu potoval iz Amerike v Evropo, je po 46 dnevih srečno prispel na Kanarske otoke.

Naši kraji in ljudje

Otvoritev Šole za narodovo zdravje v Zagrebu

Dne 3. oktobra t. l. bo slovesno otvorjena najmlajša institucija ministrstva za narodno zdravje, Šola za narodovo zdravje v Zagrebu, priključena na že obstoječi higijenski zavod v Zagrebu. Tako združena ustanova se naseli v novo zgrajeni veličastni palači na prijaznem griču poleg »Zvezde« in Mirogojske ceste.

Javnosti je že več ali manj znano širokopotezno delo našega ministrstva za narodno zdravje, ki se je začelo kmalu po prevratu in se brez prestanka skozi vsa leta neprestano nadaljuje. Namen vseza dela je posplošenje higijenske kulture in uveljavljenje higijenske zavesti med narodom, s posebno zaščito onih, ki so javne pomoči

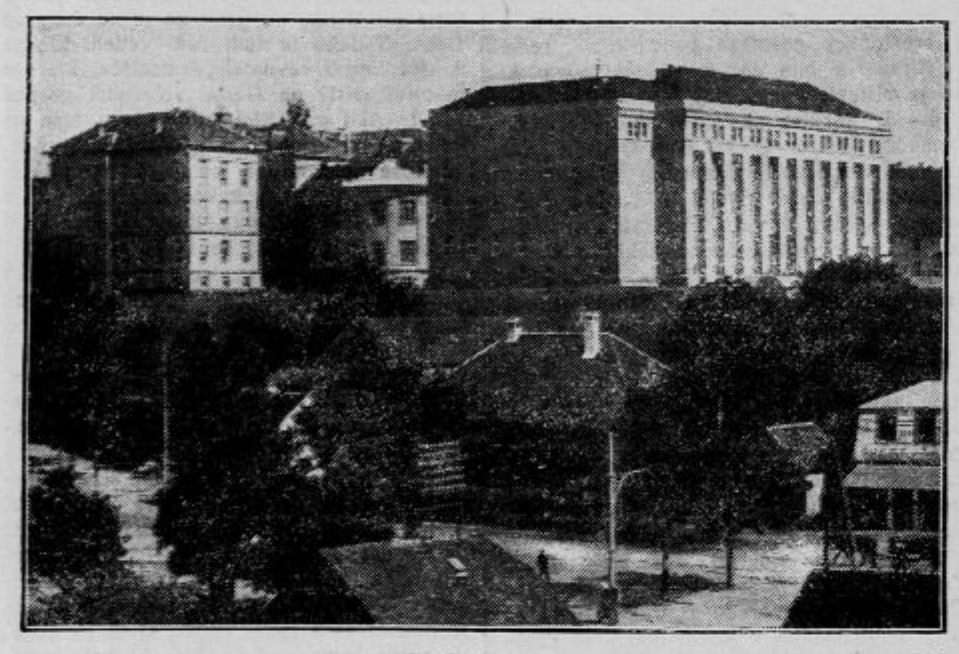

potrebni. Končni cilj te zdravstvene politike se zrcali v čim večji izpopolnitvi narodovega zdravja.

Dedščina, ki jo je prevzelo ministrstvo za narodovo zdravje v ujedinjeni državi, v kolikor se je nanašala na preventivno medicino, je bila kaj pičla. Povojno stanje je še poleg tega kričalo po nujni pomoči. Organizacija javne zdravstvene službe je že med vojno popustila, a ob prevratu je nastal pravcati kaos: stanovanjska beda, izčrpanje nezadostne prehrane, revščina . . . Kaj čuda, da je v takih razmerah javnega zdravstva zdravstveno stanje prebivalstva globoko padlo in so zagospodarile razsežne epidemije. Ni ostalo pri žrtvah, ki jih je zahtevala svetovna vojna, — padale so nove žrtve stanja po vojni in večale obup prebivalstva.

V tem težkem času je načelnik v ministrstvu za narodovo zdravje prof. dr. Andrija Štampar začel razvijati in izvajati svoj program. Zdravnik naj bo učitelj ljudstva, naj gre med ljudi in naj pomaga vsem, ne samo tistim, ki ga lahko plačajo. Za povzdigo ljudskega zdravja so potrebna zlasti socijalna sredstva, dočim recepti za poedince ne morejo vplivati na ljudsko zdravje. Na taki ideologiji je zrastla nova zdravstvena organizacija, ki se naslanja na higijenske zavode, bakteriološke postaje, protituberkulozne, protivenerijske, protimalarijske in protitrahomske dispanzerje, domove in dispanzerje za dojenčke, šolske poliklinike, selske zdravstvene domove, javna kopališča, okrevališča za deco, zdravilišča za jetične itd. Zgradilo se je mnogo sto socijalno-higijenskih ustanov. Njih vodstvo se je poverilo zdravnikom-strokovnjakom, izšolanih na priznanih inozemskih institutih. Delo neštetih ustanov je ogromno, ono ima lepe uspehe in je našlo priznanje pri strokovnjakih svetovnega slovesa.

Tako sta leta 1923 posetila našo državo in si ogledala delo higijenskih ustanov predsednik Rockefellerjeve fondacije g. prof. Gunn in direktor higijenske sekcije Društva narodov g. dr. Reichman in sta takoj uvidela, da so v naši državi dani vsi pogoji, ki bi omogočili sodelovanje higijenske sekcije Društva narodov in Rockefellerjeve fondacije z našim ministrstvom za narodovo zdravje Po 11etnem proučavanju je bilo jeseni 1924 odločeno, da zgradi Rokkefellerjeva fondacija »Šolo za narodovo zdravje« v Zagrebu. Take šole je postavila Rockefellerjeva fondacija tudi že v drugih državah.

Delovanje šole se bo raztezalo na vso državo. Naloga te šole je razvidna že iz njenega imena: s higijensko propagando in didaktiko bo dvigala narodovo zdravje. V šoli bodo predavanja in tečaji za nadaljno izobrazbo zdravnikov zlasti v praktični higijeni in sanitetni administraciji. Tam bodo tudi šole in tečaji za vse ostalo sanitetno osobje in praktični pouk za najrazličnejše stroke, n. pr. za srednješolske profesorje in ljudskošolske učitelje, za orožnike, občinske uradnike itd., **da se higijensko izobrazijo vsi, ki imajo opravka med ljudstvom.**

V šoli bo več predavalnic in laboratorijev, tam bo velika ljudska higijenska knjižnica in stalna razstava. V šoli bodo uporabljali najmodernejše učne pripomočke in nazorila.

A ne samo z zdravstvenega stališča, tudi s političnega in narodnega vidika je pomen nove šole za narodovo zdravje velik. Ker je delokrog šole raztegnjen na vso državo in bodo tako predavatelji kakor tudi obiskovalci te šole iz vseh krajev naše domovine, bo ona mesto, kjer se bo vršilo tako zelo potrebno kulturno zbližanje Srbov, Hrvatov in nas Slovencev. Po drugi strani pa bo tudi mesto mednarodnih razprav, konferenc, tičočih se spoznavanja in napredka narodovega zdravja. Tako bo delo naših higijeničarjev dvignilo ugled naše države v inozemstvu.

Šolo bo v ponedeljek, dne 3. oktobra ob 10. dopoldne otvoril minister za narodovo zdravje ob prisotnosti zastopnikov Društva narodov, Rockefellerove fondacije, zdravnikov-strokovnjakov iz Anglije, Francije, Amerike, Brazilije, Češkoslovaške, Nemčije, Portugalske, Rumunske, Madžarske in Poljske, vseh domačih higijeničarjev in drugih odličnikov. Po otvoritvi se bo vršila mednarodna konferenca o organizaciji novo ustanovljene šole. Drugi dan se bodo podali gostje na ogled higijenskih institucij po naši državi

Jugoslovenski dijaki, na češke univerze!

Maribor, 28. septembra

Zadnjič smo poročali o težavah, ki jih stavljajo v Pragi absolventom ljubljanske medicinske fakultete, ker jim ne priznajo ljubljanskih izpitov. Mariborska JČ liga se je v zadevi takoj obrnila na centralo ČJlig v Pragi, da intervenira pri češki vladi in univerzi. Medtem pa je prispel iz Prage zadovoljiv odgovor in mariborska liga je sklenila zaradi tega na svoji zadnji seji, da zopet pozove slovenske akademike, naj gredo v čim večjem številu študirat ali vsaj nadaljevat študije v Prago. Ako hočemo v bodočnosti res ožje sodelovanje s češkoslovaško državo in tudi sicer voditi slovansko politiko, bi ne smel biti med nami noben akademik, ki ne bi vsaj eno leto študiral in živel med Čehoslovaki ali kakem drugem večjem slovanskem mestu.

Ne samo za kulturni razvoj posameznika, za ves naš narod je važno, da se naša inteligenca vzgaja vsaj nekaj časa tudi v tako visokih kulturnih centrih, kakor je napredna Praga ali tudi Brno. Težav sedaj naši akademiki na čeških univerzah ne bodo imeli. Kakor nam poročajo iz Prage, tamošnja češka univerza priznava prvi izpit ljubljanske medicinske fakultete. Pač pa dela težave nemška medicinska fakulteta v Pragi, ki zahteva od ljubljanskih absolventov dopolnilne izpite. Pred obiskovanjem nemških univerz na Češkoslovaškem pa moramo mi naše akademike naravnost svariti, ker s tem delajo samo neprilike našim bratom Čehoslovakom, ki morajo plačevati umetno vzdrževane nemške univerze. Ni v našo čast, če moramo poslušati pritožbe Čehov, da naši ljudje pomagajo v Pragi množiti število visokošolcev nemških univerz.

Posebno je še grajati dejstvo, da hodijo naši dijaki celo na nemško tehniko v Brno, ki ima še močno nemško manjšino in je zato tem bolj opasno, da slovanski življ pomaga jačati tiste manjšine, ki jih je ravno tako umetno vzgojila avstrijska habsburška politika. Doznavamo, da vabijo Nemci na nemško tehniko v Brnu tudi Čehe ter jim olajšujejo študij na ta način, da z vso lahkoto polagajo izpite, samo da lahko potem pred vlado pokažejo veliko število učencev in s tem opravičujejo potrebo nadaljnega obstoja nemške tehnike v Brnu.

Glede na gornja dejstva tudi naša podporna društva ne smejo podpirati dijakov, ki bi pohajali nemške univerze in se tudi takšni dijaki ne sprejemajo v Pragi v tamošnji jugoslovenski kolegij, kar našim dijakom pravočasno sporočamo v vednost in ravnanje.

Naša javnost ima edino tedaj interes na tem, da hodijo dijaki v inozemstvo, če tam res kulturno obogatijo in se vračajo s poglobljeno slovansko zavestjo. To pa je le tedaj mogoče, če se res gibljejo med češkoslovaškim narodom, se naučijo češkega jezika in na ta način proniknejo v bistvo češtva in res globoko zažive v bogati češki kulturi. Nemška univerza v Pragi jim vsega tega ne more nuditi. Potem je vseeno, če gredo v Gradec ali na Dunaj. Mi pa želimo, da jugoslovenski akademiki na univerzi poleg rednega polaganja izpitov vestno študirajo tudi češko javno življenje, da bodo ob vstopu v življenje oplodili tudi vse panoge našega političnega, socijalnega, narodno gospodarskega in kulturnega delovanja.

Javnost pa prosimo, da v teh dneh po svoji možnosti čim več daruje jugoslovenskim podpornim društvom v Pragi in Brnu ter tako omogoči izdatno podporo in s tem plodonosen študij jugoslovenskih dijakov v bratski Češkoslovaški. a. r.

Ob grobu vzorne slovenske učiteljice

V soboto ponoči je v Mariboru po kratki, mučni bolezni v starosti 31 let izdihnila svojo blago dušo gospodična Olga Permetova, strokovna učiteljica na dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici. Podlegla je rebernici, ki si jo je nakopala pret kratkim, ko je šla s svojimi učenkami na kratek izlet.

Pokojnica je bila tiha, blaga duša, neumorna delavka na polju šolske prosvete, ideal učiteljice, ki ji je vzgoja poverjene ji mla-

dine glavna življenska naloga. Njena priljubljenost se je ganljivo pokazala pri njenem pogrebu, ki se je vršil v pondeljek popoldne na mestnem pokopališču v Pobrežju. Udeležba je bila izredno velika, predvsem iz vrst našega narodnega učiteljstva in pa šolske dece, ki je milo plakala za svojo izgubljeno vzgojiteljico. Poleg številnih vencev je bila krsta dobesedno zasuta s cvetjem, ki so ga pokojnici prinesle na njeni poslednji poti učenke.

Moški zbor je ob kapelici zapel turobno »Vigred«. Po opravilu molitev se je pater gvardijan frančiškanskega samostana poslovil od Olge Permetove kot njen kolega na meščanski šoli. Naglašal je njeno požrtvovalnost in srčno dobroto, predvsem pa njeno vdanost v vse težave učiteljskega stanu. Ravnatelj meščanske šole g. Humek je v imenu Društva meščanskošolskega učiteljstva in UJU, čigar mariborska tajnica je bila pokojnica več let, spregovoril par globoko občutenih besed, v katerih je naglašal dejstvo, da nemila smrt tako hitro seka vrzeli v vrstah učiteljstva na meščanskih šolah v Sloveniji. V enem letu kar tri strokovne moči v mariborski oblasti! Ravnateljica dekliške šole gospa Stupica je očrtala ljubezen pokojnice do svojih učenk in njeno blago, zlato srce. Poslovil se je nato od mlade učiteljice eden njenih tovarišev izza dveletnega študiranja na višji pedagoški šoli v Zagrebu, kjer bi imela prihodnji mesec polagati zadnji, diplomski izpit.

Zaihtela je deca, ko se je ob odprtem grobu poslovila od svoje razrednice belooblečena deklica in položila na krsto kito cvetja. Ni ostalo suho nobeno oko, ko se je preko grobov v nastopajočem mraku razlegla polglasna žalostinka »Gozdič je že zelen«, s katero so se poslovile učenke od nepozabne voditeljice. Pevke so jedva mogle končati žalostinko, ki je njim samim najbolj rezala srce. Deklice so s svežim cvetjem skoraj napolnile grob.

Olga Permétova je bila malo znana v javnosti. Tiho in vestno je delovala pri vzgoji poverjene ji mladine, ne v smislu suhoparnih predpisov, ampak z ljubeznijo do stvari in do mladih bitij, ki so se zato tudi tako zelo oklepale svoje vzorne učiteljice.

Samo še danes
ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
Pikantna veseloigra

Dunajska Eva

Mady Christians, Vivian Gibson, Georg Aleksander, Siegfried Arno.
Telefon 2730. KINO «DVOR»
Jutri: *monstre premijera Harry Liedke*
«Knez črnih gora»

Nov mučenik SLS

ali lažnivi letak duhovnika Gabrovška v novi izdaji.

Pred zadnjimi skupščinskimi volitvami so klerikalci razširili letake, kako strahovito so pretepli naprednjaki na svojem shodu v Kazini delavce in invalide! Na letakih je bil podpisan tajnik SLS, duhovnik Gabrovšek, ki se ni upal nikogar tožiti, ko se mu je očitala nesramna laž! Sedaj klerikalci niso znašli mučenikov v delavskih in invalidskih vrstah, ampak med svojimi kandidati.

Kakor znano, se je vršil v nedeljo popoldne v gostilni pri Vrbincu na Barju shod Naprednega bloka, na katerega je prišel tudi klerikalni kandidat Virant. Dasi je s svojimi nesramnimi medklici in svojim neolikanim obnašanjem zbudil splošno ogorčenje med zborovalci, vendar ni prišlo na shodu do nobenega incidenta. G. Virant se niti oglasil ni k besedi, ko ga je predsednik g. Likozar proti koncu shoda naravnost pozval. Gledal je v tla in molčal. Po zaključenem shodu pa je seveda prav po klerikalno začel trditi, da se mu beseda ni hotela dati.

Včeraj je »Slovenec« pod naslovom »Banditske metode SDS« objavil notico, v kateri trdi, da naprednjaki klerikalnemu kandidatu Virantu niso hoteli dati besede v strahu pred resnico, pač pa so začeli biti po njem s pestmi, strgali mu srajco in obleko itd. Ugotavljamo, da je g. Virant po shodu še precej dolgo časa ostal v gostilni pri Vrbincu, kjer je po naših informacijah pod vplivom vinskih duhov še nadalje sitnaril med navzočimi gosti ter zabavljal vsevprek. Posledica je bila seveda ta, da so ga gosti končno postavili pod kap, kar je popolnoma zaslužil in kar se zgodi tudi drugod, kadar opit človek ne zna obvladati svojih živcev in jezika.

Take »banditske metode« so v navadi povsod, kjer imajo opraviti z ljudmi, ki niso popolnoma trezni! »Slovenčeva« notica bo samo toliko koristila, da bodo Barjani ponovno spoznali, kako znajo lagati klerikalci.

Damske modne plašče

za jesen in zimo v veliki izbiri srednjih kakor tudi najfinejših kvalitet s kožuhovino ali brez nudi od Din 300 do 900

F. in I. Goričar, Sv. Petra cesta 2.

Oglejte si razstavo v izložbi!

Stanovanjska palača klerikalnih Potemkinov

ali: Nezaposlenim vstop prepovedan!

Ljubljana, 29. septembra

»Slovenec« je objavil sliko velikanske stanovanjske hiše, ki se ima baje zgraditi na prostoru med Poljansko cesto in Poljanskim nasipom iz mestnega obligacijskega posojila, ki pa še ni vplačano. Vse to bo »zasluga« sedanjega klero-radikalnega režima na magistratu, ki je pustil izdelati načrte, napeljati na stavbišče kupe opeke in ograditi prazni prostor, da bi cela akcija na zunaj izgledala bolj resno.

Ljudje, ki so videli načrte za to hišo, razstavljene celo na Ljubljanskem velesejmu, ki so videli »planke« in ki so čuli, da se velika stavba namerava zgraditi na terenu, ki je bil svojedobno nasut in ki tvori namesto grušča in trdnih tal samo mivko, so bili seveda zelo radovedni, kako se vrše stavbna dela in ali bo res stavba stala na pilotih, ker tla ne drže.

Marskido bi si rad ogledal Pirčevo in Pustovo čudo, ki bi mu imeli žrtvovati celo zraven stoječo hišo z 12 stanovanji, pa to se jim ni posrečilo. Prepovedan je bil vstop na prostor, kjer še nič ni.

Tako je prišel te dni mimo tudi učen profesor, ki je tudi verjel v veliko klero-radikalno reklamo. Profesorji so navadno lahkoverni ali pa hudo nezaupljivi.

Pogladil si je sivo brado, pogledal naokoli, da bi videl, kje se dviga ogromna palača, ki bo zgrajena do 1. novembra letos, pa je videl samo »planke«. V mnenju, da zidajo bolj v zemljo kakor na visoko, je hotel vstopiti na stavbni prostor kot star geolog in se prepričati o resnici trditev brezverskih demokratov na lastne oči.

Toda na vratih ograje je stal angel varuh v podobi nalašč za to najetega paznika, ki ga je odločno ustavil z besedami:

»Holt, ne smeja naprej!«

»I, zakaj pa ne? Saj ne bom nič ukradel!« se je začudil profesor.

»Ne smeja naprej, pa je ven!«

»No, nekoliko pa le lahko pogledam, ali ne?«

»Je prav vse zaman. Imam tak ukaz, da ne smem nikogar pustiti notri in zato tudi tu pri vratih ves dan stojim.«

»Pa pokličite tistega, ki vam je ta ukaz dal!«

»To pa ni mogoče, ga ni tukaj. Gospodje že vedo, kaj delajo, drugim pa to nič mar!«

Vse prigovarjanje je bilo zaman, učeni profesor ni opravil ničesar. Odšel je naprej v prepričanju, da sta gospoda Pust in Pirc pustila postaviti »planke« po velikem zgledu slavnega Potemkina ali pa v bolazni, da bi se ljudje ne mogli prepričati sami, da se velika palača zida na mivki in da ima majava tla. Kdor ne verjame, naj sam poskusi, pa se bo hitro uveril, da uganjajo klerikalci z zidanjem stanovanjske palače ob Poljanski cesti grdo agitacijo.

Prvič v Ljubljani!

OKO za OKO

Drama izredne lepote in napetosti.

Ljubezen — Pohlep po ljubezni in posestvu — Sovraštvo — Maščevanje itd.
Krasni naravni posnetki iz Kanade.

V glavni vlogi:

Jack Holt in Billie Dove

Predstave ob 4, pol 6, pol 8, 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Razbito letalo na snežišču pod vrhom Iserthälerspitze,

kjer sta se ponesrečila podpolkovnik Živorad Petrović in poročnik Dragoljub Pajević. Slika je posneta po prvi fotografiji, ki je doslej dospela s Predarlskega.

Jutri! Jutri! Jutri!

Monstre premijera!

„Knez črnih gora“

KINO «DVOR».

Kulturni pregled

Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani uprizori v lastni gledališki dvorani, Florijanska ulica 27/I. v soboto, dne 1. in v nedeljo, dne 2. oktobra Kraigherjevo dramo «Školjka». Sodelujejo gdč. Arta Jana, Wrischerjeva, Gorjupova ter gg. Blaž, Gnidovec, Karus, Košak M. — Predprodaja vstopnic v trgovini Peter Šterk nasl. Miloš Karuščnik, Stari trg 18.

Prof. Marko Rašica otvori danes, v petek v Ullrichovem salonu v Zagrebu kolektivno razstavo svojih slikarskih del zadnjega časa.

Artur Rubinstein v Zagrebu. V pondeljek dne 3. oktobra bo koncertiral v Zagrebu sloviti svetovni pianist Artur Rubinstein. Rubinstein, rodom Poljak, bo izvajal velezanimiv program: Chopina, Stravinskega, Španca Falle in Albeniza ter drugih sodobnih komponistov.

Srbske nagrade za leposlovna dela. Društvo prijateljev lepih umetnosti «Cvijeta Zuzorić» v Beogradu razpisuje dve nagradi za leposlovna dela: 2000 Din za najboljšo pesem in 4000 za najboljšo povest. Pesem mora obsegati 40 do 60 stihov, povest pa 5 do 8 tisoč besed. Rokopisi se morajo vložiti do 31. decembra t. l. Odboru za prisojo nagrade stoji na čelu prof. Bogdan Popović.

Petdesetletnica rojstva komediografa Pecije Petrovića. V sredo, dne 21. septembra je stopil znani komediograf Pecija Petrović v svoje petdeseto leto. Zagrebško gledališče je dogodek proslavilo z vprizoritvijo njegove »Plohe«. Petrovićeve stvari se igrajo tudi na slovanskih odrih; znana je posebno njegova drama »Mrak«, precej popularen pa je tudi »Gozd«.

Kaj sodi Reinhardt o gledališču prihodnosti. Dopisnik londonskega »Observera« je imel razgovor z režiserjem Maksom Reinhardtom, ki mu je razložil svoje misli o gledališču prihodnosti. Reinhardt je povdaril da je dandanes režiser v škodo igralcev prišel do glavne in odločilne besede na odru. To se je zgodilo zategadelj, ker dramatiki pišejo prav za prav za režiserje, ne pa za igralce. Avtorji bodo morali v marsičem revidirati svoj sedanji program in se vrniti za nekaj desetletij nazaj, da se nauče pisati zopet za igralce. Šele ko se bo to zgodilo, bo potisnien režiser v ozadje, igralčeva individualnost pa bo prišla do popolne veljave.

Engel: »Večni mladenič«. To veseloigro v treh dejanjih vprizori danes v soboto, ob 20. uri ljubljanski dramski ansambel v režiji režiserja g. Skrbinška v opernem gledališču. Glavno vlogo igra starosta slovenskih igralcev g. Anton Cerar-Danilo. Poleg njega nastopijo: dame Marija Vera, Medvedova, Vera Balatkova, Vida, Mira Danilova ter mlajša Lebnova in Libuška Rogozova ter gg. Gregorin, Jerman, Drenovec, Povhe, Sancin, Košič in Smerkolj.

Slovenska knjiga o hipnotizmu, sugestiji in couétizmu. V Celju je nedavno izšla 72 strani obsegajoča brošura »Hipnotizem, sugestija, couétizem«. Pisec Adolf E. Vizjak pravi v predgovoru, da se je po vojni »razširilo tudi med nami v precejšnjem obsegu zanimanje za razne okultne nauke«. Ker pa vladajo o njih napačni pojmi, se je avtor odločil, da napiše o nekaterih vprašanjih informativen spis. Po kratki zgodovini hipnotizma razpravlja o hipnotični sprejemljivosti, o hipnotičnih pozkusih, o clairvoyanci in telepatiji, o moči sugestije v smislu E. Coué-ja, o koristi hipnoze in sugestije ter o nevarnosti zlorabe. Knjižico zaključujeta poglavji »Hipnoza pri živalih« in »Osebni magnetizem«. Spis je pisan urno in premišljeno ter utegne v marsikakem pogledu koristiti.

Novosti v dunajski Državni operi. Vodstvo Državne opere na Dunaju napoveduje za letošnjo sezono sledeče novosti: Korngoldov »Čudež Heliane«, Alfanovo »Madono Imperijo«, Rabandovega »Marufa«, Stravinskega »Ojdipa«, Verdijevega »Dona Carlosa« in Ravelovo »Čarobno besedo«.

Nov dirigent »Lisinskega«. Kapelnik Krešimir Baranović je iz Zagreba premeščen v Beograd. Pevsko društvo »Lisinski« je z njim izgubilo svojega dirigenta in si je izbralo za njegovega naslednika kapelnika Milana Sachsa.

Domače vesti

*** Položnice smo priložili vsem cenj. naročnikom, ki jim je potekla naročnina. Prosimo, da jo obnove za zadnje četrtletje s tem, da plačajo preostali znesek takoj prve dni meseca oktobra. Pridene naj se tudi morebitni zaostanek. Upravništvo «Jutra».**

*

* **Iz službenega vojnega lista.** Za načelnika naučnega oddelenja glavnega generalnega štaba je imenovan generalštabni brigadni general Milutin D. Nedić, dosedaj načelnik štaba komande IV. armijske oblasti. Nadomesti ga v IV. armijski oblasti, Zagreb, generalštabni polkovnik dragoslav C. Miljković, dosedaj poveljnik 10. p. p. Dr. Alojzij J. Kuralt je preveden v rezervi iz pešadijske v zdravniško stroko sanitetne vojske. — Letos so sprejeti za gojence nižje šole vojne akademije med drugimi tudi Slovenci: Roman V. Remer, Stanislav F. Podboj, Odo A. Vetrovšek, Rudolf F. Kobal, Ivan Š. Šegvič, Josip J. Leskovšek, Albin B. Veber, Ivan F. Kralj, Viktor J. Per, Borivoj B. Tomečak, Alojz A. Povhe, Janez M. Stariha, Juro M. Senčar, Josip N. Marko, Anton F. Tavčar, Milko M. Jesih, Franc A. Berginec, Ivo J. Novak, Ljudevit J. Šinko, Makso J. Pahor, Lavoslav A. Abram, Franjo F. Kolar in Vladimir A. Kuzman.

* **Novi konzuli v naši državi.** Avstrijska vlada je imenovala g. Frana Zieglerja za konzula avstrijske republike v Sarajevu. Naša vlada mu je že izdala eksekvatur. Naš eksekvatur je dobil tudi g. Roman Fereri, ki ga je republika Kuba imenovala za generalnega konzula v Beogradu.

* **Veliki vojaški manevri v okolici Beograda.** Včeraj so se pričeli v okolici Beograda in Ralje veliki vojaški manevri, ki bodo trajali štiri dni. Pri manevrih sodelujejo 2., 8., 18. pešpolk ter pešpolk kraljeve garde, konjeniška brigada kraljeve garde in 5. konjeniški polk kraljice Marije, dunavska artiljerijska brigada in gardijski artiljerijski polk, dve avijatični eskadrili, sekcije za vzdrževanje zvez, ki razpolagajo z radio - postajami, tren in saniteta. Manevre vodi komandant kraljeve garde, divizijski general Peter Živković. Prisostvuje jim minister vojne in mornarice, načelnik generalnega štaba in veliko število višjih častnikov. Na manevre, ki so lepa manifestacija naše vojaške sile na zemlji in v zraku, so bili povabljeni tudi vsi inozemski vojaški atašeji.

* **Nagrajeni načrti.** Natečaja za uradno poslopje v Trebnjem se je udeležilo 19 konkurentov. Nagrade so podeljene tri. Prvo nagrado v znesku 6500 Din dobi gosp. arhitekt Ivan Zupan pod geslom »I. D. E. F.«. Drugo nagrado v znesku 4500 Din dobi g. stavbenik Battelino pod geslom »Napredek«. Tretjo nagrado v znesku 3500 dinarjev dobita g. inženjerja arhitekta Rohrman in Kos pod geslom »Integral«.

* **Nove skladbe.** V založbi pevskega društva »Ljubljanski Zvon« ste izšli dve učinkoviti in hvaležni skladbi: J. Pavčičeva »Lenka« za mešan zbor s klavirjem in Z. Prelovčeva delavska himna »Slava, delu!« za moški zbor. Cena partituri prve 12 Din, druge 1 Din.

* **Za spomenik ponesrečenega avijatika Rusjana.** G. dr. Janko Šuman, oče ponesrečenega avijatika Ivana Šumana, je zbral od Slovencev v Beogradu večji znesek za postavitev spomenika avijatiku Edvardu Rusjanu, ki se je ponesrečil leta 1910 v Beogradu. Nadaljne prispevke sprejema Aero - Klub v Beogradu. Grob našega letalca, pijonirja jugoslovenske avijatike, je bil do letos skoro popolnoma pozabljen.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl po kratki bolezni g. Aleš Kovačević, trgovec. Pokojnik je bil med trgovskim svetom znana osebnost. Njegov pogreb se bo vršil jutri ob 15. iz mrtvašnice Stara pot št. 2. Blag mu spomin, preostalim naše sožalje!

* **Smrtna nesreča slovenskega rudarja v Kanadi.** Iz New Waterforda v Kanadi smo prejeli naslednje pismo: »Dne 9. septembra je ubilo v tukajšnjem rudniku št. 12 Slovenca Ignacija Hočevarja. Rajni je šel popoldne ob 15. zdrav in vesel na delo, a ob 17.45 se je nanj zrušil strop in kakih 3000 kg kamenja je ležalo na njem. Ker je dobil strašne rane na glavi, je takoj izdihnil. Z njim so delali še Slovenci: Anton Gregorič, Anton Smole in Herman Drobeš, ki so sicer takoj začeli ponesrečenca odkopavati, a izvlekli so vsega razbitega in krvavega, mrtvega izpod ruševin. Rajnik je bil doma iz vasi Potok, župnije Krka pri Stični na Dolenjskem. V Kanadi je bil komaj pet mesecev in tukaj je čakal dva meseca na delo; delal pa je komaj en teden in že ga je zadela nesreča. Bil je tih in miren, jako dober fant. Ker je bil tako sam in daleč od domovine, smo ostali Slovenci poskrbeli za njegov pogreb. Svojo nalogo smo tudi častno rešili. Zbirka prostovoljnih prispevkov nam je prinesla 61.60 dolarjev in s tem zneskom smo oskrbeli vse potrebno za dostojen pokop z godbo. Darovani so bili 3 krasni venci. Pogreba se je udeležilo okrog 600 ljudi pešcev in 15 rodbin v avtomobilih. Pokopan je na pokopališču št. 12 na obrežju Atlantskega oceana. Nacetu naj bo lahko zemlja kanadska, a njegovim starišem, bratom in sestran naše sožalje! — Sedaj še nekaj drugega: Slovencev nas je tukaj okrog 20 in vsi imamo delo v tukajšnjih rudnikih. Služi pa se bolj slabo, ker delamo samo po 3 do 4 dni na teden. Imamo tudi slovensko podporno društvo, to je podružnica št. 558 Slov. Nar. Podporne Jednote iz Chicaga U. S. A. Društvo lepo napreduje in ker so z nami tudi Hrvatje, Čehi in Poljaki, bomo začeli še letos staviti društveno dvorano, odnosno Slovenski dom. Začeli smo tudi že s pevskimi vajami kot »I. slovenski kvartet.« Križ je le, ker nimamo potrebnih skladb, ampak se zadovoljujemo z bolj domačimi pesmicami. Ker bolj malo zaslužimo, nam je težko si nabaviti skladbe iz starega kraja. Ali bi nam hotelo katero slovensko pevsko društvo poslati kake skladbe? Seveda bi tudi prosil za posamezne glasove, ker če človek pride izmučen iz jame, se mu ne ljubi še sekiric prepisovati. Upam, da moja prošnja ne bo zastonj. Ako bo katero pevsko društvo kaj poslalo, prosim, kar na spodnji naslov. Drugič, upam, bom že lahko poročal o našem napredku. — Frank Romer, Box 388, New Waterford C. B., Nova Scotia, Canada.

* **Podporno društvo slepih v Ljubljani** je podelilo podporo sledečim svojim rednim članom: Po 500 Din: Jazbec F., Kodrin F. Po Din 300: Schwentner F., Gaber F. Po 200 Din: Uratnik J., Hergaršič F. Po 150 Din: Trentel J., Sluga I. Po Din 100: Kastelic A., Rodošek J., Perfant J. Po 300 Din: Pleško A., Schwentner F., Mayer F. Po 150 Din: Šveki L., Sakomin H., Hönigmann A., Perko J. Po Din 100: Dolinar F., Dernovšek M., Sitar J., Lukmann M., Flašker J., Naglič R., Medle, Hodnik M., Kotnik J., Kastelic A., Kovač J., Kramberger M., Šoštar F., Samsa P., Šebenik M., Jamnik P. Da naše društvo tudi nadalje deluje zadovoljivo za svoje redne člane, to je slepe, si usoja na tem mestu kar najvljudneje prositi plemenita srca, da se često in ob vsaki priliki spomnijo nas najbednejših med bednimi, to je slepih. Odbor podpornega društva slepih Ljubljana, Wolfova ulica štev. 12.

* **Na Strelišču pod Rožnikom** bo v nedeljo 2. oktobra velika trgatev grozdja. Vabijo se vsi, ki ljubijo sladko grozdje in dobro kapljico. 3415

* **Italija in Albanija.** Kr. italijanski generalni konzulat v Ljubljani nas prosi za objavo naslednjega komunikeja: »Nekateri listi so posneli po nekem glasilu albanskih nacijonalistov v emigraciji neko notico glede tajnega sporazuma med Italijo in Albanijo. Kr. generalni konzulat je pooblaščen, da kategorično demantira tozadevne vesti, ki jih je treba smatrati za absurdno mistifikacijo.«

* **Strašen skok neznanca z verande.** V Zagrebu je zasačil fotograf Josip Domegoni na verandi njegovega stanovanja v Ilici neznanca, ki je po vsej priliki hotel vlomiti. Zasačen se je pričel izgovarjati, da je silno lačen in da ga je prišel prosit kruha. Nato se je nenadoma iztrgal Domegoniju iz rok in skočil z verande z višine šestih metrov. Po naključju je padel v betoniran kanal, globok 4 metre, kjer je obležal v nezavesti, ves v krvi. Rešilna postaja, ki so jo poklicali na pomoč, ni mogla izvleči neznanca iz kanala. Priti so morali gasilci, ki so ga izvlekli z vrvmi, močno potolčenega. Ker ni upati, da bo ostal pri življenju, ga je policija daktiloskopirala, s čimer bo morda olajšana ugotovitev njegove identitete.

Nogavice

za dame in gospode. Damsko in moško perilo. 3

J. Urbančič Miklošičeva cesta št 20.

* **Senzacijonalna homoseksualna afera v Zagrebu.** Nedavno so odkrili v Zagrebu velikopotezno razpredeno trgovino z dekleti, te dni pa družbo homoseksualcev. Policija ne da nobenih informacij. Ve se le, da sta postala žrtvi perverznežev dva dečka v starosti od 14. do 17. leta. V afero so vpleteni ljudje iz najvišjih krogov.

* **Zdravniška zbornica v Beogradu proti gladovalnemu apostolu Suvorinu.** Zdravniška zbornica v Beogradu se je pritožila na ministrstvo narodnega zdravja radi izvrševanja zdravniške prakse znanega apostola Suvorina, ki zdravi ljudi s stradanjem. V pritožbi navaja, da nima g. Suvorin zdravniške diplome in da ni še nikomur razložil metode svojega zdravljenja. Pozvan, da se zagovarja, je naslovil Suvorin na ministrstvo pismo, v katerem ugotavlja, da je za pacijente važno, če jih bo ozdravil ali ne, ne pa kakšno diplomo ima. Nadalje da ne zdravi, temveč čisti organizem s stradanjem. Pripravljen je demonstrirati svojo metodo v državni bolnici pod nadzorstvom državnih zdravnikov na ta način, da bi mu dali devet bolnikov, ki so po mnenju zdravnikov neozdravljivi. Zagotavlja, da jih bo ozdravil tekom šestih tednov. V Beogradu čakajo z napetostjo, kaj bo ukrenilo ministrstvo.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Strašen čin zblaznelega kmeta.** V Dobrigošču pri Mostarju je 47letni Ilija Medić že dalj časa trpel na kužni bolezni. Nedavno se mu je omračil um ter ga je večkrat napadla blaznost. Te dni je dobil strašen napad in v tem strašnem stanju je mož zgrabil velik nož ter se z njim zaklal. Ker je bila rana zelo globoka in mu je steklo mnogo krvi, je Medić kmalu izdihnil.

* **Pijan oče usmrtil dete z vrelo juho.** V Subotici sta se pričela pred kosilom prerekati močno vinjeni delavec Cijanović in njegova žena. Povabljen h kosilu, je mož prevrnil mizo, pri čemer se je razbila posoda z vrelo juho. Nesreča je hotela, da se je juha razlila na 17mesečno dete v zibelki, ki je stala blizu mize. Zdravniška pomoč je bila zaman, dete je čez dve uri umrlo. Cijanovića so takoj po dogodku zaprli.

* **Ljudje, ki trpe na zaprtju** in jih poleg tega muči obolenje debelega črevesa kakor tudi preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje proti možganom, glavobol in utrujanje srca, naj jemljejo zjutraj in zvečer četrtinko čaše naravne »Franz-Josef« grenčice. Vodilni zdravniki kirurgičnih zavodov izjavljajo, da z najboljšim uspehom uporabljajo »Franz-Josef« vodo pred in po operaciji v trebuhu. Dobiva se v vseh lekarnah drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Ženske in moške nogavice,** najfinejše in najtrpežnejše, dobite po nizkih cenah pri **Francu Pavlinu, Ljubljana, Gradišče 3.** 199

Pozor, napredni volilci!

K nedeljskim volitvam **prinesite s seboj kakoršnokoli legitimacijo.** Najboljša je legitimacija s fotografijo, (potni list, uradniška, železniška, akademska legitimacija), zadostuje pa tudi vsaka druga uradna listina (domovnica, rojstni list, delavska ali vojaška knjižica itd.).

Volitve se **začno ob 8. zjutraj in trajajo do 5. popoldne,** torej **ne** do 6. ure kakor pri skupščinskih volitvah.

Volite vsi že dopoldne! Popoldne poiščite znance, ki še niso volili, in jih spravite na volišče!

Naša skrinjica je **tretja,** njen nosilec dr. Dinko Puc!

Iz Ljubljane

Napredni volilci! Udeležite se volilnega shoda Naprednega bloka, ki se bo vršil v petek, 20. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Kazine. Posebnih vabil za ta volilni shod se ne bo pošiljalo in udeležiti se ga je častna dolžnost volilcev Naprednega bloka.

u— **Poslanec dr. Albert Kramer** se vrne danes v Ljubljano in bo govoril zvečer na shodu Naprednega bloka v Kazini. Napredni volilci, pridite na shod v čim večjem številu!

u— **Zlata poroka.** Jutri, v soboto, 1. oktobra, obhajata g. Jernej Boltar, magistratni pisarniški ravnatelj v pokoju, in njegova soproga ga. Marija v ožjem krogu svojo zlato poroko. Oba sta duševno in telesno še čvrsta. Slavljencema kličemo: Še na mnoga leta!

u— **Znameniti češki vijolinist virtuoz Jan Kubelik** bo koncertiral v unionski dvorani v Ljubljani v petek dne 14. oktobra t. l. Vstopnice so od petka 30. t. m. dalje v predprodaji v Matični knjigarni. Natančnejši spored koncerta javimo v kratkem.

Naša skrinjica

za občinske volitve v Ljubljani je

3

Napredni blok

u— **Trgovcem, ki zaposlujejo vajence, v vednost!** Ker je število vajeništva doseglo v letošnjem letu rekord in so razredi na gremijalni šoli prenapolnjeni, je gremijalni odbor v svoji seji dne 28. t. m. sklenil opozoriti gg. šefe, da naj v bodoče ne sprejmejo nobenega vajenca ali vajenke v trgovino, ker ti pod nobenim pogojem ne morejo obiskovati gremijalne šole. — **Odbor.**

u— **Zveza slovenskih vojakov v Mostah** priredi v nedeljo 2. oktobra t. l. v gostilni pri ge. Štor v Vodmatu veliko trgatev grozdja pod naravno vinsko trto. Za dobro kapljico in jedila preskrbljeno. Začetek ob 4 uri popoldne. Ker se vrši prireditev v blag namen, vabi k obilni udeležbi odbor.

u— **Ljubljančani, pozor!** Iz Rožne doline Vam sporočamo, da priredi Olepševalno društvo ob priliki ljubljanskih volitev v nedeljo 2. oktobra veliko jesensko veselico v vseh prostorih restavracije »Rožna dolina« z bogatim sporedom in najboljšo kapljico. Tudi prigrizek bo na razpolago. Izid volitev se razglasi na veselici. K obilni udeležbi vabi odbor. 1448

u— **Drobna policijska kronika.** Tatinska sodrga se je zadnje tedne v Ljubljani naravnost opasno razpasla. Kronika beleži z vsakim dnem več slučajev tatvin, ki jih imajo na vesti razni tipi, ki se rekrutirajo iz vseh mogočih pohajkovalcev. Na ljubljanskem dnu se dogajajo razne stvari, ki ne zaostajajo za sličnimi primeri v velemestih. Socijalna beda je v posameznih plasteh prebivalstva neznosna in posledice teh razmer so poleg drugih bolezni tudi spolne bolezni, odpravljenje plodov, pijančevanje in nespoštovanje tuje lastnine. Včeraj zjutraj so bili policijski direkciji raportirani naslednji dogodki: 1 tatvina različnih predmetov v škodo nekega trgovca, 1 tatvina sadja, 1 poskus posilstva, 1 samomor, 1 goljufija, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 telesna poškodba, 5 prestopkov cestnega policijskega reda in 10 prestopkov avtomobilskih predpisov. Aretovani so bili radi javnega nasilstva trije moški; v zapor je bilo dalje spravljenih več sumljivih žensk s pisano »zgodovino« radi vlačugarstva ter neki Lovro radi prepovedanega povratka.

u— **Drobna policijska kronika.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 2 prestopka pijanosti, 1 tatvina kolesa, 1 tatvina zidarskega orodja, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 prestopek nasilja nad užitninskim paznikom, 1 prestopek zavajenja k nemoralnemu činu, 2 prestopka prekoračenja policijske ure in 7 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretiranih je bilo več raznih vlačugaric, ki so se priteple v mesto z vseh vetrov.

u— **Iz gostilne ukradeno kolo.** Trgovski pomočnik Viktor G. se je v sredo zvečer pomudil nekaj časa v gostilni Milkovič na Vidovdanski cesti. Svoje 1000 Din vredno kolo je spravil v vežo tik vrat. Pripravno priliko je izvohal bržkone neki že v gostilni se nahajajoči tat, ki je v ugodnem trenutku odpeljal kolo na cesto in izginil. Ukradeno kolo je črno pleskano, znamke Waffenrad.

u— **Pobegla goska.** Vdova Josipina Uranič, stanujoča na Bleiweisovi cesti 5, je prijavila, da ji je v sredo popoldne ušla z domačega dvorišča na cesto 100 Din vredna gos. Neinteligentna goska pozneje ni več našla domov in je bržkone skočila pod pazduho spretnemu lovcu domačih živali.

u— **Okradeni zidarji.** Ko so prišli zidarji France Kunčič, Andrej Marinčič ter Ivan Rusjan z Glinc v sredo zjutraj na delo na neko novo stavbo v Rožni dolini, so zapazili, da je bil ponoči v hiši skrit neznan tat. Uzmovič jim je pokradel več različne delovne obleke ter zidarskega orodja v vrednosti okrog 500 Din.

OBLAČILA tvrdke J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljša in najcenejša.

u— **Lahkomiselni zapravljivec.** Dragotina, uradnika neke velike lesne tvrdke, je »Mali prater« na pokrajinski razstavi popolnoma zamamil. Veseljačil je gori sleherni večer in potrošil ves svoj denar. Lahkomiselnost ga je zmotila celo tako daleč, da si je sposodil iz blagajne tvrdke v soboto zvečer 500 Din, pozneje pa je odšel še enkrat v pisarno ter izmaknil iz blagajne še nad 1000 dinarjev. Ko je zabunkal vso svoto, se je iztreznil in pojavile so se skrbi. Nepoštenjakovič je odtlej neznanokam izginil in ga tudi policija ne more izslediti.

u— **Vidovičev klub** naznanja vsem prijavljenim, da se bo vršil otvoritveni večer v soboto 1. oktobra ob 19. v šoli na Ledini in se naprošajo vsi interesenti, da se tega večera zanesljivo udeleže. 1446

u— **Poceni klobuki in razne potrebščine** za modistke se bodo dobili na javni dražbi v torek dne 4. oktobra t. l. ob 2. popoldne na Aleksandrovi cesti 5 v Ljubljani.

u— **Priporoča se** delikatesna trgovina I. Buzzolini, Stritar-Lingarjeva u. 1416

u— **Nogavice najceneje pri Dobelcu,** Pred škofijo 15. 188

u— **Kopališče Tabor** pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19., ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice.

u— **Opozarjamo** na današnji oglas mesarije Musar in jo obenem priporočamo. 1447

u— **Radi čiščenja prostorov okrajne katastrske uprave v Ljubljani** se v dneh od 30. septembra do 4. oktobra ne bo uradovalo.

Iz Maribora

a— **Vsem naprednjakom v Mariboru!** Pri minulih volitvah se je zopet zgodilo, da cela vrsta naših ljudi ni mogla voliti, ker niso bili vpisani v volilni imenik. Ker naše organizacije zaradi ogromnega števila volilcev ne morejo točno ugotoviti, kdo izmed naprednjakov ni vpisan, in ker smo tik pred razpisom občinskih volitev, nujno pozivamo vsakogar, ki si ni gotov, ali je vpisan ali ne, da se javi v našem tajništvu, Cankarjeva ulica 1, v uradnih urah od 8. do 12. ali od 15. do 18. Na razpolago so volilni imeniki za vse okraje. Tako se bo ugotovilo, koga treba za občinske volitve vreklamirati in se bo vsakemu, ki ni vpisan, tudi povedalo, kakšne dokumente mora prinesti. Opomnimo zlasti tudi vse one, ki so že ali pa dopolnijo v bližnji dobi 21. leto starosti. Pobrigajte se vsi takoj, da ne bo ob času reklamacij, kakor že večkrat, zopet prepozno. Tajništvo SDS v Mariboru.

a— **Obisk odličnega socijalnega delavca.** Danes prispe v Maribor tajnik mednarodnega delavskega urada v Ženevi g. dr. Živko Topalović in bo govoril zvečer v Delavskem domu. Govorila bo tudi njegova soproga ga. Milica Topalovićeva o ženskem vprašanju.

a— **Kaj je z ureditvijo trga?** Preteklo je že par tednov, odkar je sklenil občinski svet soglasno in to še na poseben pritisk župana, da se preurede razmere ob tržnih dneh na Glavnem trgu. Z vseh strani so občinski svetniki grajali nevzdržne razmere tako v prometnem in še bolj v higijeničnem oziru. V glavnem se je sukala debata okrog premestitve špeharjev z ozke in blatne Koroške ceste, o čimer razpravlja občinski svet že več let, ne da bi prišel do končne rešitve. Zadnjič pa je bilo že čisto določno odrejeno, da pridejo mesarji na novi del trga, perutninarji na Rotovški trg in špeharji na sedanje mesto mesarjev na Glavnem trgu. Vozovi z lukom, krompirjem in drugo zelenjavo pa bi ostali na Vodnikovem trgu in v Samostanski ulici. Pretekli so tedni od pravomočnega sklepa, špeharji pa še danes prodajajo svoje meso in špeh po Koroški cesti, kjer se ob suhih dneh nabere za centimetre debelo prahu in druge nesnage po špehu in mesu, ob deževnem času pa brizgajo vozovi lužo in blato po gospodinjah in razloženem blagu in še so pasanti vsak hip v nevarnosti, da bodo povoženi. Ne razumemo torej, da se občinski sklep še ni izvedel. Zgodilo se je sedaj že parkrat, da so v občinski dvorani kaj sklenili, nikdo pa se ni brigal za izvedbo. To ni v čast občini, še manj pa v korist davkoplačevalcev.

a— **Kje je »Križ na Gori?«** To bi radi vedeli razni radovedni Mariborčani, ki so lansko leto tolikokrat čitali v »Straži« in »Slovencu« hvalisanje tega katoliškega dijaškega lista »Križa na Gori« in nadebudne mladine, ki se je zbirala okrog njega. Letos pa priporočajo v »Slovencu« samo »Mentorja«, o »Križu na Gori« pa ni ne duha ne sluha. Nadalje bi tudi radi vedeli, kje se nahaja lanski ravnatelj semenišča, kjer se je pisal »Križ na Gori«, veleagilni gospod Krošl? Ako pri »Slovencu« vsega tega ne vedo, ne morejo ali nočejo pojasniti radovedni javnosti, potem bomo pač morali zopet mi spregovoriti, kakor je doslej tudi o zborovanju katoliškega dijaštva pri Veliki Nedelji pisalo doslej še samo »Jutro«.

a— **Zastanek v regulaciji ulic.** Z velikim zadoščenjem so meščani opazovali zadnji čas začetek regulacije Tatenbachove ulice, ki je imela biti nato tudi podaljšana, da bi bila ravna zveza proti železniškemu mostu, s čimer bi se znatno razbremenila Aleksandrova cesta. S tem v zvezi je tudi končni prenos senenega trga s Trga svobode na živinski trg. Z delom se mudi, ker gre jesen h koncu in so dela pozneje otežkočena, povrh tega pa čaka še nebroj drugih ulic na regulacijo s parnim valjarjem. Kljub temu pa so ta teden naenkrat prenehali z delom v Tatenbachovi ulici in mestna občina je poslala svoj parni valjar, ki bi ga krvavo rabila sama, v Falo, kjer bo baje zaposlen pri regulaciji tamošnje ceste okrog 6 tednov.

a— **Shod stanovanjskih najemnikov** se bo vršil danes, v petek ob 20. v verandi pivovarne Union.

a— **Franjo Nerolić** — večer opernih arij — sredi oktobra. Na sporedu: Parma (Grof Urh Celjski), Zajc (Zrinjski), Puccini (Tosca), Rosini (Seviljski brivec), Čajkovski (Evgenij Onjegin), Verdi (Rigoletto, Ples v maskah), Wagner (Tannhäuser). Obče prilubljen je imel v Zagrebu kot »Rigoletto« 5 septembra velik uspeh. Najboljše kritike od priznanih kritikov Luje Šafranek - Kaviča, Žige Hirschlerja i. dr.

a— **Češki tečaj JČlige.** Mariborska JČliga priredi zopet tečaj češkega jezika za dijaštvo. Poučevala bo iz prijaznosti ga. Vida dr. Mihaličeva. Pouk se bo vršil v sobi dekliške meščanske šole, Cankarjeva ulica, I. nadstropje, kjer je tudi češka dopolnilna šola. Prostore je prepustil krajevni šolski odbor brezplačno. Dijaki in dijakinje, ki hočejo obiskovati tečaj, naj pridejo v soboto ob 15. v učno sobo dekliške meščanske šole, kjer se bo določila ura pouka, kadar bo najbolj prijalo večini udeležencev. Pouk bo brezplačen, tudi knjige bo oskrbela liga sama. Priglasijo pa naj se le taki, ki se nameravajo oprijeti učenja resno in vzdržati do konca.

a— **Društvo napredne trgov. obrtne mladine v Mariboru** otvori svojo plesno šolo 2. oktobra popoldne pri Puntigamu. 1450

a— **Orjuna Maribor** otvori v Narodnem domu plesno šolo 8. oktobra 1927 ob 20. Prijave sprejema hišnik. K obilni udeležbi vabi odbor. 1449

Iz Celja

c— **Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo za Celje in celjsko okolico.** Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in okolici, da bo uradoval referent Zbornice v torek dne 4. oktobra od 8. do 12. v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d., poslopje carinarnice, v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele pojasnila ali nasvetov v zadevah, ki jih zastopa Zbornica, se vljudno vabijo, da se zglase pri njem.

c— **Likvidacija veletrgovine »Sloga« v Celju.** Svoj čas na obsežni podlagi kot zadruga ustanovljeno veletrgovsko podjetje »Sloga« je pozneje v letu 1923 prešla v roke dveh zasebnih trgovcev. Radi konkurza lansko leto je bilo njeno skladišče te dni prodano na javni dražbi. Kupil ga je celjski trgovec g. Anton Fazarinc.

c— **Tečaj za ruski jezik** se začne v drugi polovici meseca oktobra, ko bodo končane vse priprave. Tečaj okrajnega sodnika g. Antipina bo zasnovan tako, da bo uspeh zadovoljiv za vsakega, ki bo kazal vsaj nekaj vneme za predmet. Pojasnila in prijave še sprejema gdčna. Ana Zupančičeva, tajnica Kola jugoslovenskih sester, Gregorčičeva ulica 5-II.

c— **Celjsko mestno gledališče** otvori letošnjo sezono pod umetniškim vodstvom g. ravnatelja V. Bratine v četrtek 6. oktobra s Cankarjevimi »Hlapci«. Vstopnice bodo v predprodaji v trgovini Goričar & Leskovšek.

c— **Vinska trgatev v celjskem okraju.** Kakor hitro je nastopilo zadnje dni po vročih tednih deževno vreme, je začelo grozdje, letos izredno lepo razvito, pokati in gniti tudi po celjskem okraju. Zaradi tega se žurijo vinogradniki, da spravijo grozdje, ki obeta zaradi pomladanske slane le srednjo kvantiteto, a prav dobro kvaliteto, čim preje na varno. Če bi ugodno vreme trajalo vsaj še nekaj dni, bi bila kapljica naravnost prvovrstna.

c— **Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju** sklicuje za nedeljo 2 oktobra ob 9. javen shod, ki se bo vršil v Celjskem domu, hotel Union. Ker se bliža usodni 1. november in se vlada pripravlja, da ukine še one malenkostne ugodnosti, ki jih nudi sicer že itak okrnjeni in poslabšani stanovanjski za-

V. razred (miljonski) se bliža.

Kdor hoče igrati v tem najbogatejšem razredu in biti deležen miljonov, ki se bodo raztrosili po vsej državi, naj si takoj naroči srečko. S tem se zisgura srečko in bo tudi v IV. razredu igral. Žrebanje IV. razreda se bo vršilo že dne 8. oktobra. Kdor nima še srečke ali pa jih želi še dokupiti naj takoj izpolni naročilno dopisnico, (Danes smo jih priložili nakladi »Jutra«) in takoj pošlje na naslov:

ZADRUŽNA HRANILNICA r. z. z o. z. največja pooblaščena razpečevalnica srečk drž. razred. loterije za Slovenijo.

Ljubljana, Sv. Petra nasip 19.

kon socijalno slabim slojem, je potrebno, da povzdignemo najemniki še v zadnji uri ponovno svoj glas, da nas bodo slišali merodajni gospodje v Beogradu. Društvo vabi torej vse svoje člane ter tudi vse strokovne organizacije, da se zanesljivo udeležijo tega javnega zborovanja polnoštevilno ter da pošljejo nanj svoje oficijelne zastopnike. Govoril bo znani marljiv strokovnjak gosp. Josip Mohorko iz Maribora. Naj torej ne izostane noben najemnik!

e— **Tečaji za ritmično gimnastiko** se prično 4. oktobra popoldne v mali dvorani Narodnega doma.

e— **Sokolska župa v Celju.** V nedeljo 2. oktobra ob 8. zjutraj se bo vršila seja župnega odbora v zborovalnici celjskega Sokola v mestni osnovni šoli. Vsi bratje delegati v župi včlanjenih društev so vabljeni, da se zanesljivo in točno udeleže.

e— **Uvedba polnočne brzojavne telefonske službe pri pošti Celje.** Dne 17. septembra je bila pri pošti Celje začasno uvedena polnočna brzojavna in telefonska služba.

e— **Sumljiv popotnik** je Julij Pavlovič, 29 let star, ki pravi, da je knjigovodja. Napravil je dolgo pot iz Novega mosta čez Karlovec v Zagreb, Varaždin, Ormož in Ptuj v Celje. Tu pa so ga prijeli, ker se je zdel policiji skrajno sumljiv. Dolže ga namreč tatvine in raznih drugih protizakonitih dejanj.

e— **50.000 Din podpore — žal ni res!** Letošnje poletje se je čitalo v novinah, da je ministrstvo za trgovino in industrijo dovolilo celjski moški strokovni obrtni šoli zgoraj navedeno vsoto in prvo polovico teden dni pozneje že nakazalo. Sedaj se je pri ministrstvu samem izkazalo, da je bila ta vest brez podlage. To naj blagohotno vpoštevajo oni krogi, ki so celjsko obrtno nadaljevalno šolo dosedaj dobrohotno podpirali. — **Šolski odbor.**

Beda v hladnih jesenskih nočeh

Ljubljana, 29. septembra

Ko se zgrinja nad mestom in okolico črna noč, ko ugasne tudi v centru mesta večina svetilk, tedaj ulice še vedno niso popolnoma mrtve. Tu in tam, zlasti okrog glavne pošte, je še vedno opaziti kako grupo ljudi, ki se včasi pogovarjajo med seboj, celo tako živahno, da to ni prav všeč samozavestnemu stražniku . . . Skozi mesto brni avtomobil, v tej ali oni stranski ulici je čuti odbijajoči se korak, ki pa čez čas utihne v gluhi noči. Od daleč nekje zmoti tišino ropot izvoščka, ki vozi domov, ali pelje zapoznelca od bogsigavedi kod, da ga izloži spet bogzna kje.

Ko utihne navidezno vse in se zdi, da je mesto pogreznjeno v globok krepčilni spanec, ko udarja v noč samo žvižg lokomotive s kolodvora, tedaj prhutne iz parka v svetlobo temna senca, čuti je zopet nekam truden korak, ki zamre kaj kmalu morda v nasprotnem delu parka pred klopico pod drevesi. Včasi je moški, včasi ženska . . . Take begajoče in po klopicah prenočujoče ljudi je opaziti po vseh koncih mesta, in vsi ti so žive priče dandanašnje bede. Brezdomci so, nesrečneži, ki jih tepe življenje po krivdi njih samih ali po krivdi drugih. Mnogo jih je — in včasi se družijo v skupine ter si delajo kratek čas v zatišju grmovja na klopeh pod Tivolijem, kjer si preganjajo težke misli s pripovedovanjem dogodbic iz lepših dni. Zebe jih in misli se bavijo z načrti, kako si preskrbeti proti jutru kozarček žganega, ali pa morda samo kos kruha . . .

Zgodaj zjutraj je videti pred kolodvorom in v bližnjih ulicah ljudi, sestradane in premražene, ki stegujejo roke proti mimoidočim pasantom. Tu moški, tam ženska. Prosijo za dinarje, poldinarje, ki jih spremene potem v kruh ali žganje.

Posameznikom se na večer posreči dobiti prenočišče v tem ali onem hlevu. Morda pozna domačega hlapca, včasi se utihotapi na toplo skrivoma.

Nekateri hlevi so včasi pri petrolejski svetilki pozorišče pravcatih orgij. Čuti je razuzdan smeh izgubljenih deklic, ki so morda zapustile gospodarja z dežele in si zaželele udobnejšega življenja v mestih, takega, ki so ga jim slikale njihove srečnejše tovarišice iz domačih vasi, ki imajo dobra mesta pri poštenih ljudeh. Te so šle za njimi in so utonile v umazanem življenju. Vsaka ima za seboj že bolnico in morda še kak greh.

Popolnoma mrtva v noči tudi ni okolica. Življenje je v okrilju tega ali onega kozolca, skednja tam zunaj na draveljskem polju, za Sv. Križem in v Mestnem logu.

Kadar se v noči pomikajo proti tem poslopjem temne sence stražnikov in detektivov, zašumi v senu: racija, racija . . .

Proti jutru odhaja čudni mešani svet pod vodstvom stražnikov na policijsko direkcijo. Tam jih porazdele in zopet odhajajo ti v zapore, oni spet na cesto ali v bolnico. Jadno življenje nesrečnežev s pečati mizerije, grehov ali bolezni . . .

Din 159·-

usnjata ali lesena peta

VOIKA

Lastna **mehanična popravljalnica** čevljev. Vam v teku pol ure popravi vsak čevelj.

Iz Tržiča

č— *Zimska sezona podrobnega kulturnega dela* se je začela. Otvorilo jo je tokrat društvo sv. Jožefa, katerega pevski odsek je priredil pretečeno nedeljo svoj prvi koncert. Priznamo mu prav lepo višino podajanja. Glasovi pa vendarle niso v nikakem pravilnem razmerju. Mnogo je tudi statistov, kakor pri vsakem zboru. Zato bo treba res enkrat misliti na to, da se osnuje pevski zbor resničnih pevcev brez ozira na levo ali desno, če je vodilnim glavam prav ali ne. Potem bo mogoče ustvariti v resnici nekaj lepega in bo mogoče izvajati tudi največja dela. Misel združitve pravih pevcev na eni strani, na drugi pa vseh muzikantov, pa bo imel Tržič prvovrsten zbor in prvovrstno godbo. Iz tega razloga omenjamo tudi uspeh tega koncerta. Če pa se pevci razdele na tri ali še celo štiri strani, pa nima nobena niti tenorjev niti basov, kaj šele zbor. O tem naj tržiški pevci resno premišljujejo; enkrat bo že prišlo do skupnosti, ki si jo žele vsi pevci.

č— *Redna gledališka sezona* se otvori to nedeljo v Sokolnici z narodno igro «Dolski župnik», ki jo režira neumorni g. Drago Žabkar. Njegovo ime nam je porok, da bo imelo občinstvo popoln užitek. Skušnje so v polnem teku in sodelujejo najboljši igralci. Začetek igre je točno ob 20. in opozarjamo nanjo posebno tudi okoličane.

č— *Društvo delovodij in industrijskih uradnikov* priredi v soboto zvečer svojo obligatno vsakoletno trgatev v predilniških prostorih s sodelovanjem popolne železničarske godbe «Sloge» iz Ljubljane. Tudi tu se obeta animirana zabava.

č— *«Runo».* Zadnjič smo poročali, da si stavi usnjarska zadruga «Runo» svojo novo turbino. Dela pa je morala na intervencijo tovarnarja Karla Polaka ustaviti, ker se interesi križajo in bo nova komisija morala izreči nadaljno besedo.

č— *Vpisovanje v obrtno-nadaljevalno šolo* in gremijalno šolo, ki se ustanovi v tekočem šolskem letu bo v soboto v ravnateljski pisarni meščanske šole od 16. do 20. Obe šoli sta pod vodstvom ravnatelja Lajovca, uče pa učitelji osnovne in meščanske šle. Poučevalo se bo v obeh šolah ob nedeljah dopoldne in ob pondeljkih popoldne. Obrtno-nadaljevalna šola je opustila ponavljalni razred, zato pa se otvori tretji razred, kjer bo glavni predmet knjigovodstvo, blagoznanstvo in motoroznanstvo. Iz tega vzroka se vsem vajencem, ki so že dovršili drugi razred in dobili odhodno izpričevalo, obisk tretjega razreda prav toplo priporoča. Kakor prejšnja leta se bo tudi letos poučevalo strokovno risanje posebej za čevljarje, krojače, šivilje in tehnične obrti. V risarske tečaje se sprejemajo tudi pomočniki in pomočnice, ki se žele nadalje izobraziti in v svojih strokah izpopolniti.

č— *Redna seja mestnega sveta* bo danes. Na sporedu je precej važnih točk, tako podelitev raznih koncesij, pri katerih bo moral biti občinski svet jako previden, da zaščiti interese ne domačinov, temveč Slovencev.

Iz Zagorja

z— *Otvoritev gledališke sezone.* Sokolsko gledališče v Zagorju otvori v soboto, 1. oktobra gledališko sezono. Vprizore se Jakoba Dolinarja «Cigani», šaloigra v treh dejanjih. Komad se bo izvajal s spremljevanjem društvenega orkestra, vloženih pa je tudi več pevskih točk. S to igro se otvarja niz dramatičnih prireditev v zimski sezoni in s tem začetek novega družabnega življenja. Predstava se začne točno ob pol 20.

z— *Velika javna tombola.* Naše sokolsko društvo priredi v nedeljo ob 15. veliko javno tombolo z bogatimi dobitki in pod državnim nadzorstvom. Cena tablici — 2 Din za komad — je povsem malenkostna glede na bogate dobitke. Vsi dobitki so samo praktični predmeti, zaradi tega je za tombolo v vsej zagorski dolini veliko zanimanje. Glavni dobitki so: kompletna spalnica, moško kolo, divan, živ prašič, vreča moke itd. Vrednost vseh nagrad znaša okrog 25.000 Din.

Iz Trbovelj

t— *Še enkrat o predavanjih.* Na konferenci, o kateri smo že poročali, se je razpravljalo o predavanjih, ki naj bi se vršila pod okriljem prosvetnega odseka Delavske zbornice. Na konferenci so bile zastopane vse prosvetne organizacije onih strokovnih organizacij, ki so registrirane pri Delavski zbornici. Manjkal je samo zastopnik Narodne strokovne zveze, ki je bil zadržan. Zastopniki vseh organizacij so hoteli, da bi se vršila predavanja skupno za vse organizacije, zastopnik ene skupine pa je bil mnenja, naj se vršijo ta predavanja za vsako organizacijo posebej. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da se predavanja vršijo za vse organizacije skupno, in sicer v Delavskem domu. Če pa hoče ta ali ona organizacija imeti predavanja še posebej za svoje člane, se to lahko zgodi, vendar pa mora trpeti stroške dotična organizacija sama. — Sestavil se je odbor prosvetnega pododseka Delavske zbornice, v katerem so zastopane vse organizacije, vsaka z enim zastopnikom, predsednik pa je g. Korinšek. Ta odbor ima nalogo izdelati vse potrebno, da se lahko prične s predavanji. Vseh predavanj bo 27., od teh bodo 4 za mladino. Snov predavanj bo: zgodovina, zemljepis, tehnika, socijalna in občinska politika, vojna in zdravstvo. Predavanje bodo izpopolnjevale skioptične slike, od katerih je večina koloriranih. Odbor ima tudi nalogo proučiti vprašanje praktičnih tečajev, n. pr. za računstvo, knjigovodstvo itd. V eni prihodnjih sej se bo tudi o tem sklepalo definitivno. — Naše delavstvo stremi po izobrazbi. Trbovlje niso več to, kar so bile pred leti. Delavec domačin je inteligenten in ima mnogo razumevanja za izobrazbo.

Iz Novega mesta

n— *Občinska seja.* Včeraj se je vršila seja novomeškega občinskega sveta. Ponudba elektrarne Bon & Comp. za odkup elektrarne ni bila a limine odklonjena. Sprejet je bil predlog, da naj odpošlje Mestna hranilnica na lice mesta dva izvedenca, ki naj stvar ocenita. Ponudba direkcije drž. železnic v Ljubljani za odkup stavbne parcele št. 272 se sprejme. Glede prispevkov za vzdrževanje kmetijske šole na Grmu, je bil sprejet sklep, da bo mestna občina sicer prispevala primeren znesek, da pa še počaka na zadevno akcijo podeželskih občin. Prošnja Koncilije in dr. Ivanetiča za prispevek k napravi hodnika pred lastnimi hišami je bila odklonjena. Mestna občina bo podaljšala na svoje stroške vodovod do uradniških stanovanjskih hiš. Delo se bo oddalo po ofertalni licitaciji najnižjemu ponudniku.

n— *Obisk užiških kmetov.* V soboto dne 1. oktobra prispe z jutranjim vlakom skupina srbskih kmetovalcev iz užiške oblasti pod vodstvom svojega velikega župana g. dr. Baltića. Prebivalstvo se poziva, da razobesi ob tej priliki na svojih hišah zastave.

n— *Sadna razstava na Grmu.* V nedeljo dne 2. oktobra priredi tukajšnja podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva na kmetijski šoli na Grmu sadno razstavo. Kdor želi poslati vzorce naj to stori takoj. Razstava bo odprta od 9. do 16.

Sport

II. kolo jesenskega prvenstva

Ilirija : Primorje — *Hermes : Jadran*

Slovan : Slavija.

III. kolo prvenstvenih tekem v nedeljo prinese posebno zanimive tekme, med njimi popularno srečanje med Ilirijo in Primorjem. Pomanjkanje terminov je primoralo LNP, da izvede v nedeljo kar tri prvorazredne tekme; vendar sta tekmi Hermes : Jadran in Slovan : Slavija razvrščeni tako, da bo publiki mogoče osredotočiti pozornost na srečanje Ilirija : Primorje.

V Iliriji in Primorju je treba gledati danes nasprotnika, ki gresta v prvenstveno srečanje zopet z zelo enakimi šansami. Sicer ne eden ne drugi ne bo mogel nastopiti s popolnoma kompletno I. garnituro — Primorju bosta manjkala diskvalificirana Slamič in Jančigaj, Iliriji obolela Jenko in Oman —, kar pa ne bo bistveno oslabilo nikogar, ker razpolagata z dobrimi rezervami. — Tudi Hermes in Jadran sta dva približno enaka nasprotnika, ki sta oba sposobna dobre igre. — Slovanu bo prizadela Slavija najbrže mnogo truda. Za favorita velja v tem srečanju pač Slovan, pa tudi zmaga Slavije ne bi značila ravno presenečenja.

Razvrstitev tekem je po sklepu poslovnega odbora LNPa sledeča: Igrišče Ilirije ob 10. Ilirija rez. : Primorje rez., ob 14.15 Hermes : Jadran, ob 16. Ilirija : Primorje. Igrišče Primorja ob 8.30 Reka : Natakar, ob 10.15 Hermes rez. : Jadran rez., ob 14. Slovan : Slavija, ob 15.45 Slovan rez. : Slavija rez.

Kolesarske tekme za državno prvenstvo. Koturaški Savez SHS v Zagrebu razpisuje finalne dirke za državno prvenstvo na 2. oktober t. l. Za «prvorazredne dirkače» je razpisana proga Zagreb, Remetinec, Stupnik, Kerestinec, Sv. Nedelja, Samobor, Novo mesto, Metlika, Karlovac, Jaska, Stupnik s ciljem v Zagrebu pri Ribarskem otoku. Start «prvorazrednih» točno ob 7. zjutraj. Skupna daljina znaša 190 km. — Juniorji vozijo progo: Zagreb-Jaska-Zagreb 60 km. Start ob 9. dop. Savezna dirka za vozače, ki niso plasirani v prvenstvenih dirkah na progi: Zagreb-Jaska-Draganići-Jaska Zagreb 80 km. — Start ob 8. zjutraj. Za državno prvenstvo je kvalificiranih 35 prvorazrednih dirkačev; točne vrstne rede imajo tehnični referenti vsakega pododbora, ki dajejo tudi vsa pojasnila glede finalne dirke. Nagrade: Prvih deset dobi naslov «nacijonalni vozači» in zlate kolajne, od 10. do 20. «savezni vozači» in srebrne kolajne, od 20. do 30. «prvenstveno nagrajeni dirkači». Dirka se vrši ob vsakem vremenu. Pododbor Ljubljana mesto.

Razpis «gozdnega teka» JZSS-a. Smučko-tehnični odbor jugoslovenskega zimskosportnega saveza priredi dne 9. oktobra t. l. gozdni tek na ca 6 km dolgi progi. Startati smejo vsi v Jugoslovenskem zimskosportnem savezu verificirani smučarji; obvezna pa je ta prireditev za vse one smučarje, ki so se prijavili za olimpijado. Prijavnine ni. Prijave sprejema do 7. oktobra t. l. tajnik smučko-tehničnega odbora Fran Kopčiva, Ljubljana, Gledališka 3, palača TPD Pozneje došle prijave se ne bodo upoštevale. — Podrobnejše informacije slede v časopisih.

SK Jadran. Danes od 16. ure dalje pri ugodnem vremenu trening na igrišču. Po treningu ob 18. uri sestanek moštev radi nedeljskih tekem. Ob slabem vremenu sestanek ob 17.30 v Narodni kavarni. — Načelnik.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Danes ob 18. obvezen sestanek vseh atletov v klubovem lokalu v kavarni «Evropa». Vabijo se tudi gg. prof. Čop, Pevalek in Baltesar. — Načelnik.

ASK Primorje, hazena sekcija. Hazenki treningi se bodo vršili odslej samo ob nedeljah od 8. do 19. ure. Za vse hazenašice obvezni lahkoatletski treningi pa se vršijo vsak dan pod vodstvom g. Danila. Glede zimskih hazenskih treningov se bo javilo pravočasno. — Načelnik.

ŽSK Hermes (plesni odsek). Obveščamo članstvo, da se letos otvori plesni tečaj v torek, 4. oktobra ob 20. v prostorih restavracije «Bellevue». Prijave se sprejemajo istotam. — Odbor.

Gospodarstvo

Produkcija slovenskih premogovnikov v juliju

Ugodno stanje produkcije. — Povečana oddaja premoga industriji.

Produkcija slovenskih premogovnikov se je tudi v juliju ugodno razvijala. V rudnikih Slovenije se je v tem mesecu nakopalo **141.203 tone** premoga napram 132.027 tonam v juniju, 136.403 tonam v maju in 134,034 tonam v aprilu. Čeprav je bila produkcija v maju manjša kakor v zimskih mesecih, vendar je bila v primeri s produkcijo v odgovarjajočem mesecu preteklih treh let **znatno večja, in sicer v primeri s produkcijo v juliju 1926 za 28.251 ton ali 25 %,** v primeri s produkcijo v juliju 1925 pa za 7950 ton ali 6 %.

Da se produkcija slovenskih premogovnikov ugodno razvija, nam potrjuje dejstvo, da se je v prvih sedmih mesecih tekočega leta **skupna produkcija povečala za 125.372 ton ali 14 %** napram produkciji v istem razdobju preteklega leta. V prvih 7 mesecih t. l. je namreč znašala skupna produkcija 1 milijon 32.350 ton,, v prvih 7 mesecih l. 1926. pa samo 906.978 ton. Tudi napram l. 1925. je letošnja produkcija za malenkost večja.

Premogovniki so v juliju oddali železnicam 65.217 ton (v juniju 59.523 ton), brodarstvu 285 ton (390), industriji 52.783 ton (47.915), raznim strankam 11.393 ton (8105), sami so porabili 10.857 ton (9780), izvozili pa so 4058 ton (4402); skupaj torej 144.692 ton. Ker je bila oddaja večja kakor produkcija, so se zaloge zmanjšale od 71.205 ton koncem junija na 67.715 ton koncem julija.

Pri tej priliki moramo ponovno z zadovoljstvom ugotoviti, da se je oddaja premoga industriji tudi v avgustu povečala. V prvih 7 mesecih t. l. je industrija porabila 333.196 ton domačega premoga, v istem razdobju preteklega leta pa le 283.590 ton. Iz gornjih številk moremo torej sklepati, da se je v splošnem zaposlenost industrije v Sloveniji poboljšala. Tudi oddaja premoga železnicam se je v juliju povečala. Edino izvoz našega premoga se slabo razvija. V Avstrijo onemogoča izvoz konkurenca s strani tamošnjih premogovnikov rjavega premoga, ki celo skušajo izvažati svoj premog v severni del mariborske oblasti, v Italijo pa nam onemogoča izvoz angleški črni premog, ki je tekom leta v ceni nazadoval.

Povprečno število zaposlenih delavcev je v juliju za malenkost nazadovalo, vendar je zadnje mesece razmeroma konstantno. Povprečno je bilo zaposlenih 8336 delavcev (v juniju 8370, v maju 8369), 248 paznikov in 265 uradnikov.

= **Statistika prometa na naših železnicah v I. četrtletju t. l.** Generalna direkcija železnic je pričela objavljati podatke o osebnem in tovornem prometu na naših železnicah. Taki podatki so za presojo marsikaterih gospodarskih vprašanj velike važnosti, seveda predvsem le tedaj, če je dana možnost primerjave s podatki preteklih časovnih dob. Zato bi bilo želeti, da direkcija izda naknadno tudi podatke za pretekla leta. V prvem četrtletju t. l. je znašal osebni železniški promet 9,500.397 potnikov (v januarju 3,492.586, v februarju 2,745.960, v marcu 3 milijone 261.851); skupni dohodki osebnega prometa pa so znašali **147.5 milijona Din.** Prtljage je bilo odpremljene 4.927 ton; dohodki prtljažnega prometa so znašali **5.1 milijona Din.** Skupni blagovni promet pa je v tem razdobju dosegel 3,631.421 ton (tovorni 3,240.471 ton, brzovozni 35.346 ton, vojaško-tovorni 35.983 ton in režijski 619.621 ton), medtem ko so dohodki od tovornega prometa znašali **350.9 milijona Din.** Skupni dohodki železnic od osebnega, prtljažnega in tovornega prometa so v prvem četrtletju dosegli 503.5 milijona Din. Ker nam niso znani podatki prejšnjih let, ni mogoče razsoditi, kako se razvija naš promet. Vendar je tudi ta nepopolna statistika v marsikaterem oziru zanimiva. Od skupnih prometnih dohodkov v višini 503.5 milijona Din odpade 70 % na tovorni, 29 % na osebni in 1 % na prtljažni promet. Od blagovnega prometa pa zopet odpade po teži 619.621 ton ali 17 % na režijski promet, to je na promet za lastne potrebe železnic. Režijski promet je torej zelo visok. Še značilnejši pa bi bili za višino režijskega prometa podatki na podlagi statistike v tonskih kilometrih. Pri naših železnicah se namreč dogajajo glede na režijski promet nepojmljive stvari. V informiranih krogih se zatrjuje, da se n. pr. trboveljski premog za železniške potrebe prevaža do Gjevgjelije, premog iz srednje Srbije pa do Zagreba in celo do Ljubljane. Iz zagorskih rudnikov se dirigira premog v Dalmacijo, dalmatinski premog pa se prevaža v Zagreb.

= **Pred ustanovitvijo enotnega saveza mlinov za vso državo.** Ob priliki gospodarskega kongresa, ki se je vršil v početku septembra v Beogradu so se sestali zastopniki mlinske industrije h konferenci, na kateri so razpravljali o perečih vprašanjih te panoge naše industrije. Med drugim je bilo soglasno sklenjeno, da se ima pristopiti k predpripravam za ustanovitev enotnega saveza mlinov za vso državo. O tem sklepu so bili obveščeni vsi pokrajinski savezi. Ker so priprave v polnem teku je pričakovati, da se bo ustanovni občni zbor vršil še pred novim letom. Glavni namen saveza bo odločno varovati interese naše mlinske industrije. V ostalem bo savez, čim se bo ustanovil, predložil merodajnim faktorjem predloge za organizacijo izvoza in za olajšanje kreditiranja. Ustanovitev saveza je tudi v zvezi z nameravanim povišanjem carine na moko v Avstriji in pogajanjem med madžarsko in avstrijsko mlinsko industrijo. Če pride med madžarsko industrijo do sporazuma glede garancij za uvoz madžarske moke v Avstriji na podlagi povišane carine, tedaj bo jugoslovenska mlinska industrija mogla je takrat uspešno varovati svoje interese, kadar bo nastopala enotno.

= **Valorizacija investicij Trboveljske premogokopne družbe.** Kakor znano, je Trboveljska premogokopna družba na občnem zboru dne 30. decembra 1926 sklenila valorizacijo bilančne vrednosti investicij in v zvezi z valorizacijo povišanje delniške glavnice od 50 — 200 milijonov Din. Ta transakcija pa se do sedaj še ni izvedla, ker je baje vlada, odnosno finančna uprava delala težkoče, češ, da valorizacija predstavlja dobiške družbe, katere je treba obdavčiti. Kakor se zatrjuje, je ta spor rešen, zato je pričakovati, da bo v kratkem sklican redni občni zbor. Dividenda za l. 1926. bo, kakor lani, znašala 30 Din na delnico. Po izvršeni valorizaciji bo ta dividenda predstavljala 15 % obrestovanje nominalnega delniškega kapitala mesto dosedanjih 60 %. S tem se bo tudi zmanjšal dividendni davek.

= **Slaba hmeljska kupčija zaradi židovskih praznikov.** Kakor poročajo z raznih hmeljskih tržišč, je tendenca povsod brez kupčije zaradi židovskih praznikov. Znano je namreč, da je hmeljska trgovina pretežno v židovskih rokah in židovski trgovci s hmeljem za časa trajanja praznikov ne kupujejo blaga. Zato naj začasno počivanje hmeljske kupčije ne bega naših hmeljarjev. Vsaka panika bi razvoju hmeljskih cen le škodovala.

= **Rekordna žetev v Ameriki in padec cen pšenici.** Navzlic naporom s strani poolov, se cena pšenici v Ameriki ni mogla obdržati. Neposredni povod za zadnji padec je dala objava rezultatov kanadske žetve. Po tej statistiki je bila letošnja letina pšenice v Kanadi rekordna in je znašala 459 milijonov bušlov. Če prištejemo še rezervo iz preteklega leta v višini 50 milijonov bušlov, tedaj bo Kanada v novi kampanji imela na razpolago nič manj kakor 509 milijonov bušlov pšenice. Za izvoz bo torej imela okrog 390 milijonov bušlov (domači konsum znaša le 120 milijonov bušlov), dočim je imela v rekordnem letu 1923./24. za izvoz na razpolago le 347 milijonov. Tudi v Zedinjenih državah je bila letošnja letina rekordna, v Argentini pa bo gotovo večja kakor lani. Ni torej izključeno, da bodo cene pšenici dalje nazadovale.

Borze

29. septembra.

Na ljubljanski devizni borzi je bil danes promet nekoliko večji kakor včeraj. Privatna ponudba je bila prilična. Največ so se trgovale devize na Newyork, Curih in Prago. Tečaji so v glavnem ostali nespremenjeni, edino deviza na Trst se je dvignila; trgovala se je po 310.5 (včeraj 309.75).

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila **tendenca v Vojni škodi dalje čvrsta.** Pri živahnem prometu se je promptna trgovala po 333 — 394, kasa po 392 — 394, za december pa po 402. Tudi za ostale državne papirje je bilo večje zanimanje; agrarne obveznice so bile zaključene po 35, investicijsko pa po 84.5. V bančnih papirjih je bila tendenca nespremenjena. Ljubljanska kreditna je za malenkost popustila. Zaključena je bila po 188, ob zaključku borznega sestanka pa je notirala 132 — 137. V industrijskih papirjih je bila tendenca nekoliko čvrstejša. Drava se je trgovala po 570 — 575, Šečerana po 570 — 580, Trbovlje je bilo zaključeno po 490, Slaveks pa po 105.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.81, Berlin 13.519 — 13.549 (13.53, 13.535), Budimpešta 0 — 9.95, Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 0 — 8.015, London 276.05 — 276.85 (276.45), Newyork 56.63—56.88 (56.73), Pariz 0—223.5, Praga 168.025 — 168.825 (168.425), Trst 309.5 — 311.5 (310.5).

Zagreb. Dunaj 7.995 — 8.025, Berlin 13.515 do 13.545, Milan 309.5 — 311.5, London 276.05 — 276.85, Newyork 56.6423—56.8423, Pariz 222.25 — 224.25, Praga 168 — 168.8, Curih 1094 — 1097.

Beograd. London 276.05 — 276.85, Pariz 222.5 — 224.5, Newyork 56.61 — 56.81, Milan 309 — 311, Praga 168 — 168.8, Dunaj 7.99 do 8.02, Budimpešta 9.945 — 9.965, Berlin 13.515 — 13.545, Bruselj 7.915 — 7.945, Bukarešta 35.25 — 35.75, Sofija 40.75 — 41.25.

Dunaj. Beograd 12.4575 — 12.4975, Berlin 168.29 — 168.79, Budimpešta 123.71—124.01, Bukarešta 4.4050 — 4.4250, London 34.4225 do 34.5225, Milan 38.62 — 38.72, Newyork 707.15 — 709.65, Pariz 27.7425 — 27.8425, Praga 20.95 — 21.03, Curih 136.37—136.87.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 123.45, London 25.2425, Newyork 518.625, Pariz 20.35, Milan 28.31, Praga 15.3745, Budimpešta 90.75 Bukarešta 3.23, Dunaj 73.15.

Trst. Beograd 32.025 — 32.525, Dunaj 253.50 — 263.50, Praga 54.0750 — 54.5750, Pariz 71.65 — 72.15, London 89.0250—89.3250 Newyork 18.2525 — 18.3525, Curih 351.50 do 355.50, Budimpešta 315.50 — 325.50, Bukarešta 11.10 — 11.60; dinarji 31.75 — 32.75.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.195, v Berlinu 7.395.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 138 — 0, Prištedilna 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 0—70, Vevče 135 — 0, Ruše 260 — 270, Stavbna 56—0, Šešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 393.5 — 394, kasa 393 — 393.5, za oktober 394 — 396, za december 401.5 do 402.5, investicijsko 84.5, agrarne 54 — 55; bančne: Eskomptna 91 — 92, Hipo 55 — 56, Jugo 91 — 93, Ljubljanska kreditna 132 do 137 (138), Narodna 5050 — 5150, Prištedilna 850 — 860, Zemaljska Sarajevo 130 do 145; industrijske: Našice Union 1760 — 0, Nihag 5 — 10, Gutmann 240 — 255, Slaveks 105 — 110, Slavonija 16.9 — 18, Danica 167 do 170, Drava 570 — 575, Šečerana Osijek 575 — 585, Mlinska 16 — 0, Vagon 30—37.5, Vevče 135 — 145, Isis 45 — 46, Dubrovačka 400 — 405, Trbovlje 490 — 495.

Beograd. Vojna škoda 390.5 — 391.5, investicijsko 84 — 84.5 agrarne 54 — 55.

Dunaj. Kranjska industrijska 49, Šečerana Osijek 70.75, Trbovlje 62.2, Eskomptna 10.95, Hipo 60.74.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (29. t. m.) Les: Tendenca živahnejša. Zaključeni so bili 4 vagoni, in to 2 vagona bukovega oglja, suhega, vilanega, fco vag. nakl. post. po 88 in 2 vagona bukovih drv suhih, fco vag nakl. post. po 19. Povpraševanje je za bukove testone 40% od 12—24 cm šir., 60% od 25—29 cm šir. fco vag. Sušak po 500. Deželni pridelki: Tendenca za žito mirna. Nudi se pšenica (78/79 kg, 2% slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 340.5—342.5, za oktober po 350—352.5, sremska promptna po 334—338; turščica, promptna, plač 30 dni, slov. post., navadna tarifa po 245—250, mlevska tarifa pa po 240—245; moka »0«, fco Ljubljana, plač. po prejemu po 490.

Novosadska blagovna borza (29. t. m.) Pšenica: baška, 78/79 kg, 2% 295—297.5; sremska, 78/79 kg, 2 % 292.5 — 295; slavonska, 78/79, 2 % 290 — 295. Turščica: baška in sremska 202.5 — 205; baška nova za december - januar 185 — 190; sremska nova za december - januar 187.5 — 190. Moka: baška «0g» 425 — 437.5; baška «2» 407.5 do 415; baška «5» 380 — 390; baška «6» 327.5 do 337.5; baška «7» 270 — 280; baška «8» 205 — 210.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (28. t. m.) Zaradi židovskih praznikov ni bilo na borzi skoro nikakega obiska. Zaradi tega sta ugotovitev uradnih notiranj in izdaja tečajnice sploh izostali.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 29. septembra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana	8.	767·9	8·6	95	mirno		megla	
Maribor		768·2	10·0	95	NW 6	10		
Zagreb		767·0	13·0	82	S 2	10		
Beograd		765·5	14·0	98	W 2	10	dež	16.0
Sarajevo		765·4	12·0	94	mirno	10	dež	2.0
Skoplje		764·1	19·0	78	mirno	8		
Dubrovnik	7.	762·1	19·0	61	mirno	2		
Split		762·6	18·0	68	NE 4	9		
Praha		769·2	5·0	—	mirno	10		

Solnce vzhaja ob 5.54, zahaja ob 17.46, luna vzhaja ob 9.13, zahaja ob 19.27.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 15.8 C, najnižja 7.5 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Prehodno jasno in malo toplejše. Pozneje najbrže oblačno in polagoma padavine.

Trlaška vremenska napoved za petek: Lahni vetrovi z vzhoda in severovzhoda. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 15 do 21 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Iz življenja in sveta

Šahovski dvoboj med Aljehinom in Capablanco

Evropski šahisti z veliko napetostjo in pozornostjo slede šahovskemu dvoboju med dvema velemojstroma svetovnega slovesa, med Kubancem Capablanco in med Rusom Aljehinom. Doslej sta si nasprotnika enaka v uspehih, a nobenega dvoma ni, da se bo v nadaljevanju igre sreča obrnila na stran tega ali onega, kar bo odločilno za prvenstvo najboljšega šahista na svetu. V glavnem pa gre, kakor bomo videli v tem dvoboju, za vprašanje, ali bo zmagala šahovska tehnika ali šahovska umetnost.

Boj med Aljehinom in Capablanco je boj dveh tipičnih predstavnikov sodobnega šaha. Tipov in metod, ki so si v tej igri docela nasprotne, je več, toda v dvoboju med imenovanima velemojstroma gre za načelno vprašanje: kaj je popolnejše: Ali tehnično-mehanična virtuoznost ali umetniško-kombinatorična igra? Zastopnik prve metode je Capablanca, reprezentant druge Aljehin.

Prav za prav pa je silno težko določiti, kje se neha meja tehnike in se začne umetnost. Toliko pa je jasno, da pri Capablanci prevladuje tehnično jasna metoda igranja, ki je za Kubanca nad vse značilna. Aljehinov način šahiranja pa ima težišče v kombinaciji in v komplikaciji.

Aljehin in Capablanca sta kljub posebnostim svoje individualne igre približno na istem nivoju. Že večkrat sta trčila skupaj na svetovnih šahovskih turnirjih. Doslej sta izšla iz boja približno enako močna in šahovskim amaterjem je še dobro v spominu letošnji newyorški turnir, kjer se je Capablanci posrečilo v štirih igrah samo enkrat premagati Aljehina.

Oba igralca sta izvrstna teoretika. Aljehinu gre v teoriji celo prednost, Capablanca pa ga prekaša po mirnosti in močnih živcih, dočim je Aljehin zelo nervozen. Capablanci je sedaj 39, Aljehinu 35 let. Oba sta fizično in psihično na višku svojih sil. Kubanec Capablanca je v primeri s pofrancoženim Rusom Aljehinom nekako hladno umerjen, Aljehinu pa se pozna, da je Evropec in Rus. Naobražen je zelo visoko, ljubezniv brez primere in iz vsake njegove besede in geste govori slovanska duša. Aljehin je Evropcu civilizatorično in človeško bližji, njegova zmaga bi pomenila zmago vseh tistih lastnosti, katerih v rezultanti izvenevropske psihe ni najti.

Svetovno prvenstvo v šahu ni stara, ampak prilično mlada ustanova. Šele sredi prošlega stoletja je splaval na površje šahovski mojster sveta. Bil je to Nemec Andersen, mojster klasične kombinatorike. Andersena je premagal Steinitz, ki je prinesel v igro nova pota in nove metode. Steinitz se je moral umakniti Laskerju, ki velja za utemeljitelja psihološke šole v šahu. Četrt stoletja je Lasker ostal na svojem prestolu, veliki match Lasker-Capablanca v Havani l. 1921. pa je strl njegovo svetovno prvenstvo in je postavil na vodilno pozicijo Capablanco. Lasker je svoj poraz utemeljeval na zelo čuden način — dolžil je krivde klimatične razmere in sploh ni napovedal revanžnega matcha. Južni Američani so sedaj izposlovali match med Aljehinom in Capablanco, da se preverijo, kdo je močnejši.

Noben poznavalec šaha ne dvomi, da bo izšel iz tega boja kot zmagovalec Capablanca. Znan je potek prvega kola, ki je prinesel zmago Aljehinu, druga partija je končala remis, tretjo je dobil Capablanca, tako da sta si nasprotnika enako močna. Toda jasno je, da bodo šanse za Capablanco tem ugodnejše, čim delj časa bo trajala borba. Poslej bodo odločali predvsem živci in baš te ima Capablanca jekleno trdne.

Borba med Aljehinom in Capablanco pa utegne postati odločilna še v nekem drugem pogledu. Odločalo se bo vprašanje, kateri metodi gre prednost, ali virtuozno-tehnični, ali kombinatorični. Metoda, ki bo poražena, bo zanaprej izločena iz te kraljevske igre, zmagovalni način igranja pa se bo okrepil in utrdil ter morda izpopolnjen s poraženo metodo ukrčil v šahovski umetnosti nova pota in napravil teren za nove uspehe.

*

Newyork, 29. septembra s. Peta partija v boju med Capablanco in Aljehinom (gambit dame in kmeta) je po enkratni prekinitvi končala remis. Stanje točk je sedaj za oba tekmovalca: 2 in pol.

Dramatični prizori na potapljajoči se ladji

Neki angleški parnik je sporočil brezžično vest, da se je pripetila francoski ladji «St. Etienne» težka nezgoda na Oceanu. Eksplodiral je kotel, stroji so se ustavili in ladja se je začela potapljati. Nastala je nepopisna zmeda, kajti ponesrečena ladja je vozila transport zveri, tigrov in opic za londonski in manchesterski zoološki vrt.

Po eksploziji ni bilo mogoče misliti na nobeno samostojno reševalno akcijo in radiotelefonist je začel klicati na pomoč druge ladje. Razburkano morje je premetavalo ladjo kot orehovo lupino sem in tja. Zveri so začele razsajati, več tigrov in nevarnih opic je razdejalo kletke, v katerih so bili zaprti in začel se je divji boj na krovu. Mornarji so se zabarikadirali v kajutah in so začeli streljati na zverine z ostrimi naboji. Šele potem, ko so večino tigrov in opic pobili, so mogli zopet na prosto in tedaj se je ladji že bližala angleška pomoč, ki je rešila kapitana in moštvo ter del transporta, ki je še ostal pri življenju.

Mussolini je dobil sina

Pred nekaj dnevi — kakor smo poročali med brzojavkami — se je rodil Mussoliniju četrti otrok, dete moškega spola. Že mesece in mesece je fašistični tisk pripravljal italijansko javnost na ta dogodek. Mussolini je pač hotel dati vzgleda svojim rojakom, kako je treba delati, da se italijansko ljudstvo pomnoži za kakih 20 milijonov duš, da ustvari imperij, ki bo lahko preživljal vse svoje državljane, vrh tega pa še ustrahoval vse sosede naokoli.

Vse kar se je pisalo o bližajočemu se porodu Mussolinijeve žene Rahele, je po tonu in barvi mejilo vsaj na neresnost. Fašistični agitatorji so raznašali vesti, da se Mussolini ne gane iz Rima, samo zaradi tega, ker pričakuje sina. Iz tega razloga je diktator ostal doma tudi zadnje dni, ko se je vršilo angleško-italijansko tekmovanje v zraku za znani Schneiderjev pokal. Fašistični tajnik Turatti je pel in žvižgal Mussoliniju slavo od jutra do večera in je dajal neresnim listom naravnost groteskna poročila o očetovskem veselju strankinega vodje. Fašistične organizacije pa so kar tekmovale med sabo, da bi Mussoliniju že vnaprej čestitale in so mu vsak dan pošiljale brzojavke. Vsaka besedica te vrste je sedaj ovekovačena v javnem tisku, kajti italijansko časopisje piše o novorojencu več nego se govori o takih dogodkih v vladarskih hišah.

Mussolini bo krstil svojega najmlajšega potomca na ime Romano, za doto pa mu bo dal ob svojem času veliko številko pet . . .

Nov krvaveči čudežnik

Iz Nemčije, kjer vsi vprek razpravljajo o histeričnih pojavih Terezije Neumannove, prihaja vest, da se je našel konkurent, ki bo razvpito popularnost Neumannove kmalu prekosil. Tekmec je neki mlad rudar iz Šlezije in se piše Diebel. Nastopal je že v varijetejih in pravi, da ni nič lažjega, kakor krvaveti in posnemati rane Kristusa ali kateregakoli svetnika in svetnice.

Diebel je vzbudil pozornost že v varijetejih, kjer se je dal v zdravniški navzočnosti pribiti na križ. Žeblji so mu šli skozi roke in noge, kri pa ni izstopila iz nobene rane. Rudar trdi celo, da ni pri nobenem pribijanju na križ občutil niti najmanjše bolečine. Visel je na križu ure in ure in se je sčasoma tako streniral, da se je na poljubnem mestu njegovega telesa prikazala krvava črka, številka ali znamenje v rdečkasti barvi. Če je le hotel, je tudi dosegel, da so mu udje na določenih mestih zatekli. Otekline so trajale povprečno 24 ur in so potem izginile same od sebe.

Ta Diebel se je torej ponudil, da bo demonstriral vse pojave Terezije Neumannove iz Konnersreutha, in je že začel s svojimi produkcijami. Radovednost ga je namreč gnala naravnost na Bavarsko, kjer si je ogledal Neumannovo na lastne oči. Diebel hoče dokazati, da se da doseči to, kar uganja Terezija Neumannove v verski ekstazi, tudi v bdečem stanju z močno voljo.

Prvi poskus, katerega je napravil Diebel pred zdravniškimi pričami, je obstojal v sledečem: Sedel je na mizo, položil roko na ploščo in si jo je preluknjal z žebljem. Z močno sugestijo je dosegel, da ni niti čutil bolečine, ko se je mesaril. Potem je opomnil zdravnike, naj pazijo. Napovedal je, da hoče poslati občutek bolečine iz roke v desno koleno. Trajalo je kakih 10 minut, in res, na desnem kolenu se je pokazalo rdeče znamenje in skozi kožo je meni nič tebi nič proniknila kapljica krvi. Eksperiment je bil s tem zaenkrat končan, Diebel pa je izjavil, da se bo v par tednih tako streniral, da bo krvavel na tolikih mestih kakor Terezija Neumannova. Seveda pričakujejo ljudje in zdravniki tega eksperimenta z največjo radovednostjo.

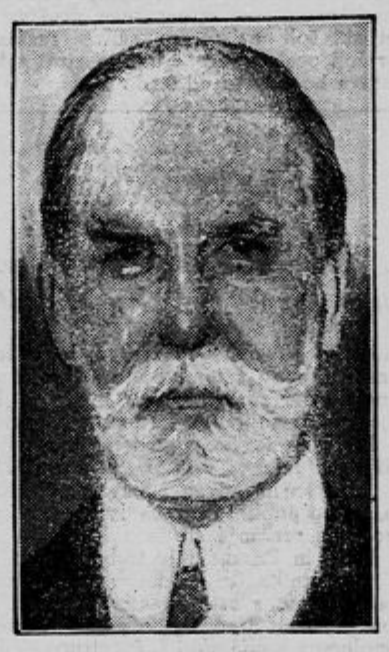

Charles Evans Hughes,
ki je po Coolidgeovi odpovedi na kandidaturo pri bodočih predsedniških volitvah v Zedinjenih državah najresnejši kandidat republikanske stranke za prezidenta ameriške Unije.

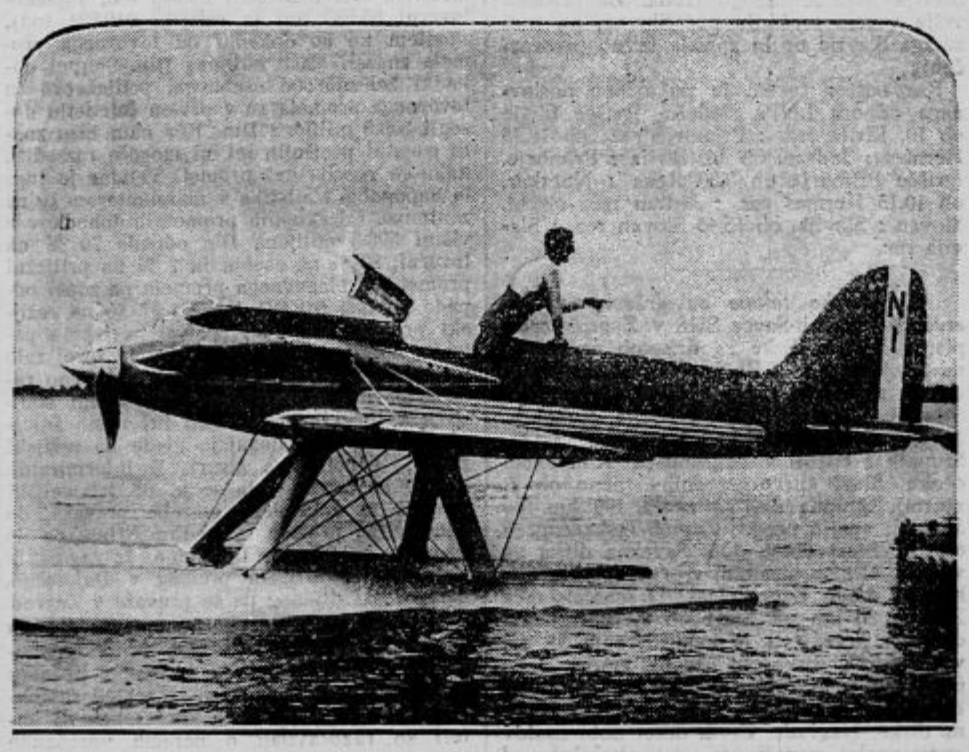

Najhitrejše letalo na svetu
je angleški hidroplan Napier, na katerem je bila v Benetkah dosežena fantastična brzina 532 km na uro, to je 145 metrov na sekundo (za primero: največja hitrost, ki jo more doseči človek v teku, je blizu 10 metrov na sekundo — 10.4 sekunde za 100 m).

× **Velik krompir.** V Franciji je neki kmet izkopal cel kilogram težak krompir na zemljišču, ki je bilo čisto navadno pognojeno. Plod bo prihodnje leto uporabil za sejanje in upa, da se mu bo poskus dobro obnesel ter bo krompir rodil še obilnejše sadove.

× **Kazen za prenašalce spolnih bolezni.** Iz Düsseldorfa na Nemškem poročajo o hvalevrednem ukrepu sodišča v Oldenburgu. Imenovana instanca je obsodila kmeta Willenborga iz oldenburške okolice na dve leti strogega zapora in na 10 tisoč zlatih mark globe, ker je mož spolno okužil svojo zakonsko ženo. Kaznovanje prenašalcev spolnih bolezni predvideva § 124 nemškega kazenskega zakonika. Ta ukrep nemške justice je samo pozdraviti in dobro bi bilo, če bi sledile tej praksi tudi druge države, ki skrbe premalo za higijeno v občevanju med moškim in žensko.

Mladen Kostov (Pariz):

V Moskvi

Takoj prvi dan po mojem prihodu v Moskvo sem, po nasvetu prijateljev, s katerimi sem se sešel, odložil evropske «predsodke». Najprej sem žrtvoval ovratnik, samoveznico in klobuk; poznejc še jopič in srajco; naposled — moje nove pariške čevlje. Za pet rubljev (rubelj stane v Rusiji 26 Din) sem si nabavil skromno rusko bluzo, slično plavim bluzam delavcev; dva rublja in pol sem plačal za pokrivalo najnavadnejše vrste. Pariške čevlje znamke André sem zamenjal z deformiranim obuvalom nekega sodruga. Od obleke, ki sem jo prinesel iz Pariza, so mi ostale samo hlače — zmečkane in zamazane, baš prikladne za Moskvo. Na vožnji od Pariza do Moskve se sploh nisem bril, v Moskvi pa sem se ostrgal po enkrat tedensko. Lase sem imel kratko pristrižene.

Ko sem tako spremenil svojo zunanjost, so se mi laskali vsevprek. Govorili so mi: «Evo pravega Moskvičana!»

Prve tri dni sem bil «jetnik» mojih novih ljubeznivih rojakov, prijateljev in znancev, ki me niso hoteli prepustiti samemu sebi. Vodili so me neprestano po Moskvi, kazali so mi in razlagali vse, kar je bilo videti. Seznanjali so me z novimi obrazi ter so me priporočali svojim prijateljem Rusom.

V teh treh dneh sem dovršil dva pozitivna opravka. Najprej sem uredil vse potrebno zaradi mojega bivanja v Rusiji. Tujcu, ki pride v Rusijo kot gost za kratek čas, ne delajo nobenih težkoč. Nisem se javil nobeni policijski oblasti, niti mi je kdo ves čas mojega bivanja v Rusiji delal sitnosti. Delavska Internacijonala mi je izdala legitimacijo, da sem gost njenega predsedništva. Zraven je stala pripomba v obliki prošnje, naj mi gredo civilne in vojaške oblasti na roko. Ta izkaznica mi je dobro služila zlasti kadar sem obiskal znamenitosti ruske države, katerih ni mogoče videti brez posebnega dovoljenja.

Drugič sem si v treh dneh dodobra ogledal Moskvo. Moskva ni Pariz. Po treh letih bivanja v Parizu se ne morem pohvaliti, da ga dobro poznam. V treh dneh bivanja v Moskvi pa sem se popolnoma udomačil.

Četrti dan sem se zahvalil prijateljem za ljubeznivost in prijaznost. Hotel sem biti sam. Ob devetih sem zapustil hotel na Gledališkem trgu. Najel sem enovprežen voz, kateremu pravijo Rusi «proletka». Zaklical sem vozniku: «Oktoberska postaja!» in sem ga vprašal, koliko zahteva za vožnjo. Odvrnil mi je: «Šest rubljev.»

Šest rubljev sem plačal že ob prihodu v Moskvo ko sem se peljal s postaje v hotel. A tedaj sem bil še tujec. Zato sem sedaj brez besede stopil z voza in se molče odstranil.

«Koliko plačate,» slišim vpitje za sabo.

«Petdeset kopejk!» odgovarjam.

Voznik začne strašno protestirati in jaz krenem dalje.

«Nu, čuj državljan,» kriči zopet za mano «daj vsaj tri rublje!»

Ustavim korak in mu ponudim najprej rubelj, potem dva rublja. Povem mu, da je to moja zadnja beseda. Polagoma sprejme voznik moj predlog. Vedel sem, da mi bo to uspelo, kajti v Rusiji je «glihanje» domač in vsakdanji pojav. Kdor ne pobija cene, plača vsako stvar trikrat dražje nego je vredna.

Voz zdrdra, kočijaš se odkrije pred vsako cerkvijo in ikono ter se povsod prekriža.

Od časa do časa se obrne k meni s kozla in začne razgovor z menoj. Govoriva kajpada o draginji.

V petnajstih minutah sva na postaji. Plačam račun in preračunavam rublje v francoske franke ter blagrujem pariške tarife, ki so na svetu brez primere . . .

Na ulici.

Evo me na prostoru, s katerega sem prvič videl Moskvo. Prvi vtis, ki ga to mesto napravi na potnika, je revščina. Ljudje so slabo oblečeni in tudi raztrgani. Ruska bluza in čepica prevladujeta. Najznačilnejše za siromašne prebivalstvo pa je obutev. Deformirani, raztrgani in zakrpani čevlji pri moških še niso taka posebnost; večjo pozornost vzbuja obuvalo pri ženskah, kjer učinkujejo čevlji na gledalca skoraj tragikomično. Bralec! Če prideš v Moskvo, bodi usmiljen in ne oziraj se po nogah elegantnih moskovskih dam!

Ulice so dokaj umazane. Od oktoberske revolucije do danes jih še niso popravljali. In desetletnica tega dogodka je pred durmi. Tla so obrabljena, povsod vidiš luknje, ki ovirajo promet.

Zidovi hiš so razpokani in potemneli, okna so čestokrat prelepljena s papirjem in napravljajo žalosten vtis. Redkokdaj opaziš novo hišo, še redkeje pa hišo, ki se popravlja. Ne morem pozabiti vzhičenja prijatelja, ki me je peljal nekega dne pred Gubernijsko sodišče v Moskvi ter mi razložil, da se zgradba béli. «Vidiš, tukaj popravljajo,» mi je rekel. Sklonil sem glavo in sem prikimal. Saj nisem mogel reči, da se ne dela . . .

*

Sprehajam se po Tverski ulici in opazujem življenje.

Ura je dve, vreme je krasno. Prišel sem že na Rdeči trg. Tukaj, pred Kremljem, stoji Ljeninov mavzolej. Ustavim se in gledam Kremelj. Zlate kupole se leskečejo v solncu. Vsa ta zlata masa se dviga brezkončno k nebu. A nebo Moskve je sinje in čisto. Dve barvi se zlivati druga v drugo — sinja in zlata. Jaz mislim, da nisem še nikoli videl večje krasote. Oko se mi ustavlja na Ljeninovem mavzoleju, ki stoji ob vznožju Kremlja. To je simbol življenja in muhavosti usode . . .

Na trotoarju, ki stoji na nasprotni strani, so prodajalci razstavili drugi simbol vsakdanjega življenja: sandwiche, sadje, cigare, kruhke in drugo.

Ker ne morem ne v Kremelj ne v Ljeninov mavzolej, se preselim na drugi trotoar in, oprostite banalnost, kupim funt grozdja za šestdeset kopejk ter majhen kruhek za osem kopejk. Tu, sredi Moskve, na Rdečem trgu stojim pred Kremljem in pred Ljeninovim spomenikom in povživam svoj zajtrk.

Claude Orval:

Molčeči sopotnik

Mračilo se je že; ura na postaji je kazala deset minut do osmih, ko se je mali možic, ki je nemirno stopicah po pločniku zgenil in viknil od veselja. Zagledal je bil možaka, ki je hrkaje in poteč se vlekel dvokolnico, otovorjeno z zavoji kaj nenavadnih oblik.

— Brže, brže! je zavpil nepotrpežljivo. Čez tri četrti ure odide moj vlak! . . .

V naglici je pregledal prtljago.

— V redu, samo . . . nu, dobro! Oddajte v prtljažnem uradu, toda podvizajte se!

Možic je izginil v poslopju in se je pojavil na peronu. Nenadoma se je vznemiril.

— Hudiča! je zamrmral. Skoro bi bil pozabil svojega glavnega partnerja!

Obrnil se je in je odhitel, kakor bi mu gorelo za petami. Pred postajo je poklical avtotaksi. Smuknil je v voz in šofer je pognal.

Potniki so se polagoma razhajali. Curek pare je puhnil lokomotivi iz bokov: še deset minut in brzovlak bo zapihal . . . Tedajci se je prikazal možic in ž njim temno oblečen gospod, katerega je vodil za roko. Odprl je vrata vagona.

— Brž, mudi se! . . . Še malo, pa bi bila zamudila! . . . Vidi se ti, da nisi vajen potovanja . . . Kaj se obotavljaš; tukaj je prazno, en sam potnik je v kupeju . . . Sedi lepo in da se mi ne ganeš! . . . Vražji Jim! Kaj ti je šinilo v glavo, da si se opil?

— Ne očitaj! je zagoltal čudni gost z glasom, ki se je zdel, da prihaja iz kleti.

— Molči! Glej, da mi ne boš delal sramote! Si čul?

— Da . . . da . . . Kaj onegaviš! . . . Pojdi mi rajši kupit kaj listov!

— Meniš, da bo še časa?

— Seveda ga bo, samo preveč se mi ne obiraj!

— Že grem!

Možic je prijateljsko potrepljal spremljevalca po ramah ter mu je pokroviteljsko potegnil čepico na obraz. Nato je odskakljal iz vagona. — — —

V kotu kupeja je sedel gospod Pardinois, ki mu ni ušla niti besedica pogovora. Dobrodušni obraz se mu je širil od hudomušnega zadovoljstva. Prijazno se je obrnil k sopotniku; vožnja je bila preveč dolgočasna, da ne bi z veseljem pograbil prve prilike za pogovor, ki se mu je ponudila.

— Vaš prijatelj je videti dober dečko, je začel. Kako lepo skrbi za vas! . . .

Neznanec ni odgovoril. Sključen je sedel v kotu in čepica mu je zakrivala oči. Gospod Pardinois mu je hotel pogledati v obraz, toda svetiljka je bila zagrnjena in v kupeju je vladal somrak.

Zunaj je ostro zabrlizgalo in lokomotiva se je hrope premaknila. Gospod Pardinois se je vznemiril:

— Čujte, gospod! . . . Vaš prijatelj bo zamudil vlak! . . .

Tajinstveni potnik je molčal.

Gospoda Pardinoisa je obšla zla slutnja. Skočil je k oknu in je zagledal možica, ki se je zaman trudil, da bi ujel vlak.

— Ohé, slišite! je kričal ves zasopel. Pazite nanj! . . . Pridružim se vam v . . .

Ostale besede je udušil ropot. Kolodvor se je izgubljal v daljo. Gospod Pardinois se je spustil na klop.

Neznanec je še vedno sedel kakor vkopan. Nemara je spal? Ne; v bežnem svitu železniških obločnic je potnik videl, kako so se mu svetile velike oči.

Debeli potnik se je vznemiril.

— Izvolite cigareto, gospod? je ponudil z negotovim glasom.

Nič odgovora.

— Ali vam je morda slabo?

Molk.

Gospoda Pardinoisa je jela obhajati jeza. Zagledal se je skozi okno v nočno pokrajino, ki je hitela mimo njega. A dolgo ga ni strpelo. Vnovič se je obrnil k sopotniku in glas mu je drhtel nekam nervozno:

— Oprostite, gospod, da silim v vas. To-le bi vam rad povedal: ako česa potrebujete, sem vam drage volje na razpolago.

Mrki neznanec je vztrajal v svojem zloveščem molku. Besna rdečica je zalila gospodu Pardinoisu obraz. Vendar se je še premagal, čeprav si ni mogel kaj, da ne bi zamrmral med zobmi kletvice na neotesane potnike, ki ne poznajo vljudnosti.

Čez trenutek ga je obšel lahen dvom.

— Gotovo ste spali, gospod? je vprašal ljubeznivo.

Nobenega odgovora!

Gospod Pardinois je začutil, da ga stiska togota za grlo. Tem bolj, ker je prestregel na licu molčečega sopotnika ironičen usmev.

— He, gospod, slišite? je zarenčal grozeče. Zdi se mi, da se mi hočete rogati, he? Pa si niste izbrali pravega!

V kupeju je zavladala zlovešča atmosfera. Toda razen Pardinoisovega glasu ni bilo čuti ničesar!

— Nočete odgovoriti? je zasigal debeluh. Nočete?

Neznanec je pokojno sedel na klopi in njegove oči so se posmehljivo upirale v podbradek gospoda Pardinoisa. To je bilo le preveč. Potnik je besno dvignil pest in jo je z vso silo spustil molčečemu izzivalcu na glavo. Nesrečnik se je zgrudil in je negibno obležal na tleh.

Smrten strah je prevzel gospoda Pardinoisa. Šele čez nekaj trenutkov se je toliko opomogel, da se je sklonil k svoji žrtvi.

— Gospod, ali slišite, je zajecljal šklepetaje. Odgovorite, za boga! Ali sem vas hudo udaril? Odgovorite, rotim vas! . . . Oprostite mi, moje ponašanje je bilo zverinsko . . . Zakaj ne odgovorite? Bože, usmili se me!

Nič! . . .

Pardinois je vstal. Noge so mu klecnile in se je moral nasloniti na okno. Z drgečočo roko je potipal neznanca na prsa: srce ni več utripalo! Mrtvaška bledica mu je pokrila obraz in v široko razprtih očeh mu je zažarel ogenj blaznosti.

Z nadčloveškim naporom se je gospod Pardinois nekoliko umiril. Pobral je mrtveca, posadil ga je na klop in ga je prislonil k oknu. Tisti mah je nekdo stopil v kupé.

— Kaj naj storim? se je tesnobno vprašal Pardinois ko so se vrata zaprla za potnikom. Ali naj pobegnem v drugi vagon? . . . Počemu? Roki pravice ne uidem . . .

Iz novosti državne licejske knjižnice v Ljubljani

(Priobčuje dr. Joža Glonar.)

XVI.

Ammer A.: Der weltliche Grundbesitz des Hochstiftes Freising. München 1924. (II 45.022.

Bartlett E.: Suggestions of an American to the German Printing Trade. Mainz 1925. (II 42.208).

Bekš J.: Med brate! Vtisi s pota. Beograd 1926. (44.253).

Benzion E.: Unser Staatskredit ruht auf Granit. Ein Beitrag zur Frage der Vermögensabgabe. Wien 1918. (44.183).

Bolte I.: Friedrich Nicolais Volksliedern-Almanach 1777—78. Weimar 1918. (42.738).

Clemen O.: Die Bücherpreise um 1520. Mainz 1925. (II 42.208).

D'Ester K.: Görres' journalistische Sendung. Köln 1926. (II 43.354).

Dušek V.: Příspěvek k historicko-právní terminologii slovanské. V Praze 1906. (II 42.691).

Eppelsheimer H. W.: Petrarca. Bonn 1926. (43.458).

Fraenkel Ed.: Die Stelle des Römertums in der humanistischen Bildung. Leipzig 1926. (II 43.381).

Fritz G.: Die Entwicklung der Buchillustration. Mainz 1925. (II 42.208).

Gamillscheg E.: Über Lautsubstitution. Halle 1911. (43.462 — Bh. 27).

Grelle Fr.: Elemente der Theorie der von reellen Variabeln abhängigen Funktionen. Leipzig 1885. (44.180).

Harder E.: Arabische Grammatik. Heidelberg 1921. (44.278).

Holstenius L.: De Abassinorum communione sub unica specie. Venetiis 1733. (HI 43.301).

Jachmann G.: Nävius und die Meteller. Göttingen 1924. (II 45.126).

Karamata J.: О једној врсти граница сличних одређеним интегралима. Београд 1926. (42.885).

Klotz L. M.: Zum Jubiläum des Predigerordens 1216— 1916. Graz 1916. (44.272).

Kralik, R. v.: Das unbekannte Oesterreich. Wien 1917. (43.211).

Kulik J. Ph.: Tafeln der Quadrat- und Kubikzahlen aller natürlichen Zahlen bis 100.000, nebst ihrer Anwendung auf die Zerlegung grosser Zahlen in ihre Faktoren. Leipzig 1848. (44.132).

Kurz K. Fr.: Militär-Taschen-Lexikon. Wien 1901. (41.255).

Laserstein K.: Der Griseldisstoff in der Weltliteratur. Weimar 1926. (II 43.397.)

Lilek E.: Über die deutsch-österreichische Anschluss- und über die Kriegsschuldfrage. Celje 1927. (44.345).

Mc Murtrie D. C.: The early typefounders of Denmark. Mainz 1925. (II 42.208).

Meissner Br.: Könige Babyloniens und Assyriens. Leipzig 1926. (43.630).

Michelet J.: Précis de la revolution française. Paris 1921. (43.833).

Milićević M. Dj.: Краљевина Србија. Нови крајеви. У Београду 1884. (44.056).

Minařik Fr.: Nekai slik iz farmaceytsko-historične zbirke lekarnarja B. Lavičke v Tržiču. Zagreb 1926. (II 43.999).

Müller M.: Albaniens Zukunft. Politische Erwägungen, theoretische Betrachtungen, praktische Vorschläge. München 1916. (44.251).

Neumann R. v. Spallart, R.: Weitere Beiträge zur Charakteristik des Dialektes der Marche. Halle 1907. (43.462— Bh. 11)

Palmov I. S.: К вопросу о сношеньах Чеховхусигов с восточноју церковју в пол. XV. в. С. Петербург 1889. (44 137).

Pogodin A. L.: Историја руске књижевности. Београд 1927. (44.044).

Prelog M.: Slavenska renesanca 1780—1848. (II 43.367).

Reinhold E.: Lehrbuch der Geschichte der Philosophie. Jena 1849. (44.228).

Rippl E.: Zum Wortschatz des tschechischen Rotwelsch. Reichenberg 1926 (43.448—2).

Rutar S.: Delle colonie slovene nel Friuli. Udine 1887. (44.348).

Schelling F. W. I.: Vorlesungen über die Methode des akademischen Studium. Stuttgart 1830. (44.336).

Scherr I.: Allgemeine Geschichte der Literatur. Stuttgart 1887. (44.022).

Schubart W.: Griechische Paläographie. München 1925. (II 43.364).

Soldatengräber und Kriegsdenkmale. Wien 1915. (II 43.336).

Stojanović Lj.: Живот и рад В. Ст. Караџића. Београд 1924. (II 43.971).

Theodor H.: Die komischen Elemente der altfranzösichen Chansons de Geste. Halle 1913. (43.462—Bh. 48).

Traube L.: Nomina sacra. Versuch einer Gesch. der christlichen Kürzung. München 1907. (II 43.356).

Vegh J. v.: Ungarische Barockeinbände. Mainz 1925. (II 42.208).

Vossler K.: Sprache und Natur. München 1924. (II 42.009).

Wasmann E.: Instinkt und Intelligenz im Tierreich. Freiburg i. Br. 1905. (43.554).

Wied K.: Dänische Konversationsgramatik. Heidelberg 1909. (44.273).

Worringer W.: Zur Frage der gotischen Monumentalität. Potsdam 1924. (II 45.116).

Zabelitz M. Z. v.: Über Figurengedichte. Mainz 1925. (II 42.208).

Zimmern H.: Der Kampf des Wettergottes mit der Schlange Illujankas. Ein hettitischer Mythus. Leipzig 1924 (II 45.215).

Naši onstran granic

Vpis med fašiste

Na Primorskem se je zopet približalo šolsko leto. Slovenski otroci so se znova morali vpisati v italijanske šole na slovenskih tleh, na katerih poučujejo že večinoma Italijani, zakaj slovenske učitelje pošiljajo v čisto italijanske pokrajine, v severno in srednjo Italijo. Starši molče; kaj pa hočejo storiti? Njih otroci se bodo malo naučili, ker ne poznajo jezika.

Poleg vpisovanja v šolo pa se vrši še neko drugo vpisovanje. Režim je posvetil vso svojo pozornost mladini. Letos so izdali parolo: Vsi otroci morajo biti vpisani v fašistovske mladinske organizacije! To pa izvajajo na tak način, da se človeku že gabi.

Naj vzamemo za primer samo Šempeter blizu Gorice. Tam se nahaja mlad učitelj, o katerem danes ni jasno, ali je rodom Slovenec ali Italijan — bržkone bi bil tudi Slovenec, če bi bile razmere drugačne — ki skuša zakriti vse svoje učiteljske nesposobnosti pod plašč vdanega sluge fašistov. Ta vlada na omenjeni šoli neomejeno. V šoli je dejal otrokom, da se morajo vpisati vsi med ‹balila›, sicer bodo ‹izostali› — to se pravi, ne bodo napredovali v šoli. Še več, dejal je, da mora vsakdo prinesti pismeno potrdilo, če se vpiše in če se ne vpiše, naj tudi starši podpišejo, zakaj ne. Sicer pa, da bodo dotične starše že poklicali tudi v šolo na odgovor. Pa to še ni dosti, grozil je, da bodo tisti starši, ki ne vpišejo otrok, izgnani iz države.

To pa že presega vse meje. Ta človek pa tako vpliva na ostale, da se je ondi neka slovenska učiteljica na isti šoli zavzela za to, da se morajo v njenem razredu vsi vpisati. Ko je šel nekdo izmed staršev k dotičnemu učitelju in izjavil, da se njegovi otroci ne bodo vpisali, je dejal, da siliti ne morejo nikogar, da je sicer res dejal, da bodo starši, ki svojih otrok ne vpišejo, izgnani iz države, a le zato, da bi se jih čim več vpisalo. Njegove grožnje v šoli pa so pripomogle v toliko, da se je veliko več otrok vpisalo, kot bi se jih sicer. Tako vpisujejo ‹prostovoljno› z različnimi grožnjami, ki plašijo neuke ljudi, potem pa hinavsko zavijajo oči, češ: ‹Saj nikogar nismo silili, sami so se prostovoljno vpisali.›

To je samo primer iz ene vasi, drugod pa ni nič boljše, po nekaterih krajih je še slabše. Le na take načine lahko zaznamujejo svoje velike uspehe.

---

p— *Položaj male industrije na Goriškem* je obupen. Na fašističnem zborovanju v Gorici so sklenili naprositi sestanek zastopnikov zavoda za pospeševanje male industrije in zveze industrijalcev, da bi se našla pot za zboljšanje male industrije. Ugotovilo se je, da so si Brunnerjeva velika industrijska podjetja v zadnjem času znatno opomogla. Pred par leti so sanjali o industrijalizaciji goriške dežele, delali so velike načrte in si predstavljali okoli Gorice polno tvornic; vpili so, da se bližajo sijajni časi veliki in mali industriji. Sedaj pa je situacija silno žalostna. Veliki načrti so se poizgubili, mala industrija hira in umira, velika industrija v deželi leze v resnici le počasi naprej. Stare industrijske province ne bodo nikdar dopustile, da bi se razvila industrija v julijski koloniji!

p— *V Črničah* na Vipavskem so fantje zapeli lepo slovensko pesem. Miličniki in orožniki so bil takoj pokoncu in so fante aretirali, češ, da so peli pesmi, ki napovedujejo upor proti Italiji. Fante postavijo pred sodišče in lahko jih doleti huda obsodba za nedolžno domače petje.

p— *V Vrtojbi* so našli miličniki na nekem zidu napis: V. J. in M. I. Razložili so si to tako, da pomeni V. J. «Viva Jugoslavia» in M. I. «M.... (znana italijanska beseda) Italiji»! Koga prijeti? Miličniki so kratkomalo aretirali pet domačih fantov, ki so jih slučajno srečali. Stvar pride najbrže še pred sodišče.

p— *Premeščanje učiteljev.* Učiteljica Matilda Kuntih je bila premeščena v Varzo. Sedaj pa je dobila nov premestitveni odlok za Scrivia-Serravalle v pokrajini Alessandria. Učitelj Rudolf Humar v Biljah je premeščen v Ostro pri Ankoni.

p— *Debel krompir.* Posestniku Franu Lavrenčiču na Vrhpolju pri Vipavi je zrastel na Nanosu krompir, ki je tehtal 970 gramov.

p— *V Barkovljah* pri Trstu je umrl gospod Anton Vodopivec, bivši predsednik in častni član pevskega društva «Adrija».

p— *V Ajdovščini* otvorijo prihodnji mesec predvojaški tečaj za naborne letnike 1908 — 1910. Vojaške vaje se vršijo ob nedeljah. Gre za skrajšanje vojaške službe in drugorodnim fantom se razlaga moč italijanske armade.

p— *O nujnih kraških problemih* so zopet razpravljali na fašističnem zborovanju v Sežani. Letina je skrajno slaba in kraško ljudstvo obupava. Fašistični prvaki so rekli, da bi moral biti Kras deležen take pomoči, kakršno so določili v Rimu za Istro. Sklenilo se je naprositi vlado za koncesijo posebnih fondov, da bi se uredil in dogradil vodovod, da bi se popravile ceste in zgradila šolska in občinska poslopja. Ljudem treba dati zaslužka. Kmetijstvu se mora pomagati s kreditom po ceni in z znižanjem dobavnih stroškov. Zbrani občinski načelniki in politični tajniki sedaj doma na povedujejo, kaj se bo storilo za Kras, da ne bo trpel bede! Samo kmetje ne verjamejo, da bo Rim dal Julijski Krajini zopet večje vsote, ako je res nakazal za Istro 20 milijonov! Sicer pa je bil razgovor o nujnih kraških problemih na sežanskem sestanku precej kratek, na dolgo in široko pa so debatirali o razpuščenih slovenskih društvih, o balilah, o dopolavoru, o milici in drugih fašističnih stvareh. Razgovor o kraških potrebah je bil samo slepilo.

p— *Mejo sta prekoračili* dve teleti nekega kmeta pri Kastvu. Bilo je ponoči. Italijanska obmejna straža je slišala neko gibanje nekje v bližini in hitro je bila pozvana pomoč proti sovražnikom. Prišel je oddelek vojakov, ki je začel divje streljati, da bi padli jugoslovenski sovražniki, ki so prišli čez sveto italijansko mejo... Zjutraj so po dolgem iskanju našli eno tele mrtvo, strahovito razstreljeno, drugo je kmalu nato poginilo. Na naši strani je bilo precej smeha na račun Italijanov.

ker so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

Porota

Maribor, 29. septembra

Prva oprostilna sodba pred mariborskimi porotniki

Letošnje jesensko porotno zasedanje ima kar štiri slučaje uradne poneverbe. Včeraj se je zagovarjal zaradi poneverbe magistr. uradnik Maribora, danes sedi na zatožni klopi sodni uradnik, jutri bodo razpravljali o poneverbi ptujskega magistratnega uradnika, v soboto zopet bodo sodili končno o bivšem carinskem uradniku Edu Rupu iz Stare Pazove in finančnem pregledniku Pavlu Dertniku.

Današnjega obtoženca so zapeljali koleki. Na njegov oddelek so prihajale dostikrat vloge z visokimi koleki, ki so se slabo držali aktov, pa jih je zato odlepil in zopet uporabil. Drugič zopet so stranke vložile svoje prošnje brez zadostnih kolekov in so jih morale potem naknadno prinesti uradniku ali pa so mu izročile kar denar, da je on kupil koleke. Slaba plača, bolezen v rodbini in pa lepa priložnost, vse to je uradnika premotilo, da je pozabil na svojo službeno prisego in dolžnost ter uporabil založeni denar za koleke, ali neprepečatene kolke zopet prodal, drugič zopet je že rabljene koleke nalepil na vlogo. Prišla pa je revizija finančnega ravnateljstva in revizor je pri pregledovanju aktov sam opazil uradnika, kako je sumljivo manipuliral pri kolekih in nekaj vtaknil v žep. Celo tako nepreviden je bil obtoženec, da je samemu revizorju finančne oblasti ponudil v nakup kolek, ki je bil že rabljen. Državna uprava je bila oškodovana za nad 5.000 Din. Revizor je ugotovil podobno manipulacijo še v enem oddelku istega urada. Uradnik, ki je bil tam prizadet, pa je med tem že umrl.

Obdolženec taji krivdo in pravi, da mu je nekdo iz sovražnosti napravil zadevo s koleki. Nadalje se izgovarja da so koleki slabo lepljeni, tako da padajo sami z vlog. Posebno v njegovem oddelku je baje velika vročina, ki povzroča, da se koleki sami odlepijo. O kolekih, ki jih je ponujal na prodaj, pa pravi obdolženi, da jih je dobil od neke bogate stranke, ki je prvotno preveč kolekovala in mu je rekla, naj si kolek obdrži.

Manipulacija s koleki so imele sedaj za posledico, da je država dostavila vsem uradom stroje, s katerimi se morajo vsi koleki na vlogah takoj preluknjati in jih ni mogoče več dvakrat rabiti.

Tako je slikalo obtoženca in njegovo ženo državno pravdništvo. Obtoženec pa je tudi pri današnji razpravi zanikal svojo krivdo in navajal nove priče, sodne uradnike in odvetnike, ki so njegov zagovor deloma potrdile. Razprava je trajala ves dan. Porotniki so verjeli zagovoru in so z devetimi glasovi zanikali krivdo. Sodni dvor je nato **oprostil obtoženca vsake krivde.** To je prva oprostitev pred temi porotniki, ki so sicer strogi in so doslej potrdili skoraj vsa vprašanja.

Zakaj je celjska okoliška osnovna šola najmodernejša ljudska šola v državi?

Celje, v septembru.

Ko se je Krajnemu šolskemu svetu po 52 letih napornega, neumornega dela vendarle posrečilo premagati vse ovire in dobiti od nadzorne oblasti dovoljenje za zgradbo novega šolskega poslopja, so si stavili vsi gospodje nalogo, da ne glede na stavbne stroške zgradijo šolo, ki bo vzgled in vzor vsem sličnim zgradbam. Ako danes nepristransko pogledamo dovršeno delo, moramo priznati, da se je ta namen tudi v polnem obsegu posrečil.

Pri vstopu na hodnik vidiš nasproti stopnicam ognjegasni hidrant, na desni in levi strani hodnika se nahajajo školjke za pitno vodo v jako lični proizvedbi. Pritisk na mali vzvod in tenek curek vode priteče kakor mala fontana; tako je otrokom mogoče higijenično piti vodo brez kozarca in brez nevarnosti okuženja. V razredu ugledaš pri vhodu pritrjeno vrv, ki drži na stropu pritrjeni pogibljivi okvir za obešanje poučnih slik, zemljevidov itd. Črna šolska tabla je dvodelna, pritrjena v vodilnih tračnicah in se da v najnižji točki z lahkoto okreniti, da je na eni strani črtana, na drugi strani gladko črna in se lahko uporabljata obe strani. Tudi šolske klopi so patentirana novost, ker so sestavljene tako, da je sedež ene klopi in miza druge klopi iz enega komada, ta komad pa je z vijaki in dolgim vzvodom zvezan z drugim sedežem, tako da odpadata zvezni spodnji stranični letvi. Snaženje tal je temeljito, ker ni mogoče nabiranje prahu pod letvami in tudi otroci se v klopeh lažje gibljejo. Razen tega se nahaja na zidu poleg table krasna fajansna školjka z medeninastim, poniklanim sifonom in istotako istočno pipo, ki je tako skonstruirana, da je kombinirana za curk in higijenično pitje vode. Na ta način so opremljeni vsi razredi.

Na obeh koncih vsakega hodnika se nahajata skupini štirih stranišč in dveh močilnikov. Močilniki imajo samodelujoče pet minutno splakovanje. Stranišča se sestoje iz fajansne školjke z močnim poševnim robom brez sedeža, tako da je uporaba možna samo sedé in je izključeno vsako ponesnaženje ali pokvarjenje. Kot nadaljno novost je navesti, da so vlečne verižice za splakovanje popolnoma skrite v zidu in se splakuje samo s pritiskom na ponikljani gumb.

V kleti je kurilnica centralne kurjave za toplo vodo. Da se štedi s premogom, posebno v dobi manjšega zunanjega mraza, se nahaja nad obema kotloma razdelilec in se dajo enotni vodi vsak zase priključiti ali odključiti. Takšnih vodov je pet, za desno in levo stran razredov, za desno in levo stran hodnikov in za telovadnico. Hodniki sigurno ne bodo kurjeni do pozne jeseni in zopet se bo nehalo s kurjenjem zgodaj spomladi. Telovadnica se bo kurila samo po potrebi. Da je mogoča trajna kontrola nad kurjačem, je na zidu uvrščen dvojni termograf, ki s črnilom registrira ves potek toplotnega gibanja vode v centralni kurjavi v kurilnem in povratnem cevovodu. Nadalje je še navesti, da se nahajajo na enotnih stopajočih vodih v razredih samodelujoči regulatorji toplote (patent Samson), ki zaprejo dotični vod, kadar prestopi toplota v razredu 18 stopinj C.

Električno dvigalo «Demag» bo dvigalo pepel, ki se nabira v kotlih. Kopalnica ima tri prostore. V prvem prostoru vidimo 600 L velik bojler za ogrevanje tople vode. Na parnem vodu je regulator, ki zapre vod, kadar prestopi toplota vode 60 do 70 stopinj C. Štiri belo emajlirane kadi s stenskimi baterijami za polnitev kadi in sprhe se nahajajo istotako v tem prostoru. Drugi prostor je urejen z desetimi sprhami. Stenska mešalna baterija pa zabranjuje, da bi se zgodila pri kopanju kaka nesreča. Tretji prostor je namenjen vročemu zraku in tu se kuri na 55 stopinj C. V tem prostoru so nameščene samo tri klopi, druga nad drugo, kamor se otroci vležejo.

Streha je kronana s stolpom, v katerem se nahaja ura, ki je potom elektrike zvezana s časovniki na hodnikih. Ura avtomatično naznanja vsako uro in odmor z električnim zvonenjem. Regulacijska električna sklopka se pa nahaja v sobi g. upravitelja.

V posebnem poslopju se nahaja telovadnica s šolskim odrom, garderobo, shrambo za orodje, straniščem in močno zgrajeno galerijo. Telovadno orodje je jako lepo in močno izdelano. Kakor že omenjeno, ima telovadnica posebni vod centralne kurjave. Stranišče in garderoba pa so istotako opremljeni kakor popisano pri razredih.

Na drugi strani glavnega poslopja je stanovanjska hiša g. upravitelja. Preskrbljena je z vodovodom in z mrzlo in toplo vodo, ima lastno kopalnico in se proizvaja topla voda s pomočjo bojlerja in votlega jeklenega ražnja iz kuhinjskega štedilnika.

Prepričani smo, da ni nobene druge osnovne šole v Jugoslaviji, ki bi bila tehnično tako popolno urejena in se je zaradi tega v prvi vrsti zahvaliti prejšnjemu Krajnemu šolskemu svetu, ki je res velikopotezno dovolil potrebni denar, da so se mogle te naprave vse prvovrstno izvršiti, obenem pa tudi sedanjemu šolskemu odboru, ki je započeto delo dokončal.

Inž. G. Z.

Zahvala.

Za izdazano nam sožalje ob smrti naše nepozabne mame, stare mame itd. gospe

Franje Stare

za poklonjeno cvetje ter za nadvse čaščeče spremstvo na njeni zadnji poti se vsem prav prisrčno zahvaljujejo

Žalujoči ostali.

✝

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobri brat in stric, gospod

Aleš Kovačevič

trgovec

danes 29. t. m. po kratki težki bolezni nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v soboto dne 1. oktobra ob 3 uri popoldne iz mrtvašnice Stara pot štev. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 29. septembra 1927.

Žalujoči ostali.

Počasi so polzele minute. Pardinoisu so se zdele večnost.

Naposled je jel vlak zavirati. S sunkom je obstal in luč postajnih žarnic je preplavila kupé. Tisti mah so se odprla vrata in na pragu se je pojavil mali možic!

Morilec se je zdrznil.

— O, gospod! je zajecljal in padel na kolena. Strašna nesreča se je pripetila. Toda prisežem vam: nisem storil nalašč... Vaš prijatelj me je razjaril in... in... ubil sem ga!

Prišlec sprva ni razumel. Potem pa se je osvestil in hudomušen nasmešek mu je zletel po licu. Sklonil se je k mrtvecu.

— Ti grdun, ti! Ali veš, da me tvoje muhe stanejo dve sto frankov?... Zaradi tebe sem zamudil vlak in sem si moral najeti avtomobil!

In tedajci, o groze! Gospod Pardinois je izbuljil oči: mar je napočil sodni dan? Zakaj mrtvec je izpregovoril in njegov glas... njegov glas... kakor da prihaja iz groba...

— Zakaj me nisi vzel s seboj? Ta razbojnik mi je pokvaril vso vožnjo!

— Če bi bil vedel!... Nu, pomiri se, Jim!... Pojdi, greva v drugi kupé!...

S temi besedami je možic prijel dozdevnega mrtveca okoli pasu in je odšel ž njim skozi vrata.

Topo je strmel gospod Pardinois za odhajajočo dvojico, dokler se niso vrata zaprla za njo. Nato je zakrilil z rokami in blagodejna omotica ga je rešila muk. — — —

V sosednjem vagonu pa je sedel trebuhljač Fred Firtel in se je pomenkoval s svojo lutko, ki se je trebuhljaje grohotala na rovaš nesrečnega gospoda Pardinoisa.

Puloverje 1

n modne telovnike v veliki izbiri priporoča

Miklošičeva 20. I. Urbančič.

Žagovodja

perfekten v stroki mehkega in trdega lesa z mnogoletno prakso, tehnično in komercialno popolnoma izurjen, želi premeniti svojo dosedanjo službo. Je trgovski akademik vajen vseh pisarniških del, perfektno vešč srbohrvaščine, slovenščine, nemščine italijanščine in deloma francoščine ter dober organizator. Gre za pisarniškega vodjo ali korespondenta tudi k drugim industrijam. Reflektira samo za stalno službo. Ponudbe pod značko „Routine" na Jugoslovanski Mosse, d. d., Zagreb, Zrinjevac 20.

Izkoristite si svoj svobodni čas!

Brez posebnega strokovnega znanja si boste zagotovili sijajen zaslužek s prodajo državnih vrednostnih papirjev na mesečna odplačila.

Vpoštevajo se samo inteligentne dame in gospodje. Samo pri nas je moči mnogo zaslužiti, ker je naše podjetje največje in najbolj kulantno in ker je samo pri nas vsak kupec gornjih papirjev obenem brezplačno zavarovan za slučaj smrti na zneske od Din 10.000 do Din 50.000.

Izrabite to sijajno priložnost in javite se takoj.

Prodaja državnih papirjev

Split, Narodni trg br. 11/a

Poštanski pretinac 126.

Naznanilo.

Otvoritev mesnice na Sv. Petra c. 61

v soboto dne 1. oktobra 1927.

Prodajal bom vse vrste mesa kakor: goveje, telečje, svinjsko, slanino, mast in razne druge mesne izdelke. Mesnica je odprta cel dan. Na zahtevo se dostavlja tudi na dom v vsaki množini. Cene konkurenčne, postrežba solidna.

Za obilen obisk se priporoča

Josip Musar, mesar.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

J. O. Curwood: 73

Preganjana žena

Roman.

Njegove oči so se uprle v temno brazdo na planoti, tja, kjer je bila soteska. S kraja, kjer sta stala, je bilo do ondod kakih dve sto yardov; dve sto yardov za šotorom je videl mesto, kjer je brazda izhajala iz razpoke v pobočju gore. Ozrl se je na Jano. Opazovala ga je in naglo sopla.

»Dotlej, da se Donald razgleda z gore, pojdem jaz pogledat, kako je v soteski,« je dejal.

Nekaj korakov je šla za njim. Čim bolj sta se približevala, tem glasnejše je postajalo bobnenje. Pri neveliki, trdni skali sta stopila bliže; dvajset korakov pred breznom je prijel Aldous Jano za roko. Prišla sta na rob in sta pogledala doli. Petdeset čevljev pod njima je tekla reka, stisnjena v ozki prostor med dvema razjedenima stenama; skozi njen gromoviti hrup je Aldous začul prestrašeni vzkrik svoje žene. Tesno se je oklepala njegove roke in z grozo zrla v globino. Voda je besno drla naprej, rila v vrtincih do dna svoje struge in peneč se oblivala velike bolvane, ki so štrleli iz nje, podobni ogromnim nestvorom, rjovečim z gromovitimi glasovi, da bi še bolj razjarili podivjane valove. Aldous je opazil, da postaja grom niže spodaj tišji in da prihaja globoko, oddaljeno bobnenje, ki sta ga slišala z druge strani prostora, iz razpoke v gori. Ko pa je pogledal tja, je Jana zdajci presunljivo zavpil in ga je potegnila z roba nazaj, kažoč z roko proti šotoru.

Tam se je bila pojavila med kamenjem človeška postava. Bila je ženska. Njeni divje razmršeni lasje so se zdeli na solncu temni kakor vranja krila. Planila je k šotoru, odgrnila zaveso in pogledala vanj. Nato se je obrnila in iz ust ji je udaril glas, bolj podoben vreščanju nego viku. V naslednjem trenutku je zagledala Aldousa in Jano in je stekla proti njima. Šla sta ji naproti. Tedajci pa je Aldous obstal in z ostrim, svarilnim klicem, ki je bil namenjen Jani, napol strgal puško z ramena, oziraje se po skalah, izza katerih je bila stopila čudna prikazen. Še tisti mah jo je spoznala tudi ona. Bila je Marija — ženska ki je v Tête Jaune jahala na medvedu! Ona, s katero je bil Mortimer Fitz Hugh premotil De Bara!

Opotekla se je proti njima, tresoč se od izmučenosti, pretrgano sigaje in hlipaje. Besed, ki jih je jecljala, izprva ni bilo moči razumeti. Njena obleka je bila raztrgana, životec ji je v krpah visel z grla in ramen; obraz in prsi so ji bile okrvavljene. Njene črne oči so se blazno svetile. S krčevitim naporom je lovila sapo, držeč se Jane in plašno gledaje na Aldousa. Naposled je pokazala proti skalam, ki so bile raztresene med šotorom in prepadom, in je zavpila z napetjem vseh moči:

»Gredo — gredo! Ubili so Joeja — umorili so ga — in zdaj gredo na vas!« Pritisnila si je roko na prsa ter pokazala z drugo na goro, kamor je bil odjezdil Mac Donald. »Videli so ga, ko je jahal gori — in so poslali dva, da ga ubijeta, ostali pa prihajajo med skalovjem!« Burno ihteč se je obrnila k Jani. »Joeja so ubili,« je tarnala. »Ubili so ga in zdaj gredo — p o v a s !«

Poudarek, s katerim je izrekla to besedo, je presunil Aldousa kakor blisk.

»Bežite v hosto!« je velel. »Bežite, Jana!«

Marija se je kakor kup nesreče zgrudila Jani k nogam in je obsedela pred njo, plakaje in zakrivaje si lice z rokami.

»Ubili so ga — mojega Joeja so umorili!« je naricala. »In kriva sem jaz — da, jaz sem kriva! Izdala sem ga! Prodala sem ga! In vendar sem ga imela rada, Bože moj — imela sem ga rada!«

»Beži, Jana!« je velel Aldous že v drugo. »Beži v goščo!«

Namestu da bi ga poslušala, je Jana poklеknila k Mariji.

Hotel je vikniti v tretje, toda nekaj ga je prekinilo, kakor da se je mrzel svinec dotaknil njegovega srca. S pobočja gore, kamor je bil odjahal stari gorec smrti naproti, se je razlegel ostri, presunljivi pok puške in tik za njim drugi in tretji — trije nagli, ostri in jezni treski — a niti eden teh strelov ni bil izpaljen iz puške Donalda Mac Donalda!

In obenem videl, da je v skalah za šotorom mahoma zamrgolelo ljudi!

XXIX.

Aldous je bil v prvem trenutku tako prepaden, da ni takoj ustrelil. Marija je bila rekla, da sta šla za Mac Donaldom dva. Slišal je bil tri strele, nekako miljo od kraj, kjer so bili, in on je še vedno tarnala, da je De Bar mrtev. To je kazalo, da jih mora biti troje. Mislil je, da zagleda za šotorom samo Quada, Fitz Hugha in še enega. Toda bilo jih je šest. Preštel jih je tisti mah, ko so planili izza skal na ravnico. Že je hotel streljati, ko je pomislil na Jano in Marijo, zakaj še vedno sta ždeli za njim na tleh. Ako bi bil ustrelil z mesta, kjer je stal, bi bil privabil na njiju točo svinčenk; zato je s krikom posvaril Jano ter odskočil dvajset korakov v stran, tako da ženski nista bili več v smeri streljanja. Napadalci ga še niso bili zagledali.

Ni mu ostalo časa, da bi si bil na sto petdeset yardov izbral Quada ali Mortimera Fitz Hugha. Ustrelil je na trojico ljudi: eden izmed njih se je zvrnil, kakor da je treščilo vanj. Nato je počil strel proti njemu in svinčenka mu je zletela z glasom trgajočega se platna tik preko glave. Pokleknil je, preden je spet ustrelil; baš tedaj je prižvižgala druga krogla tja, kjer je preje stal. Pokanje pušek ga ni razburjalo. Vedel je, da ima šest nabojev — samo šest! — in zato je meril s premislekom. Tisti, na katerega je sprožil strel, je napravil še tri ali štiri korake, nato pa je zdajci pal na obraz. Bil je mrtev. Aldous je v prvem trenutku mislil, da je podrl Mortimera Fitz Hugha. Ko pa je bistreje pogledal ob cevi sovražniki v tem času nikakor niso mogli prejahati več nego tretjino cevi svoje puške, je uzrl Fitz Hugha — in je pritisnil na petelina. Zgrešil je.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, ker se oglasi ne priobčujejo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—. Pristojbina za šifro Din 3.—.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.— Pristojbina za šifro Din 5.—

Javna zahvala.

*Po 6 mesečni težki bolezni me je sprejel g. **dr. Robert Blumauer** v zdravljenje in me s spretno operacijo rešil gotove smrti. Bodi g. doktorju na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala moja in moje mamice za brezmejno požrtvovalnost in skrb, s katero mi je rešil življenje.*

Veliki trn, dne 29. septembra 1927.

Iva Čarmanova, učiteljica.

Obrt

Snežne čevlje in galoše
popravlja Avg. Škof, Borštnikov trg 1. 29632

Motorna vozila

2 potniška auta
«Ford», v brezhibnem stanju po ugodni ceni prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30024

Auto «Berliet»
štirisedežen, generalno repariran, z električno razsvetljavo ugodno naprodaj. — Commercial Union, Sv. Petra cesta št. 24. 30044

Knjige

Reven deček
4. razreda dobi brezplačno knjige. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30095-a

Službo dobi

Perico
za domačo potrebo takoj sprejmem Pralnica je na stroje, z električnim pogonom. Stanovanje, drva, luč in hrana prosta, plača po dogovoru. — Prednost ima starejša oseba brez družine — ki je v pranju in likanju izvežbana. Ponudbe do 10. oktobra 1927 na grad Ravne, pošta Guštanj. 29975

Dva dijaka
srednje ali višješolca sprejmem na stanovanje in hrano v šentpeterskem okraju, blizu bolnice. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29941

Hlapca
poštenega, k p a r u k o n j sprejme takoj vinska trg. Puntar, Logatec štev. 41. 29913

2 pek. pomočnika
enega starejšega, ki je dobro izurjen pri peči in enega mlajšega, kateri je pripravljen raznašati kruh strankam, sprejmem. Reflektiram na prvovrstne delavce z dobrimi spričevali. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29893

Zastopnike
z znanjem slovenskega in nemškega jezika sprejmemo. Javijo naj se v ponedeljek od 3—5 popoldne v hotelu «Slon» v Ljubljani. 29596

Poslovodinjo
s kavcijo, sprejme trgovina s špecerijo in manufakturo. Upoštevam samo take, s prvovrstnimi spričevali in brezhibno preteklostjo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Poslovodkinja». 29461

Perfektno pletiljo
za voditeljice obrti in dve pletilji sprejme t a k o j s hrano in stanovanjem v hiši ter plače po dogovoru Marija Pretnar, Podbrezje, postaja Podnart. 30071

Čevljar. pomočnika
želim za mešano delo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30088

Čevljarja
sposobnega za izdelovanje posebno zgornjih delov in tudi spodnjih delov čevljev, sprejmem v stalno službo. Tedenska plača po sposobnosti. Josip Sušanj, Škrljevo (Sušak). 30043

Prodajalko
sprejmem v špecerijsko trgovino. — Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Začetnica». 30109

Dobro dekle
potrebuje za vsa hišna dela dr. A. P u l j o, Zemun, Trg Nikole Pašića št. 2. 30091

Brivskega pomočnika
mlajšega in dobro izurjenega sprejme takoj Đuro Šimunac, Kranj. 30029

Klepar. pomočnika
za avtomobilna dela sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30036

Učenca
sprejme v učenje proti dobri plači Gustav Puc, klepar, Tržaška cesta št. 9. 30054

Vajenca
za vrtnarsko obrt, s prosto oskrbo sprejmem. Prednost ima sin železničarja. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vrtnarski vajenec». 30026

Prodajalko
prvovrstno, starejšo, dobro manufakturistinjo sprejme Karel Cimperšek, trgovina z mešanim blagom v Sevnici ob Savi. 30027

Vajenko
sprejme šivilja. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30065

Sostanovalko
sprejmem k mirni boljši gospodični z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30058

2 krojaška pomočnika
enega za fino delo, enega za konfekcijske obleke, na dom in

krojaškega učenca
iz Ljubljane ali okolice sprejme takoj Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova c. št. 3. 30060

Šiviljo
za izdelovanje pletenih jopic, samo v tem delu dobro izurjeno sprejmem proti dobri plači. Vič-Glince, Tržaška cesta 4, dvorišče. 30068

Pek. učenca
pridnega, zdravega in poštenega sprejme Josip Vilar, pekarna, Sp. Šiška. 30078

Čevljar. pomočnika
dobre izurjenega sprejmem takoj z vso oskrbo v trajno delo. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 30081

Zaslužek

Postranski zaslužek
nudim vsakemu. Pišite na: J. Otrin, Rovte pri Logatcu Priložite znamko za 2 Din. 30007

Potnice
zanesljive in poštene sprejmem proti dobri proviziji. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Potnice». 30042

Mestnega zastopnika
za Ljubljano, zavarovalne stroke, izvežbanega ali novinca, solidnega, zmožnega produkcije, sprejmemo proti plači in proviziji. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Agilen 50». 30050

Potnika
pridnega in zanesljivega, pri trgovcih v Sloveniji in Hrvatski dobro vpeljanega, ki bi hotel poleg svojih predmetov vzeti s seboj tudi vzorce volnenih izdelkov (vsakovrstnih pletenin) proti dobri proviziji sprejmem takoj. Event. sprejmem potnika tudi samo za pletenine. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Strojno pletilstvo». 29970

Postranski zaslužek
nudim uradnikom in drugim inteligentom Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zavarovanje». 29952

D. M. C.
največje skladišče
Avram Kalon, Sarajevo
Prestolonaslјed. Petra broj 26.

Službe išče

Trg. pomočnik
špecerijske in galanterijske stroke, z lepimi spričevali, mlad, vojaščine prost, vešč slovenskega, nemškega in srbohrv. jezika, želi službe za takoj Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29969

Prodajalka
7 let v eni službi, želi isto premeniti s 1. decembrom 1927 ali pozneje. 2000 Din kavcije na razpolago. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30083

Absolvent
mornarske strojne šole, vešč vseh vrst pogona in popravil pri raznih stapnih strojih, turbinah in raznih motorjih, želi službe. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Marljiva 85». 30085

Prodajalka
dobro izurjena v mešani stroki, perfektna v nemškem jeziku, želi službe. Nastopi lahko takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29968

Zobotehnik
želi službe s takojšnjim nastopom. Ponudbe pod šifro «Zobotehnik» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 30106

Knjigovodja
perfekten bilancist in koncepist, vojaščine prost, z dobrimi referencami, želi nameščenja. — Cenjene ponudbe pod značko «Zmožen vseh pisarniških del» na oglasni oddelek «Jutra». 30103

Dekle
ki zna kuhati, nekoliko šivati in vsa druga hišna dela, želi službe pri manjši družini. Naslov v oglas. oddelku «Jutra» pod šifro «Zanesljiva». 30032

Pek. pomočnik
mlad, želi premeniti službo Ivan Koplan, Žabja vas 4, pošta Novo mesto. 30049

Učenec
se želi učiti pri solidnem mojstru avto-mehan. obrti, pod izredno ugodnimi pogoji za mojstra. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ugodnost 16». 30028

Natakarica
z večletno prakso, ki ima tudi osebno pravico, želi službe v kaki prometni gostilni. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiva 300». 30075

Pouk

Za francoščino in klavir
sprejme še nekaj učencev A. Potočnik, strokovno diplom. učiteljica, Mirje — Groharjeva cesta — vila Bizovičar, pri mostu. Sprejema od 1.—4. ure. 29966

Inštruktorja
želi šestošolec za matematiko in opisno geometrijo. Ponudbe z navedbo honorarja na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Opisna». 30099

Kitaro
(spremljevanje) bi se rada učila v zameno proti pouku v italijanščini ali francoščini, event. tudi honorarju. Ponudbe z zahtevo na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Kitara». 30100

Petje in klavir
poučuje koncertna pevka Roza Gruber in pianistinja Josipina Gruber. Vprašati: Maribor, Koroška cesta št. 26/I. 30107

Prvovrsten pouk
v francoščini, italijanščini, nemščini, srbohrvaščini in angleščini pri strokovnjaku Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30067

Prodam

Radio Indukt
Ljubljana, Sv. Petra c. 24 razprodaja vsled preuredbe posl. prostorov prvovrstne radioaparate, zvočnike in radiomaterijal pod lastno ceno. Ogled neobvezen. — Tudi na obroke. 29904

Drva
suha, odpadki od žage in parket zopet na razpolago po najnižji ceni pri Ivanu Šiška, parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica štev. 4. — Preskrbite si pred zimo dobro kurjavo po ugodni ceni! 24119

Hrastovih sodov
la novih, več tisoč litrov, različne mere, prodam. — Vsa pojasnila je dobiti pod šifro «Sod» v oglasnem oddelku «Jutra». 30087

Dražba vrbovega šibovja
ob potoku Mirna, se vrši dne 10. oktobra t. l. ob 15. uri popoldne pri gosp. Aleksandru Majcnu v Mokronogu, kjer so na vpogled tudi dražbeni pogoji. 30031

Moško kolo
prodam za 675 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30061

Pisalni stroj
«Mignon», pisalno mizo in 5 komadov lesene, pletene garniture, vse popolnoma novo, ceno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30059

60 vinskih sodov
približno po 200—700 litrov ugodno proda Konsumno društvo za Slovenijo, Ljubljana-Šiška. 30069

Pridelki

«Germisan»
najboljše sredstvo za luženje semen, 1/4 % raztopnine zadostuje za zavarovanje proti sneti in bilnim boleznim. Dr. Jenčič, Maribor, Kopitarjeva štev. 6. 30110

Kupim

Vodno sesalko
centrifugalno ali botno — (Kolbenpumpe) na jermenski pogon, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sesalka». 29991

Pozor! Pragi!
Kupim proti takojšnjemu plačilu v s a k o množino **hrastovih želez. pragov** vseh dimenzij in bukovih, normalne tipe. Zanesljivi ponudniki 25 % na račun. Kupim jih tudi na panju. Ponudbe z navedbo množine, dimenzij, dobavnega obveznega termina in najnižje cene fco. vagon ali meja pod šifro «Nad 1000» na oglasni oddelek «Jutra» 29896

Kolo in motor
v dobrem stanju kupi Battelino, Črnuče, p. Ježica pri Ljubljani. 30051

Posest

Posestvo
in sicer hišo, gospodarsko poslopje s pritiklinami, v hiši dobro vpeljana gostilna, mesarija in trgovina — oddam v najem v Suhoru pri Metliki v Belokrajini. Niko Popović, Škemljevec št. 1, pošta Suhor pri Metliki 29772

Manjšo hišico
čedno, z v r t o m in kako njivo kupim v bližini Ljubljane ali na Gorenjskem. Ponudbe prosim z navedbo cene in kratkim opisom na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nizka cena». 30021

Stavbna parcela
ležeča na križišču 4 cest, v neposredni bližini sokolskega telovadišča in nove frančiškanske cerkve v Sp. Šiški je ugodno naprodaj. Ta prostor je zelo pripraven za gostilno ali trgovino. Pojasnila v gospodarski pisarni Dr. M. Lukana na Dunajski cesti št. 29 — hiša Gospodarske zveze. 30058

Lokali

Lokale
za prodajalno in pisarne rabi oficirska zadruga v Ljubljani, v bližini Tabora za svojo podružnico. Ponudbe na filijalo v vojašnici Vojvode Mišića, Tabor št. 1. 30046

Dobro gostilno
z večjimi lokali, na ljubljanski periferiji takoj odda «Posredovalec» na Sv. Petra cesti 18. 30056

V najem

Pekarijo
s trgovskim lokalom, dobro idočo, vse v najboljšem stanju, poceni oddam v najem v mestu na Dolenjskem ob glavni cesti. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra pod «Lokal 23». 30023

Firma L. Ž. Konjević
iz Beograda
javlja svojim igralcem, da se s svojimi srečkami III razreda zglase na kasneje do 3. oktobra na državni razredni loteriji in plačajo za IV. razred, da jim potrdimo srečke III razreda za veljavne za IV. razred.

Trgovske lokale v Kamniku
na prometnem kraju, v katerih je bila doslej dobro idoča špecerijska trgovina, oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30073

Stanovanja

Opremljeno stanovanje
sobe in kuhinje oddam s 1. novembrom v novi hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29981

Stanovanje
1—2 sob s kuhinjo in kabinetom želi mirna stranka brez otrok za takoj ali s 15. oktobrom v mestu, ev. bližnji periferiji. Plača do 700 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ev. predplačilo najemnine». 30037

Stanovanje
o d d a m s 1. novembrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30079

Sobe

1—3 dijakinje
ali dijake sprejmem v popolno oskrbo v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30012

Sobico
svetlo in čedno, o d d a m mirni gospodični. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29943

Lepo sobo
pri pošti o d d a m z vso oskrbo 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30082

Prazno sobo
solnčno, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30096

Kot sostanovalca
z vso oskrbo sprejmem po ugodni ceni gospoda ali dijaka v separirano sobo v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30095

Sobo z 2 posteljama
prav lepo, s posebnim vhodom, elektriko in parketi oddam t a k o j na Taboru št. 5/I, desno. 30094

Kot sostanovalca
sprejmem gospoda ali dijaka na Rimski cesti št. 24, pritličje, desno. 30104

Gospodična
želi prazno sobo v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «15. oktober ali pozneje». 30102

Lepo sobo
s 3 posteljami oddam nasproti realke. Istotam sprejmem sostanovalca. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 30045

Dijaka
sprejmem v popolno oskrbo Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30101

Dostojno gdč.
sprejmem kot sostanovalko na Rimski cesti št. 24, pritličje, desno. 30105

Prazno sobo
s separiranim vhodom želim. Ponudbe pod značko «Prazna» na oglasni oddelek «Jutra». 30093

Opremljeno sobo
ali pa prazno, s souporabo kuhinje o d d a m v Šiški, Aleševčeva 36. 30039

Opremljeno sobo
v sredini mesta o d d a m eni ali dvema osebama. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30035

4 dijake
sprejmem takoj na hrano in stanovanje v bližini srednje tehnične šole. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30038

Prazno sobo
s posebnim vhodom želim v bližini Sv. Jakoba, po možnosti z električno razsvetljavo. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Prazna soba». 30062

Miren gospod
želi sobo s posebnim vhodom, v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Bančni uradnik». 30063

Gospodični
o d d a m takoj opremljeno sobico z električno razsvetljavo, na Pogačarjevem trgu 3/III, levo. 30066

Mirna stranka
brez otrok, želi solnčno, vsaj trisobno stanovanje v mestu za takoj. Plača naprej. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30055

Sostanovalca
solidnega, sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30074

2 sobi
eno z 2 posteljama in krasnim razgledom, drugo pa s 4 posteljami oddam. — V drugi od postelje 150 Din mesečno. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 30076

1—2 lepi sobi
opremljeni, s posebnim vhodom oddam takoj v sredini mesta. Na željo eno tudi prazno. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 30072

Lepo sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30003

Prehrana

Deklico
4 leta staro, dam za svojo dobrim ljudem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29992

Abonente
sprejmem na dobro meščansko hrano po 12 in 17 Din dnevno Restavracija pod «Skalco», Mestni trg št. 11 29864

Kapital

Družabnico
s 50.000 Din k a p i t a l a sprejmem v podjetje, v katerem je zasigurana dobra eksistenca. Ponudbe pod «Eksistenca» na oglas. oddelek «Jutra». 30048

Glasba

Jazz-band
prvovrsten, se priporoča za zimske prireditve. — E. Švara, Ljubljana, Gledališka ulica 7/II, pri družini Kancler. 30000

Dopisi

Alojzij Koreš
bivši narednik, a sedaj v penziji, naj se javi Dr. Domeniku, Zagreb, Ilica 161 — radi Miloševića. 30092

Pekovski mojster
iz Šiške, ki si je ogledal pekarno v Mariboru 8. septembra, naj sporoči svoj naslov. Cena nizka. 30108

Franja
pričakuje v nedeljo ob 16. uri na istem prostoru. — «Škrat». 30022

Energičen mlad človek
dostojen in vztrajen, prijetne zunanjosti, hiter in okreten, iz katerekoli stroke, z znanjem nemškega in event. hrvatskega jezika, se išče za podzastopstvo za Ljubljano in Slovenijo, za prodajo dobro uvedenih pisarniških strojev. Mora biti v stanju dati bankarsko ali drugo sigurno garancijo za stroje sprejete v komisijo na vsoto od 30-40.000 dinarjev. Lastno ročno napisane ponudbe po hrvatsko ali nemško na ogl. oddelek lista „Jutro" pod šifro VZTRAJNOST 10078a

Ženitve

Bogat mladenič
čvrst, s 150.000 Din v enem letu, želi znanja v svrho ženitve z gospodično od 18 do 26let staro, posestnico večje trgovine Naslov s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ljubezen S. D.» 29967

Vdova
brez otrok, mirna in varčna gospodinja, dobrega srca, z dobro vpeljanim čevljarskim obrtom, v starosti 45 let, z lastnim stanovanjem, opravo in 50.000 Din gotovine, želi znanja v svrho skorajšnje ženitve z gospodom čevljarjem, pridnim in varčnim, dobrega srca, v starosti 35—45 let in z nekaj gotovine. Le resne ponudbe s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stroga tajnost». 30090

Živali

Srno
mladico, popolnoma udomačeno poceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29980

Dobermana
čistokrvnega psa. 11 mesecev starega, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 30077

Trgovci zahtevajte engros cene.

„JUNIPER"

ze eno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.

Glavna zaloga:
Vitomir Dolinšek
Agentura „Juniper"
Celje, Gosposka ulica št. 26

Ali se že ite dovela iznebiti **protina** in **reumatizma**

Po vsem svetu se gl s, da je izna den nov pr po o cek prot revmat zm, protinu in ishiasu. Te strahotne bolečine se vgnezdujejo tako v siromašni delavski kolibi, kakor v sijajni palači bogataševi; povsod iščejo svoje žrtve, prihajajo pa n pričakovano. Kdo jih ne pozna — ako ne iz lastne izkušnje, pa vsaj po tožbah svojih bližnjih. Znano je, koliko muk mora prestati na revmatizmu oboleli. k ko nevarne posledice lahko nastanejo iz trga. Bolečine se vsak dan množe, na raznih mestih se pojavijo otekline v sklepih, roke in noge ohrome, pogosto se pa ta bolezen pojavi tudi na očeh.

Mnogo je pripomočkov, ki odstranjujejo samo bolečine. Znameniti zdravniki so se ljubosumno bavili s tem, da bi bolezni popolnoma uničili, pa so prišli pozdo z ravja v lahko izvedljivem *domačem pitju*, ki bo naposled siromašne bolnike rešilo teh mučnih bolečin

Dajem vam priložnost, da se o tem prepričate, ker vsakemu, kdor mi piše, pošljem

POPOLNOMA ZASTONJ

poučno razpravo in majhno poizkušnjo. Ta način zdravljenja ima že na tisoče in tisoče privržencev — pridružite se tudi vi in z uspehom boste zadovoljni in iznenadeni.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstr. 5.
Abt: 323.

10063 a

Naznanilo!

Cenj. občinstvu naznanjam, da otvorim novo moderno urejeno

mesnico
v soboto dne 1. oktobra
v Florjanski ulici štev. 42

Prodajal bom vseh vrst meso in mesne izdelke Znižana cena govejemu mesu in sicer: meso pitanih volov od pol kg dalje prvovrstno Din 18— kg, drugovrstno Din 16—

Za obilen obisk se slavn občinstvu priporoča
JAKOB JESIH, mesar
Florjanska ulica in **Pogačarjev trg.**

L. Mikuš
Mestni trg štev. 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.

Pohištvo
elegantno, fino, cenevredno po lastnih in danih načrtih
A. AMANN, Ljubljana
Dvorni trg št. 1

Urejuje dr. Josip Bitra. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd, kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.